

Programmabegroting

2022

AANBIEDINGSBRIEF

Beste leden van de Raad,

Hierbij bieden wij u de programmabegroting voor 2022 aan. In deze begroting staan onze plannen voor het komende begrotingsjaar. Bij het opstellen van deze begroting hebben wij weer veel aandacht besteed aan de transparantie, de toegankelijkheid en de leesbaarheid. Wij vertrouwen er op dat deze begroting u in staat stelt om uw kaderstellende en controlerende rol op een adequate manier inhoud te geven.

Begrotingsuitkomst

De gepresenteerde begroting 2022 bevat ambitie en de uitkomst is positief. Ook de jaren daarna is het verloop positief en dat vraagt om nadere uitleg vanwege de gepresenteerde tekorten in 2023, 2024 en 2025. Het Rijk heeft voor 2022 besloten extra geld beschikbaar te stellen voor jeugdzorg.

Dit verklaart het positieve beeld van 2022. Ook voor de jaren daarna is het kabinet voornemens om structureel extra geld ter beschikking te stellen voor jeugdzorg. Het definitieve besluit hierover wordt echter overgelaten aan het nieuwe kabinet en dus is hier in onze meerjarenraming nog geen rekening mee gehouden. In deze jaren voegen we bedragen toe uit de reserve Sociaal Domein die speciaal voor dat doel (het aanvullen van het tekorten op het sociaal domein) is gevormd. Op het moment dat het nieuwe kabinet definitief besluit het extra geld structureel beschikbaar te stellen, wordt het financieel perspectief beduidend gunstiger.

Ook zonder het opnemen van de te verwachte extra middelen voor het sociaal domein is het gelukt om u een sluitend financieel meerjarenperspectief aan te bieden met een begrotingstekort van € 76.000 in 2022, oplopend naar een overschot van € 2.000 in 2025. Het tekort in 2022 dekken we door een onttrekking te doen uit de algemene investeringsreserve.

In de begrotingssaldi is rekening gehouden met nieuwe beleidswensen. Naast de autonome ontwikkelingen die gunstig uitpakken voor de begroting is ruimte voor nieuw beleid gevonden door de onderstaande maatregelen.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Tariefsverhoging stadparkeren	15.000	15.000	15.000	15.000
OZB verhoging (1% in 2022 en aanvullend 1% in 2024)	38.000	38.000	76.000	76.000
Verhogen toeristenbelasting van € 1,10 naar € 1,20	10.000			
Verhoging tarieven eilandparkeren			84.000	84.000
Totalen	63.000	53.000	175.000	175.000

Om het budget voor het onderhoud van de parkeerautomaten te verhogen is de tariefsverhoging voor de stadsparkeropbrengsten meegenomen in de ramingen. Om ook in de toekomst de begroting sluitend te houden wordt gerekend met een kleine verhoging van de OZB tarieven. De verhoging van de OZB tarieven bedraagt 1% in 2022 en aanvullend 1% in 2024. Deze verhoging van de OZB wordt gecompenseerd door een verlaging van de rioolheffing. Deze verlaging is mogelijk door de voorziening rioolheffing te benutten. De eenmalige verhoging van de toeristenbelasting kan worden beschouwd als dekking van het strategisch citymarketingplan 2022-2026. Tot slot zijn de structurele extra opbrengsten voor het eilandparkeren verhoogd omdat de inzichten in 2021 hier aanleiding toe geven. Oftewel, het nieuw ingerichte parkeerterrein en de nieuwe manier van exploiteren ten behoeve van het eilandparkeren leveren meer op dan vooraf geraamd. Het gaat hierbij om een bedrag van € 200.000. Vanaf 2024 worden de tarieven voor het eilandparkeren met € 0,25 verhoogd.

Nieuw beleid

Van de beschikbare structurele ruimte wordt een bedrag oplopend van € 429.525 in 2022 naar € 493.801 in 2025 aangewend voor nieuw beleid, waarmee het ambitieuze karakter van de gemeente overeind blijft. Behalve investeringen is openbare ruimte, infrastructuur en duurzaamheid wordt ook ingezet op versterking van de organisatie waarbij vitaliteit en opleiding speerpunten zijn. Om dit nieuwe beleid mogelijk te maken wordt een beroep op de algemene investeringsreserve en de reserve sociaal domein. Het college acht deze uitnames uit de reserves verantwoord en doelmatig. Specificaties van de nieuwe beleidsvoornemens staan in het hoofdstuk "Financieel perspectief".

Ontwikkelingen meerjarig perspectief

In deze begroting zijn de uitkomsten tot en met de meicirculaire 2021 verwerkt. Met de financiële gevolgen vanwege een andere verdeling van het gemeentefonds, die het Rijk binnenkort wil gaan introduceren, is in deze begroting geen rekening gehouden. Het advies van de Provincie is ook om dit niet te doen en af te wachten tot er meer duidelijkheid is over de definitieve effecten. De definitieve invoering is nu gepland op 1 januari 2023. De eerste voorlopige uitkomsten laten overigens zien dat de financiële effecten voor de gemeente Harlingen gering zijn. Verder is in deze begroting met betrekking tot de kosten voor het sociaal domein een reële (meerjaren)raming opgenomen op basis van de prognoses van de dienst SoZaWe.

Voor 2022 heeft het kabinet een extra toezegging gedaan van € 1,3 mld. voor Jeugdzorg. Het aandeel van Harlingen in dit bedrag is € 1,483 mln. Omdat zonder gebruik te maken van dit bedrag de begroting voor Jeugdzorg op basis van de prognoses van de Dienst binnen de begroting past, is het niet nodig gebleken dit bedrag toe te voegen aan programma 7 Jeugdzorg, maar is het gestort in de reserve Sociaal Domein als buffer voor toekomstige kostenstijgingen. Het gaat in de jaren 2023 en verder waarschijnlijk om extra bijdragen van het Rijk in de Jeugdzorg die in dezelfde orde van grootte als hierboven genoemd zullen liggen, substantieel derhalve. Door de Toezichthouder, de provincie Fryslân, is het toegestaan om 75% van deze bedragen als stelpost op te nemen in de meerjarenbegroting. Hoewel het meerjarenperspectief dan aanmerkelijk gunstiger zou zijn, hebben wij ervoor gekozen eerst onze reserves aan te spreken in plaats van een stelpost op te nemen waarvan de invulling nog niet 100% zeker is: de bedragen en de verdeling ervan voor 2023 en verder zijn nog niet definitief vastgesteld. Het nieuwe kabinet zal daar uitsluitsel over geven.

Maar ook zonder het opnemen van de te verwachte extra middelen voor het sociaal domein is het gelukt om u een sluitend en ambitieus financieel meerjarenperspectief aan te bieden.

Covid-19

De corona pandemie heeft zich bij iedereen, door het hele land en over alle sectoren, behoorlijk doen gelden. De beperkende maatregelen hebben op een groot aantal sectoren een grote impact gehad en hoewel er steeds meer versoepeld en de economie beter en sneller herstelt, blijft er veel onzekerheid over de gevolgen bestaan.

Ondanks dat het Rijk met een groot palet aan steunmaatregelen er veel aan heeft gedaan om de financieel/economische schade te beperken zijn een aantal sectoren behoorlijk geraakt. De maatschappelijke- en financieel-economische gevolgen hiervan blijven onzeker. Net zoals het onzeker is in hoeverre en welke mate het Rijk doorgaat met compenserende maatregelen.

We blijven alert en volgen de ontwikkelingen op de voet. Als er aanleiding is tot bijsturen zal uw raad daarover worden geïnformeerd en of raadvorstellen ontvangen.

Harlinger indicatoren

Met ingang van de begroting 2017 zijn er 39 vanuit het BBV voorgeschreven indicatoren opgenomen. Omdat deze indicatoren niet in alle gevallen actueel zijn en/of voor de gemeente minder relevant, hebben we op advies van de auditcommissie een aantal 'eigen' indicatoren toegevoegd. Deze zogenaamde 'Harlinger' indicatoren zijn opgenomen omdat ze van toegevoegde waarde zijn voor het monitoren van nieuw beleid en maatschappelijke relevant zijn. Met deze begroting zijn deze Harlinger indicatoren voor het eerst geactualiseerd. Bij iedere volgende begroting (en/of rekening) kijken wij in hoeverre een indicator nog toegevoegde waarde heeft of dat er andere indicatoren nodig zijn.

Wij stellen u voor:

1. De programmabegroting 2022 vast te stellen.
2. In te stemmen met de meerjarige uitkomsten tot en met 2025.
3. De kredieten uit het investeringsprogramma beschikbaar te stellen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief
Kerngegevens
Financieel perspectief

PROGRAMMA'S

1. Bestuur en ondersteuning
2. Veiligheid
3. Verkeer, vervoer en waterstaat
4. Economie
5. Onderwijs
6. Sport, cultuur en recreatie
7. Sociaal domein
8. Volksgezondheid en milieu
9. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

PARAGRAFEN

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid
- H. Interbestuurlijk toezicht

FINANCIËLE BEGROTING

Overzicht incidentele baten en lasten
Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves
Overzicht mutaties reserves 2022-2025
Recapitulatiestaat
Investeringsprogramma
Overzicht niet gehonoreerde wensen
Overzicht kosten overhead
Raadsbesluit

BIJLAGE

Overzicht baten en lasten per taakveld

KERNGEGEVENS

Omschrijving	1 januari 2021	1 januari 2022
A. SOCIALE STRUCTUUR		
Aantal inwoners	15.799	15.888 ¹
waarvan van 0 t/m 3 jaar	472	503
van 4 t/m 16 jaar	2.245	2.168
van 17 t/m 64 jaar	8.994	9.055
van 65 jaar en ouder	4.088	4.162
Aantal periodieke bijstandsgerechtigden	572	524 ²
Aantal inwoners werkzaam in sociale werkvoorzieningschappen	76	87 ³
B. FYSIEKE STRUCTUUR		
Oppervlakte gemeente	38.768 ha.	38.768 ha.
waarvan binnenwater	168 ha.	168 ha.
oppervlakte land	2.496 ha.	2.496 ha.
historische stads- of dorpskern	(45 ha.)	(45 ha.)
buitenwater	36.103 ha.	36.103 ha.
Aantal woningen	8.019	8.052 ⁴
waarvan in Harlingen	7.518	7.549
in Midlum	282	283
in Wijnaldum	219	220
Aantal woonschepen	16	16
Lengte van waterwegen	6.000 m	6.000 m

C. FINANCIËLE STRUCTUUR

Gewone uitgaven	57.641.000	64.812.000
Opbrengst OZB	3.822.000	3.913.000
Algemene uitkering gemeentefonds	31.952.000	34.419.000
Vaste schuld	48.667.000	43.167.000
Reserves	27.247.000	26.902.000
Voorzieningen	8.305.000	9.767.000

1. Deze gegevens zijn gebaseerd op de stand medio 2021
2. Dit gegeven is gebaseerd op de stand medio 2021.
3. Dit gegeven is gebaseerd op de 1e begroting 2022 GR Fryslân-West
4. Per 2015 wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit de BAG

FINANCIËEL PERSPECTIEF

Uitgangspunten begroting

Bij de samenstelling van de begroting 2022 en meerjarenraming 2023 – 2025 zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitkering gemeentefonds	berekening op basis van de meicirculaire 2021
Salarissen	1 juli 2021 + 1%
Investerings	1e jaar ½ jaar rente, 2e jaar volledige kapitaallast
Belastingen, tarieven etc.	verhoging met geschatte inflatie van 1½ %

Voor een volledige opsomming van uitgangspunten wordt verwezen naar de in de raadsvergadering van 21 april 2021 vastgestelde Kadernota begroting 2022. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Uitgangspunten meerjarenraming

Bij de samenstelling van de meerjarenraming is uitgegaan van de begroting 2022. De ramingen zijn vervolgens doorgetrokken naar de jaren 2023, 2024 en 2025. De cijfers kunnen voor een deel worden beschouwd als extrapolatie van de ramingen van de primitieve begroting, waarbij rekening is gehouden met: stijging van inkomsten, zoals uit belastingopbrengsten; ontwikkelingen algemene uitkering gemeentefonds; lagere rentelasten in verband met vermindering boekwaarde door afschrijving; de ramingen zijn gedaan op basis van lopende prijzen, hetgeen betekent dat met loon- en prijsstijgingen rekening is gehouden. Deze kostenstijgingen worden zowel gecompenseerd door uit het gemeentefonds te ontvangen salaris- en prijscompensatie als door de normale trendmatige aanpassingen van de eigen belastingopbrengsten.

Uitkomst begroting 2022 / meerjarenraming 2023 – 2025

Rekening houdende met bovengenoemde uitgangspunten is de uitkomst van de begroting en meerjarenraming als volgt:

(bedragen X € 1.000)

Begrotingsjaar	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	-537	-1.126	-1.019	-952
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	461	1.138	1.007	954
Begrotingssaldo**	-76	12	-12	2
Incidentele baten en lasten (saldo)*	1.073	-498	-553	-552
Structureel begrotingssaldo	997	-486	-541	-550

*In het saldo van incidentele baten en lasten is in 2022 de toevoeging van € 1,1 miljoen aan de reserve sociaal domein opgenomen.

**Dekking uit de algemene investeringsreserve (2022 en 2024)

Een specificatie van de incidentele baten en lasten is terug te vinden in het overzicht van incidentele baten en lasten dat achterin in deze programmabegroting is opgenomen.

De jaarlijks beschikbare onvoorziene structurele uitgaven bedragen € 30.000. Aanwending van deze post kan alleen indien voldaan wordt aan al de 3 O's: onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar.

Incidentele baten en lasten

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel begrotingsevenwicht is het van belang dat inzicht bestaat in welke geraamde baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Op grond van artikel 19 BBV moeten de incidentele baten en lasten limitatief per programma en meerjarig inzichtelijk worden gemaakt. Achterin deze begroting is het verplichte overzicht opgenomen.

Nieuw beleid

De nieuwe beleidswensen zijn geïntegreerd in de begroting en de besluitvorming hierover is tegelijk met de vaststelling van de begroting. Voor een toelichting verwijzen we u naar de programma's.

Voor de navolgende nieuwe wensen staan (structurele) budgetten in de begroting:

Omschrijving	Investing	2022	2023	2024	2025
Beter en veiliger gebruik ICT applicaties		99.000	99.000	99.000	99.000
Uitbreiding formatie PR en communicatie		60.000	60.000	60.000	60.000
Versterken continuïteit organisatie		213.000	213.000	213.000	213.000
Budget opleiding en vorming raad		15.000	10.000	10.000	10.000
Uitbreiding formatie adviseur haven/Wadden		16.000	16.000	16.000	16.000
Stroom- en watervoorzieningen maatschappelijke havens, investering	55.000	275	6.050	5.995	5.940
Stroom- en watervoorzieningen maatschappelijke havens, exploitatielasten		20.000	20.000	20.000	20.000
Aanvullende werkzaamheden loodsen 5 en 7	65.000	325	2.275	2.259	2.243
Duurzame verwarmingsinstallatie loods 5	120.000	600	9.200	9.120	9.040
Duurzame verwarming entrepot*	65.000	325	4.983	4.940	4.897
Aanleg vuilwaterinnamepunt voor schepen in Willemshaven	20.000	100	1.533	1.520	1.507
Ophogen budget onderhoud parkeerautomaten		15.000	15.000	15.000	15.000
Verhogen stadsparkeeropbrengsten		-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Verbeteren openbare toiletvoorziening in Harlingen	75.000	375	3.750	3.720	3.690
Meerkosten sportattributen	131.500	225	3.883	10.052	9.964
Uitbreiding Waddenhal met 2 zaaldelen *	2.000.000		30.000	30.000	30.000
Vervangen vloer bordes zwembad	60.000	300	4.600	4.560	4.520
Bijdrage Great Bubble Barrier, exploitatiebijdrage		4.000	4.000	4.000	4.000
Totalen	2.591.500	429.525	488.274	494.166	493.801

*De beschikking over deze gelden leggen we via een afzonderlijk voorstel aan de raad voor.

Tot slot zijn voor diverse activiteiten/projecten eenmalige kredieten in de begroting verwerkt, te weten:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Activiteiten:				
Privacy en gegevensbescherming	20.000			
Aanschaf Ipads raad	15.000			
Incidentele capaciteitsuitbreiding aanpak ondermijning	35.000			
Aanlegvoorzieningen Nieuwe Willems haven *	30.000			
Monitoring straatparkeren	10.000	10.000		
Onderzoek extra parkeercapaciteit randen binnenstad	20.000			
Uitbreiding formatie citymarketing	33.000	33.000		
Recreatie & toerisme, nieuwe beleidsnotitie en ondersteuningsbudget	95.000			
Opstellen strategisch citymarketingplan 2022-2026	10.000			
Aanvullende middelen actieplan economie	25.000	25.000		
Verhogen toeristenbelasting van 1,10 naar 1,20	-10.000			
Bijdrage herinrichting schoolpleinen	30.000			
Uitbreiding formatie educatie Hannemahuis	20.130			
Revitalisering bomen Rozengracht, Schritsen, Brouwersstraat en Zuiderhaven	100.000	100.000	100.000	
Cultuurfunctie entrepotgebouw *	200.000			
Verbetering ketensamenwerking (opgroeien in Harlingen)	96.000			
Verlenging pilot preventieve inzet jeugdteam (formatie)	75.000			
Pilot verbetering mobiliteit i.h.k.v inclusie	35.000			
Inzet energiecoach	30.000	30.000		
Bijdrage Great Bubble Barrier, investeringsbijdrage	25.000			
Bijdrage reserve Westerzeedijk	675.000	125.000		
Invoering Omgevingswet	227.000			
Stads- en dorpsvernieuwingsfonds	200.000	200.000		
Totalen	1.996.130	523.000	100.000	0

De beschikking over deze gelden leggen we via afzonderlijke voorstellen aan de raad voor. Het betreft de volgende investeringen:

* Aanlegvoorzieningen Nieuwe Willems haven

* Cultuurfunctie entrepotgebouw

Resultaat voor en na bestemming

Het overzicht van het resultaat voor bestemming en na de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves geeft het volgende resultaat:

Exploitatieresultaat voor bestemming (gewone exploitatie)		-537.694
Toevoegingen reserves:		
* Reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga	35.000	
* Reserve cultuurfunctie entrepotgebouw	200.000	
* Reserve beheerplannen monumentenstichting	124.156	
* Reserve onderwijshuisvesting	1.150.000	
* Reserve sociaal domein	1.152.533	
* Reserve aanlegvoorzieningen Nieuwe Willemshaven	30.000	
* Reserve Westerzeedijk	975.000	
* Reserve onderhoud zandstrand	40.000	
* Reserve stads- en dorpsvernieuwing	200.000	
		-3.906.689
Onttrekkingen reserves:		
* Dekkingsreserves (kapitaallasten)	403.322	
* Reserve onderwijshuisvesting	941.636	
* Reserve sociaal domein	100.000	
* Alg. investeringsreserve	2.542.717	
* Reserve verkoop havenkantoor	27.958	
* Reserve nieuwbouw zwembad	174.030	
* Reserve beheerplannen monumentenstichting	178.133	
		4.367.796
Exploitatieresultaat na bestemming*		-76.587

*het gepresenteerde tekort wordt gedekt uit de algemene investeringsreserve

Reserves en voorzieningen

Bij de samenstelling van de begroting zijn de reserves en voorzieningen als volgt geraamd:

Omschrijving	Saldo 01-01-2022	Toevoeging	Beschikking	Saldo 31-12-2022
Algemene reserves	9.026.000	0	2.543.000	6.483.000
Bestemmingsreserves	4.468.000	2.526.000	306.000	6.688.000
Dekkingsreserves	13.408.000	1.380.000	1.519.000	13.269.000
Voorzieningen	9.767.000	1.919.000	2.047.000	9.639.000
Totaal	36.669.000	5.825.000	6.415.000	36.079.000

De algemene reserves bestaan uit (geraamde stand per 1 januari 2022):

1. de algemene reserve weerstandsvermogen van € 5.000.000 en
2. de algemene investeringsreserve van € 4.026.000

In de kolom 'beschikking' zijn de beschikkingen over de algemene investeringsreserve voor o.a. nieuwe projecten opgenomen. Tevens is een beschikking van € 76.587 gedaan ten behoeve van het nadelig saldo van de begroting 2022.

De belangrijkste mutaties in de kolom 'toevoeging' bij de bestemmingsreserves betreffen de reserve Westerzeedijk, de reserve sociaal domein, de vorming van de reserve stads- en dorpsvernieuwing en de jaarlijkse dotatie aan de reserve monumentenstichting. De belangrijkste mutaties in de kolom 'beschikking' betreffen de beschikking over de reserve monumentenstichting en de reserve sociaal domein.

De dekkingsreserves worden jaarlijks aangewend voor het dekken van een deel van de uitgaven in de exploitatiebegroting. Dit betreft de afschrijvingen, de onderwijshuisvesting en de nieuwbouw zwembad. De belangrijkste toevoeging betreft de dotatie aan de reserve onderwijshuisvesting en de reserve cultuurfunctie entrepotgebouw.

De mutaties voorzieningen betreffen voornamelijk het groot onderhoud van de kapitaalgoederen

Investerings

In de begroting 2022 en meerjarenraming 2023 – 2025 reserveren we gelden voor diverse projecten en investeringen. Achter in deze begroting vindt u een volledig (gecomprimeerd) overzicht van het investeringsprogramma, met daarin ook opgenomen de nieuwe beleidswensen.

Omschrijving	Investering	structureel	uitvoering
Materieel reiniging, tractie, onderhoud	414.660	60.300	2021 t/m 2024
Materieel groenvoorziening	369.935	58.632	2021 t/m 2025
Materieel VVH	25.350	4.458	2023
Riolering (GRP)	425.000	12.977	2021 t/m 2023
Optimaliseren openbare toiletvoorziening	75.000	3.690	2022
Anodes Zuiderhaven	180.300	19.573	2021
Aanvullende werkzaamheden loods 5 en 7	65.000	2.243	2022
Duurzame verwarmingsinstallatie loods 5	120.000	9.040	2022
Duurzame verwarming entrepotgebouw	65.000	4.897	2022
Anodes Oude Buitenhaven	30.000	3.255	2021
Aanleg vuilwaterinnameput schepen	20.000	1.507	2022
Stroom- en watervoorziening maatschappelijke havens	55.000	5.940	2022
Vervangen vloer bordes zwembad	60.000	4.520	2022
Herinrichting Waddenpromenade en looproutes *	1.870.000	46.189	2022
Auto's bodedienst	46.300	5.148	2024
Meerkosten sportattributen	131.500	9.964	2022 t/m 2023
Uitbreiding Waddenhal met 2 zaaldelen *	2.000.000	30.000	2023
Schrobmachine Waddenhal	15.555	2.709	2021

De beschikking over deze gelden leggen we via afzonderlijke voorstellen aan de raad voor.

Het betreft de volgende investeringen:

* Herinrichting Waddenpromenade en looproutes

* Uitbreiding Waddenhal met twee zaaldelen

Bij een aantal projecten staat het uitvoeringsjaar 2021. Dit komt doordat (een deel van) deze kredieten bij het opmaken van de begroting nog niet aangevraagd waren.

PROGRAMMA 1 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Burgemeester Ina Sjerps en wethouder Paul Schoute

SPEERPUNTEN	
1	Bouwen aan een toekomstbestendige dienstverlening.
2	Werken aan een systeem van interne beheersing.
3	Investeren in de vitaliteit van medewerkers en een aantrekkelijk werkgever zijn voor jong talent

Nieuw beleid

Onderwerp	Investering	2022	2023	2024	2025
Beter en veiliger gebruik ICT applicaties		99.000	99.000	99.000	99.000
Uitbreiding formatie PR en communicatie		60.000	60.000	60.000	60.000
Privacy en gegevensbescherming		20.000			
Versterken continuïteit organisatie		213.000	213.000	213.000	213.000
Aanschaf iPads raad	15.000	15.000			
Budget opleiding en vorming raad		15.000	10.000	10.000	10.000
Bijdrage reserve Westerzeedijk		675.000	125.000		
Aanvullende werkzaamheden loods 5 en 7	65.000	325	2.275	2.259	2.243
Duurzame verwarmingsinstallatie loods 5	120.000	600	9.200	9.120	9.040
Duurzame verwarming entrepotgebouw *	65.000	325	4.983	4.940	4.897
Cultuurfunctie entrepotgebouw *	200.000	200.000			
Verhoging OZB		-38.000	-38.000	-76.000	-76.000
	465.000	1.260.250	485.458	322.319	322.180

*De beschikking over deze gelden leggen we via een afzonderlijk voorstel aan de raad voor.

Toelichting nieuw beleid

Beter en veiliger gebruik ICT-applicaties

Binnen de gemeente Harlingen wordt gebruik gemaakt van een groot aantal uiteenlopende informatiesystemen. Het technisch (ontwikkelen software) en operationeel (beschikbaar stellen software) beheer hiervan wordt verzorgd door verschillende leveranciers resp. door de gemeente Súdwest-Fryslân/Team ICT. Veel kansen om processen beter en efficiënter in te richten blijven momenteel onbenut. Het ontbreekt aan tijd (en vaak ook aan kennis) om optimaal gebruik te gaan maken van de mogelijkheden die bestaande software bieden. Om efficiënt en veilig gebruik te kunnen maken van de diverse applicaties is het noodzakelijk om het functioneel beheer te professionaliseren.

Uitbreiding formatie PR en communicatie

Een belangrijk onderdeel om de afspraken uit het bestuursakkoord “Bouwen aan een betere toekomst” waar te kunnen maken, is communicatie. We willen niet dat de functie van communicatie een beheerrol wordt waardoor voor ontwikkeling en innovatie geen ruimte zal zijn.

Privacy en gegevensbescherming

Informatiebeveiliging en Privacy voor de gemeente is blijvend en gaat de komende jaren eerder toenemen dan afnemen. De noodzaak hiervoor komt mede door twee ontwikkelingen. Het betreft hier de Baseline informatieveiligheid Overheid (BIO) en de privacywetgeving.

De Baseline Informatieveiligheid Overheid die per 1 januari 2020 van kracht is, verlangt dat de gemeente aan bewustwording doet. Daarnaast de privacywetgeving die vanaf 25 mei 2018 onder de Europese privacy verordening (de algemene verordening gegevensbescherming) AVG valt. Dit wordt strakker geregeld dan de oude Wbp en stelt hogere eisen aan de bedrijfsvoering. Ook ENSIA betekent het een en ander voor de gemeente op het gebied van informatiebeveiliging.

Bewustwording is van wezenlijk belang. Denk bijvoorbeeld alleen al aan het herkennen van datalekken en phishing mails.

Inmiddels zijn we gestart om hieraan professionele aandacht te geven. Ook in 2022 zal er worden doorgegaan met bewustwordingsactiviteiten voor (interne) medewerkers om ze blijvend bewust te maken van de risico's die samenhangen

met het werken met, en het verwerken van privacygevoelige informatie. Bij deze bewustwordingsactiviteiten zal ook aandacht gegeven worden aan de risico's die samenhangen met het thuiswerken van medewerkers. Verder voorbeelden van activiteiten die worden ondernomen zijn; het aanbieden van e-learning, bezoek van mystery guests en testen met phishingmails.

Versterking continuïteit van de organisatie

Jaarlijks is er een groot tekort op het budget ziektevervanging. Dit heeft niet alleen financiële impact, maar ook gevolgen voor de continuïteit van de organisatie. Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen en meer passende financiële ruimte te hebben is, aansluitend bij het gemiddelde verzuimpercentage, verruiming van het budget ziektevervanging noodzakelijk.

Aanschaf iPads raad

De leden van de raad van Harlingen, duo raadscommissieleden en personeel van de raadsgriffie worden ten behoeve van hun taakuitoefening bij de start van de raadsperiode 2022-2024 uitgerust met nieuwe iPads. De oude exemplaren zijn in 2022 afgeschreven. Er zullen zeker 25 iPads aangeschaft moeten worden tegen een geraamde prijs van € 600 per stuk.

Budget vorming en opleiding raad

Om de raad van Harlingen op haar taak toe te rusten en toegerust te houden is gedurende de raadsperiode 2022-2024 een introductie-, opleidings- en vormingsprogramma noodzakelijk.

Bijdrage reserve Westerzeedijk

In het project Westerzeedijk zijn de afgelopen jaren stappen gemaakt van planvoorbereiding naar uitvoering. In 2021 zijn diverse deelprojecten in de uitvoeringsfase gekomen: ontwikkelvlak5/Zeelenberg, het strand, Balklandpark en het wandelpad Byniastate. Voor een aantal kansrijke projecten is de reserve ontoereikend. Om uitvoering te kunnen blijven geven aan de ambitie is het noodzakelijk om de reserve te voeden. Het betreft o.a. de volgende deelprojecten:

- Balklandpark fase 2: extra budget voor de uitvoering van meer speeltoestellen, de aanleg van de kade Bolswardervaart en de herinrichting van de Zuidergrachtswal.
- Wandelpad van Plan Zuid naar Byniastate;
- Overgangszone Willemshaven-Westerzeedijk;

- Verbetering, vergroting en vergroening parkeerterrein voor het strand/Waddenhal;
- Passende en verkeersveilige invalsweg van camping naar de stad;
- Vervolgonderzoek havenzwembad.

Aanvullende werkzaamheden loodsen 5 en 7

Aan de loodsen op de Nieuwe Willemskade dienen nog werkzaamheden verricht te worden om deze goed bruikbaar te laten zijn voor de nieuwe gebruikers. Dit betreft met name voor loods 5 wind en water dichtmaken van het gebouw alsook additionele aanvulling in de elektravoorziening.

Duurzame verwarmingsinstallatie loods 5

De loods op de Nieuwe Willemskade 5 is niet voorzien van een verwarmingsinstallatie. Het voorstel is om een duurzame verwarmingsinstallatie te realiseren. De loods op de Nieuwe Willemskade 5 kan dan beter door het gehele jaar gebruikt worden. Op dit moment is de planning dat de loodsen gebruikt gaan worden voor activiteiten oa. van stichting De Holland en de zeilende vrachtaart.

Duurzame verwarming entrepotgebouw

Het entrepotgebouw is niet voorzien van een verwarmingsinstallatie. Hierdoor is de bruikbaarheid in de late najaar, winter en vroege voorjaar beperkt. Het voorstel is om het entrepotgebouw te voorzien van een duurzame verwarmingsinstallatie. Het entrepot gebouw kan dan beter door het gehele jaar gebruikt worden

Cultuurfunctie entrepotgebouw

In 2021 heeft het college besloten dat niet de Waddenhal maar het entrepotgebouw het meest geschikt is om uit te bouwen tot culturele locatie van Harlingen (Cultuur Tempel).

In een eerder stadium is al € 50.000 uitgetrokken voor een mobiel podium en specifieke, met (alleen) de toneelverenigingen afgestemde aanpassingen en vanwege de behoefte aan vervangende mogelijkheden voor grotere evenementen en bijeenkomsten. In de daarbij genoemde kostenindicatie stonden nog twee p.m. posten namelijk sanitaire voorzieningen en (tijdelijke) verwarming.

Met de € 200.000,- zullen in ieder geval zaken als akoestiek, licht- en geluid, sanitaire voorzieningen, kleedkamers en klimaatbeheersing zo duurzaam mogelijk moeten worden geregeld. Hiertoe zal een programma van eisen moeten worden opgesteld om het gebouw zo breed mogelijk inzetbaar te maken voor zowel

professionele culturele activiteiten en evenementen op amateurniveau. Hieruit zal een investeringsvoorstel volgen waarvan de exacte indicatie nog niet bekend is, maar waar we in ieder geval alvast dit bedrag voor willen inzetten.

Verhogen onroerende zaak belasting

Om ook in de toekomst de begroting sluitend te houden wordt gerekend met een kleine verhoging van de OZB tarieven. In 2022 wordt het tarief met 1% (bovenop de gebruikelijke inflatiecorrectie). In de meerjarenraming wordt in 2024 gerekend met nog eens een extra verhoging van 1%.

Deze verhoging wordt overigens gecompenseerd door een verlaging van de tarieven van de rioolheffing.

Speerpunt 1

Bouwen aan een toekomstbestendige dienstverlening

In 2022 hechten wij grote waarde aan het meetbaar maken van de kwantiteit en kwaliteit van onze dienstverlening. We hebben in 2020 en 2021 gemerkt dat het aantal binnengekomen telefoongesprekken gestegen is. Reden genoeg om dit in 2022 te evalueren. We richten ons eerst op de harde cijfers (wachttijden, gespreksduur, aantal doorverbonden, servicelevel en terugval). Hoe is onze dienstverlening gedurende Corona geweest? Op basis van de uitkomsten zullen wij de dienstverlening van het KCC (burgerzaken en servicebalie) doorontwikkelen richting de toekomst.

Goede dienstverlening bestaat uit prettig contact met de overheid. De manier waarop mensen zich behandeld voelen is van groot belang. Het is niet alleen de uitkomst van een besluit die er toe doet maar is de procedure om tot een besluit te komen rechtvaardig verlopen. We noemen dit procedurele rechtvaardigheid. In 2022 gaan we binnen de organisatie aandacht schenken aan dit onderwerp.

Wat gaan we in 2022 doen?

- Analyse van het telefoonverkeer.
- Blijven inzetten op digitale dienstverlening.
- Als Corona het toelaat gaan we weer verder met de pilot op dienstverlening op locatie. (samen met het gebiedsteam).
- Training burgergericht schrijven met daarbij aandacht voor procedurele rechtvaardigheid.

Speerpunt 2

Werken aan een systeem van interne beheersing

Met het oog op het feit dat in de nabije toekomst (boekjaar 2022) niet de accountant maar het college zelf een rechtmatigheidsverklaring afgeeft, is in 2021 de aandacht uitgegaan naar het opzetten van een houdbaar systeem van interne beheersing. Dit systeem moet ertoe leiden dat de meest belangrijke en risicovolle processen verlopen zoals is afgesproken.

Hiertoe is de functie van concerncontroller aan de formatie toegevoegd (en aangesteld) en is er een nieuw businesscontroller geworven.

Er is een visiedocument 'Harlingen, pragmatisch in control' opgesteld en er zijn (actie)plannen ontwikkeld die erop zijn gericht om over het boekjaar 2021, als pilot, een rechtmatigheidsverklaring op te kunnen stellen.

Deze acties worden in 2022 nader uitgewerkt om zodoende het systeem van IB (interne beheersing) verder te optimaliseren. Dit alles gebeurt op een manier die past bij de aard en de schaal van de gemeente Harlingen zoals is vastgelegd in het visiedocument.

Wat gaan we in 2022 doen?

- Nader uitwerken actieplannen om het systeem van interne beheersing verder te optimaliseren.

Speerpunt 3

Investeren in de vitaliteit van medewerkers en een aantrekkelijk werkgever zijn voor jong talent

Het belang van vitaliteit en duurzame inzetbaarheid neemt toe. Om te komen tot een vitaal gemeente Harlingen, is aandacht voor ieder en diens vitaliteit van belang. De medewerker en leidinggevende dienen samen actief aandacht te geven aan vitaliteit. Zo zal er ook nadrukkelijk gekeken worden naar de werving van nieuwe en/of jonge mensen door middel van een nog op te starten trainee-programma. De te maken analyse zal ook ingaan op de verhouding tussen interne en externe medewerkers en op dit vlak suggesties uitbrengen. Wel betekent dit voor eenieder iets anders; er zal maatwerk moeten worden vormgegeven. Om tot een optimale bedrijfsvoering te komen, zal een analyse van de organisatie

worden gemaakt waarbij gekeken wordt naar de kracht en de verbeterpunten. Deze analyse zal leidend zijn voor de uiteindelijke invulling van personeel en organisatie. Ook gaat het team HRM wil verder voortborduren op het concept BRUIS (Blij, Relax, Uitzicht, Ik en Samen) in 2022 en niet alleen als basis gebruiken bij gesprekken tussen de leidinggevende en de medewerker, maar breder trekken voor de gehele organisatie. BRUIS is door het A&O fonds Gemeenten ontwikkeld. BRUIS stimuleert iedereen die bij een gemeente werkt om na te denken hoe je zelf en met elkaar duurzaam vitaal kan blijven werken. BRUIS geeft handvatten om vaktrots, vakmanschap, balans, samenwerking en ontwikkeling te versterken. Voor de invulling van vitaliteit binnen de gemeente Harlingen is jaarlijks een budget van € 100.000 beschikbaar.

Wat gaan we in 2022 doen?

- Analyseren kracht en verbeterpunten m.b.t. de bedrijfsvoering.
- Uitwerken plannen voor trainee-programma.
- BRUIS breder vormgeven voor de hele organisatie.

Harlinger indicatoren

Vitaliteit

Indicator	2019	2020
Ziekteverzuim 25-35 jaar	3,80%	5,76%
Ziekteverzuim 35-45 jaar	5,91%	7,17%
Ziekteverzuim 45-55 jaar	3,08%	2,30%
Ziekteverzuim onder 55-plussers	7,25%	7,72%
Gemiddeld ziekteverzuim*	5,08%	4,87%

*Het lagere gemiddelde ziekteverzuim in 2020 ten opzichte van 2019 laat zich verklaren door de leeftijdscategorie 45-55 die oververtegenwoordigd is in onze organisatie

Dienstverlening

Indicator	Harlingen	Gemeente < 25.000 inw.
Digitale volwassenheid* (inwoners)	64%	72%
Digitale volwassenheid (ondernemers)	58%	58%

* Bron; waarstaatjegemeente.nl. Het betreft hier de score die de gemeente behaalt op basis van de digitale volwassenheid van producten voor inwoners (en ondernemers) uitgedrukt in percentages. Het betreft gegevens uit 2018.

Privacy

Indicator	2019	2020	2021
Aantal gemelde datalekken	9	12	3*

*stand per 27 mei 2021

Algemene indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,69	8,69	9,02
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,26	8,50	8,51
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 1.011,80	€ 896,57	€ 971,50
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	48,65% € 4.308.830	22,28% € 2.107.280	26,10% € 2.573.250
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	10,79%	10,86%	10,93%

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	11.064	9.842	10.418	10.912	11.304	11.689
Baten	46.058	39.733	41.438	40.300	40.689	41.313
Resultaat voor bestemming	34.994	29.891	31.020	29.388	29.385	29.624
Onttrekking aan reserves	1.339	364	506	131	121	28
Toevoeging aan reserves	-6.874	-107	-235	-35	-35	-35
Mutaties reserves	-5.535	257	271	96	86	-7
Resultaat na bestemming	29.459	30.148	31.291	29.484	29.471	29.617

Kaderstellende beleidsnota's

Bestuur

Verordening op de Rekenkamercommissie	2008
Informatienotitie Burgerparticipatie	2011
Inspraakverordening	2012
Referendumverordening	2012
Verordening op het burgerinitiatief gemeente Harlingen	2012
Reglement van orde van de Raad	2014
Coalitieprogramma 2018-2022	2018
Organisatieverordening	2016

Dienstverlening

Visie op de dienstverlening "Op weg naar 2025 gemeente Harlingen"	2017
Kwaliteitshandvest 2017	2017
Informatiebeleidsplan	2017
Archiefverordening	2013

Financiën

Verordening op de controlecommissie	2006
Convenant actieve informatievoorziening	2007
Controleverordening	2008
Treasurystatuut	2010
Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2015	2015
Financiële verordening gemeente Harlingen 2017	2017
Harlingen, pragmatisch in control	2021

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

Burgemeester Ina Sjerps

SPEERPUNTEN

1	Een veilige omgeving voor mensen die wonen, werken en recreëren in Harlingen.
---	---

Nieuw beleid

Onderwerp	2022	2023	2024	2025
Incidentele capaciteitsuitbreiding aanpak ondermijning	35.000			
	35.000			

Toelichting nieuw beleid

Incidentele capaciteitsuitbreiding aanpak ondermijning

De aanpak ondermijnende criminaliteit is hoog geprioriteerd. Voor zowel de aanpak ondermijning voor de haven als voor de gehele gemeente wordt uitvoering gegeven aan de plannen van aanpak 'ondermijning' uit 2020. We richten ons op drie prioriteiten: (beter dan nu) weten wat er in de gemeente Harlingen en specifiek in de haven speelt, een sterk bewustzijn van de schadelijkheid van ondermijning en een sterk beleid (met een sterke uitvoering).

De gemeente neemt deel in de projectgroep die uitvoering geeft aan het plan van aanpak voor de haven. Er wordt nauw samengewerkt met o.a. Port of Harlingen met het doel om onze informatiepositie te verbeteren, onder andere door structureel overleg met partners in de haven te organiseren. Bewustwordingssessies en communicatie worden ingezet om medewerkers maar ook ondernemers in de haven en zelfs inwoners, bewust te maken van signalen van ondermijnende activiteiten, deze te herkennen en ook te melden. Er wordt opvolging gegeven aan deze signalen, door middel van protocollen. Waar nodig wordt beleid geüpdatet. Er zullen integrale controles worden georganiseerd (industrieterreinen) en voorlichting worden gegeven aan alle doelgroepen om slachtofferschap van ondermijnende criminaliteit te voorkomen.

Speerpunt 1

Een veilige omgeving voor mensen die wonen, werken en recreëren in Harlingen

In het bestuursakkoord 2018-2022 is de aanpak voor ondermijnende criminaliteit hoog geprioriteerd. Deze prioritering van het onderwerp ondermijning is verder geconcretiseerd in het Integraal Veiligheidsplan 2020 – 2023. De prioriteiten en acties uit het IVP en het plan van aanpak inzake ondermijning zijn de leidraad voor 2022. Samen met onze partners politie, Openbaar Ministerie en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) zijn we beducht op vermenging van de onder en bovenwereld. Daarin werken we nauw samen met Port of Harlingen. Door het versterken van onze informatiepositie en niet alleen medewerkers maar ook burgers en ondernemers bewust te maken, verwachten we signalen van ondermijnende criminaliteit gemeld te krijgen. Het ingestelde meldpunt is breed bekend en signalen kunnen leiden tot het aanpakken van concrete casussen. Daartoe houden we onze beleidsregels up-to-date en passen we indien nodig de APV aan. De bovengenoemde prioriteiten en acties zullen in 2022, naast de reguliere werkzaamheden, extra inzet vragen. Deze extra inzet kan niet worden opgevangen in de bestaande formatie. Om de extra inzet op ondermijning waar te kunnen maken wordt gebruik gemaakt van incidentele capaciteitsuitbreiding. Verder gaan we in 2022 nog meer inzetten op de verbinding tussen zorg en veiligheid. Door bijvoorbeeld al vroeg verontrustende signalen te delen kan een gerichte aanpak worden ingezet. Overlast wordt tevens in een vroegtijdig stadium aangepakt. Boa's en politie onderhouden korte lijntjes. De boa's houden zich voornamelijk bezig met specifieke opsporings- en handhavingstaken zoals vastgelegd in hun uitvoeringsplan (parkeren en APV). De politie houdt zich bezig met handhaving van de recht- en openbare orde, veiligheid en hulpverlening. Het AVE-team (aanpak ter voorkoming van escalatie) komt maandelijks bijeen, om voor casussen waarin multi-problematiek speelt, een aanpak af te spreken. In dit overleg met De Bouwvereniging, politie, GGZ, VNN, openbare orde en veiligheid en het gebiedsteam worden ook actuele (zorg)thema's in extra bijeenkomsten behandeld. Het AVE-team is een goed voorbeeld van de verbinding tussen zorg en veiligheid. Verder zullen wij de overleggen met de werkgroepen jeugdoverlast en woonoverlast continueren en met de coördinatoren van de buurtpreventiegroepen continueren.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen?

- Regulier overleg met de coördinatoren van alle buurtpreventiegroepen.
- Regulier overleg met het AVE team.
- Regulier overleg met de werkgroep jeugdoverlast.
- Samenwerken met de POH inzake de uitvoering van het plan van aanpak ondermijnende criminaliteit.

Harlinger indicatoren

Veiligheid

Indicator	2019	2020	2021
Whatsapp groepen buurtpreventie	20	22	23

**stand per 20 augustus 2021*

Algemene Indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt 2020	130	100
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inwoners	Politie 2020	11,45	6,67
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS 2020	2,6	3,5
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	Politie 4de kw 2020	0,63	1,68
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS 2020	6,4	4,5

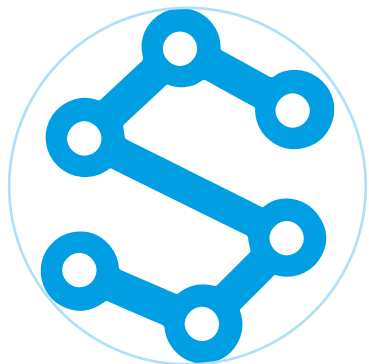

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	1.471	1.580	1.647	1.618	1.628	1.638
Baten	44	29	28	28	28	28
Resultaat voor bestemming	-1.427	-1.551	-1.619	-1.590	-1.600	-1.611
Onttrekking aan reserves	20		35	0	0	0
Toevoeging aan reserves						
Mutaties reserves	20		35	0	0	0
Resultaat na bestemming	-1.407	-1.551	-1.584	-1.590	-1.600	-1.611

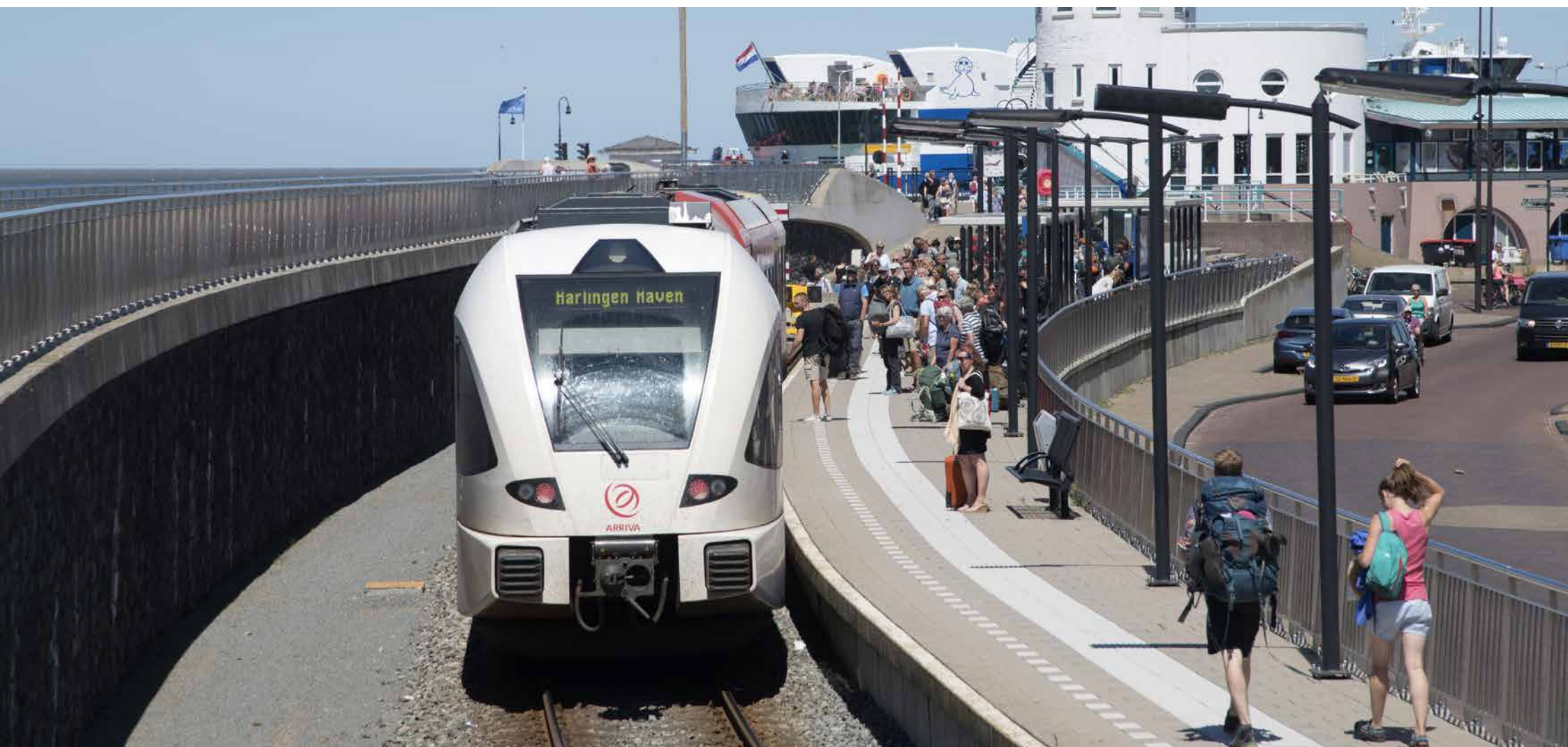
Kaderstellende beleidsnota's

Regionaal Crisisplan	2012
Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân	2013
Preventie en Handhavingsplan Drank- en Horecawet Harlingen	2014
Beleidsregels wet Bibob	2014
Beleidsregels wet Damocles	2014
Beleidsregels wet Victoria	2014
Integraal Veiligheidsplan 2015-2018	2014
Coffeeshopbeleid	2014
Algemeen Plaatselijke Verordening	2015
Evenementenbeleid	2015
Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2015 – 2018	2015
Terrassenbeleid	2017
Plan van aanpak preventie en handhaving alcohol jongeren	2020
Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland 2020 – 2023	2023

PROGRAMMA 3 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Wethouder Harry Boon en wethouder Paul Schoute

SPEERPUNTEN	
1	Een veilige verkeersafwikkeling.
2	Een goede bereikbaarheid van de stad en dorpen.
3	Een evenwichtig en gebruiksvriendelijk parkeeraanbod afgestemd op de functies wonen, winkelen, werken, recreëren en lang parkeren waarbij de leefbaarheid van de stad en dorpen gewaarborgd is.
4	Doelbewust rioolbeheer.
5	Een klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte.

Nieuw beleid

Onderwerp	Investering	2022	2023	2024	2025
Uitbreiding formatie adviseur haven/Wadden		16.000	16.000	16.000	16.000
Stroom- en watervoorzieningen maatschappelijke havens, investering	55.000	275	6.050	5.995	5.940
Stroom-en watervoorzieningen maatschappelijke havens, exploitatielasten		20.000	20.000	20.000	20.000
Aanleg vuilwaterinnamepunt voor schepen in Willems haven	20.000	100	1.533	1.520	1.507
Aanlegvoorzieningen Nieuwe Willems haven *	30.000	30.000			
Monitoring straatparkeren		10.000	10.000		
Onderzoek extra parkeercapaciteit randen binnenstad		20.000			

Ophogen budget onderhoud parkeerautomaten		15.000	15.000	15.000	15.000
Verhogen stadsparkereopbrengsten		-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Verhoging tarief eilandparkeren				-84.000	-84.000
	105.000	96.375	53.583	-40.485	-40.553

*De beschikking over deze gelden leggen we via een afzonderlijk voorstel aan de raad voor.

Uitbreiding formatie adviseur haven/Wadden

Na de oprichting van Port of Harlingen is de functie adviseur haven/Wadden ontstaan. Recent is daar het programmamanagement voor programma Harlingen aan toegevoegd. Alles bij elkaar opgeteld is gebleken dat de ambitie groter is, dan er aan taken in de functie past. Daarom is er behoefte om de functie structureel met 6 uren per week uit te breiden.

Stroom -en watervoorzieningen maatschappelijke havens, investering en exploitatielasten

Door de aanleg van stroom- en water voorzieningen in de Willems haven en Zuiderhaven dragen wij bij aan de ontwikkeling van ons toeristisch kerngebied. We geven invulling aan het bestuursakkoord (bevorderen watertoerisme), de visie op recreatie en toerisme (op orde brengen toeristisch kerngebied) en aan meerdere aanbevelingen uit de Analyse Binnenwateren.

Op basis van de analyse die ten grondslag ligt aan de op te stellen havenvisie is als één van de speerpunten benoemd het op orde brengen van het voorzieningenniveau door ligplaatsen te voorzien van goede, duurzame stroom- en watervoorzieningen.

Aanleg vuilwaterinnamepunt voor schepen in Willems haven

Op dit moment is er in de (zoute) havens in Harlingen geen geschikte vuilwaterinnamepunt voor de (recreatie) vaart. In de Noorderhaven zit weliswaar een vuilwaterinnamepunt (in beheer van jachthaven Leeuwenbrug), maar deze is zeer slecht bereikbaar voor passanten. Om het voor passanten gemakkelijker te maken om hun vuilwater kwijt te kunnen zou er in de Willems haven een extra vuilwaterinnamepunt aangelegd moeten worden. Voor de binnenwateren

in Friesland is het streven om het aantal riooloverstortingen/lozingen op oppervlaktewater zo laag mogelijk te houden om een goede kwaliteit van het oppervlaktewater te waarborgen. Gezamenlijk met de Port of Harlingen wordt dan ook onderzocht of er een vuilwaterinnamepunt gerealiseerd kan worden in de Willemshaven.

Aanlegvoorzieningen Nieuwe Willemshaven

De gemeente Harlingen zet volop in op het doorontwikkelen van het gebied Nieuwe Willemshaven / Vluchthaven als toeristisch recreatief gebied met een nautisch karakter. Port of Harlingen (PoH), als beheerder van de haven, faciliteert deze ambitie daar waar mogelijk.

Eén van de te ondersteunen initiatieven ten behoeve van deze doorontwikkeling is het faciliteren van een ligplaats voor zeilvloot Sterke Yerke IV. De Sterke Yerke wordt momenteel gebouwd bij SRF in Harlingen en zal naar verwachting in september naar de haven komen en enkele jaren hier verblijven. Door hier uitvoering aan te geven ontstaat een win-win situatie. Met het voorliggend plan kan de voormalige Dotinga steiger van ca 30 m lengte hergebruikt worden. Tevens wordt er een einde gemaakt aan de onveilige en verouderde situatie voor de zeekadetten. De zeekadetten hebben met hun schip De Sittard en een eigen steiger (lig)plaats in de vluchthaven. De huidige staat van de steiger voor de kleine zeil- en roeiboten is dermate slecht dat deze voor een onveilige situatie zorgt. Op korte termijn zal hier groot onderhoud aan gedaan moeten worden om de steiger weer op acceptabel niveau te brengen. Dit zal aanzienlijke kosten met zich meebrengen.

Verder is er door de huidige situering in de vluchthaven onvoldoende ruimte tussen de huidige steiger van de zeekadetten en de kade van de vluchthaven om een schip af te kunnen meren. Hierdoor kan de vluchthaven niet optimaal gebruikt worden.

Door de nieuwe steiger parallel aan de vluchthaven te plaatsen wordt er ruimte gecreëerd zodat aan beide zijden van de steiger kleinere schepen afgemeerd kunnen worden. Tevens wordt er hierdoor ruimte gecreëerd voor een ligplaats voor de Sterke Yerke IV. Door de voorgestelde aanpassingen is er ruimte voor de Sterke Yerke op de hoek van de Willemskade en Vluchthaven. Deze locatie is goed zichtbaar bij het oprijden van de Willemshaven en is een prominente plek.

Monitoring straatparkeren

Ter toetsing van het gevoerde parkeerbeleid is het nodig om over te gaan tot een structurele monitoring van het straatparkeren. Aanpassingen in het parkeerbeleid (verwerkt in de Parkeerverordening) kunnen we daarmee dan feitelijk en op basis van kennis analyseren en beoordelen. Ter voorbereiding van deze structurele monitoring is het rapport “Monitoring straatparkeren 2021-2025” opgesteld om zo op integrale wijze deze monitoring aan te vliegen. Op die manier komt iedere doelgroep (bewoners-bezoekers-werkers-eilandbezoekers/evenementen) aan bod.

Onderzoek extra parkeercapaciteit randen binnenstad

In de Mobiliteitsvisie is opgenomen om de mogelijkheden te gaan onderzoeken van extra parkeercapaciteit aan de randen van de stad. Dit ook op basis van coalitieakkoord waarin opgenomen is dat de gemeente meer betaalbare parkeerruimte aan de randen van het stadshart moet faciliteren om de toegankelijkheid van het centrum te waarborgen.

Daarbij kijken we zowel naar de oostzijde van de binnenstad als ook naar het gebied Westerzeedijk in de vorm van een integrale parkeeroplossing.

Ophogen budget onderhoud parkeerautomaten

Per 2016 is het betaald parkeergebied aanzienlijk uitgebreid (Vignetgebied). Dat heeft tot gevolg gehad dat er meerdere parkeerautomaten bijgeplaatst zijn. Het beschikbare budget is niet meegegroeid. Om te zorgen voor een goede en efficiënte manier van onderhoud van de parkeerapparatuur is het nodig om de post structureel te verhogen.

Verhogen stadsparkeringopbrengsten

Om goed toegerust te blijven op het gebied van stadsparkeren (meters en vergunningen) wordt voorgesteld de tarieven op het gebied van stadsparkeren met 3% te verhogen.

Verhoging tarief eilandparkeren

Met ingang van 2024 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van € 0,25 vanwege het dekken van prijsstijgingen wegens inflatie en om de dienstverlening op niveau te houden.

Speerpunt 1

Een veilige verkeersafwikkeling

Het is belangrijk dat de stad, de dorpen en het buitengebied goed bereikbaar, veilig en leefbaar zijn. We gaan in 2022 door met het veiliger maken van de wegen door, daar waar nodig, het onderhoud van de wegen volgens het beheerplan Wegen 2021-2025 uit te voeren.

Eind 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Mobiliteitsvisie. De Mobiliteitsvisie is een integrale benadering van zowel verkeer en vervoer als parkeren. De maatregelen uit deze visie zijn opgenomen in deze programmabegroting.

Als direct gevolg van het coronavirus is de voorgenomen pilot met een autovrije Grote Bredeplaats in een stroomversnelling geraakt. Conform de situatie in 2020 en 2021 is ook voor 2022 voorzien om op de Grote Bredeplaats in de zomer autovrij te maken en de inrichting verder te verfraaien. In de loop van 2021 zijn we gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden van het eventueel instellen van de venstertijden (tijden waarbinnen laden en lossen kan plaatsvinden) voor een groter deel van het (kern)winkelgebied. In 2022 wordt dit voortgezet.

In het kader van groot onderhoud starten we met de herinrichting van de Winamerdyk in 2022. Daarbij wordt de huidige brug Reatille vervangen. In combinatie met hoog gemeten rijsnelheden zijn er extra middelen beschikbaar gesteld om aanvullende en snelheidsremmende voorzieningen toe te kunnen passen. In 2022 zullen we de werkzaamheden met betrekking tot de Winamerdyk afronden.

Om binnen de gemeente Harlingen zoveel mogelijk te bevorderen dat het openbaar gebied en onze gebouwen toegankelijk zijn voor iedereen is eind 2021 hier een onderzoek naar uitgevoerd. In het voorjaar van 2022 zullen de resultaten van dit onderzoek beschikbaar zijn. In het onderzoek is gekeken naar de toegankelijkheid van onder andere trottoirs, straten, gehandicaptenparkeerplaatsen, bushaltes, voetgangersoversteekplaatsen, pleinen, bruggen, hellingen en trappen. Ook is een aantal gemeentelijke gebouwen beoordeeld (gemeentehuis, museum). Daarmee is inzicht verkregen in de

toegankelijkheid van onze gemeente van publieke locaties en voorzieningen en zijn er praktische verbeteradviezen ontvangen. Naar aanleiding van dit verkregen inzicht zullen dan ook in 2022 beleidswensen worden ingebracht.

Samen met bewoners, RSG Simon Vestdijk en andere belanghebbenden is er een plan gemaakt voor de herinrichting van de Koningin Julianastraat. Ook gaat de bouwvereniging woningen bouwen en renoveren in Plan Zuid (zie speerpunt 2) waarbij ook gelijk de straten worden aangepakt. In 2021 zijn de werkzaamheden verder voorbereid, gestart en grotendeels uitgevoerd. In 2022 worden de werkzaamheden afgerond.

In het kader van de investeringsimpuls Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 wordt in 2022 het project Reconstructie Schepenbuurt-Noord aangepakt. Daarbij realiseren we snelheidsremmers in de Bomstraat, Barkstraat, Tjalkstraat, Galeistraat, Fregatstraat, Brigantijnstraat en het Boeierpad.

Er is in 2022 een budget 'klein verkeersleed' beschikbaar. Hiermee wordt adequaat gereageerd op meldingen en klachten van burgers over de infrastructuur

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Autovrije Grote Bredeplaats (in zomerperiode) en onderzoek naar autoluwe Voorstraat.
- De Winamerdyk herinrichten (inclusief nieuwe brug Reatille).
- Afronden onderzoek toegankelijkheid mindervaliden openbaar gebied en aantal openbare gebouwen.
- Afronden herinrichting Koningin Julianastraat ter hoogte van RSG Simon Vestdijk;
- Verkeersremmers in de Schepenbuurt (Noord).
- Kleine verkeersaanpassingen uit het potje 'klein verkeersleed'.

Speerpunt 2

Een goede bereikbaarheid van de stad en dorpen

Een goede bereikbaarheid van de stad maakt ons economisch vitaler en verbetert de leef- en woonomgeving van de mensen. De stad, dorpen en het buitengebied moeten niet alleen goed bereikbaar zijn, maar ook veilig en leefbaar.

In 2021 is het beheerplan 'wegen' geactualiseerd. De focus vanuit het onderhoud gaat de komende jaren meer richting de woonwijken. De Bouwvereniging gaat ook in de periode 2021/2022 veel woningen renoveren/bouwen. Zo worden er nieuwe woningen gebouwd in de Koningin Wilhelminastraat en Prinses Margrietstraat. Dit heeft gevolgen voor de infrastructuur en deze wordt daarom ook gerenoveerd. In de Trebolbuurt werken we verder aan het opknappen van de wegen. Samen met bewoners is hier een plan voor gemaakt.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Afronden herinrichten Koningin Wilhelminastraat en Prinses Margrietstraat.

Speerpunt 3

Een evenwichtig en gebruiksvriendelijk parkeeraanbod afgestemd op de functies wonen, winkelen, werken, recreëren en eilandbezoek waarbij de leefbaarheid van de stad en dorpen gewaarborgd is

In 2015 heeft de gemeenteraad de "Nota parkeerbeleid Harlingen" vastgesteld. Het parkeerregime is hierdoor belangrijk vereenvoudigd. Eind 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Mobiliteitsvisie. Integraal onderdeel daarvan is het parkeerbeleid. In de loop van 2022 zullen wij de voorgestelde wijzigingen uit de Mobiliteitsvisie voorbereiden om ze daarna op te kunnen nemen in de parkeerverordening.

Per 2021 verzorgt de gemeente Harlingen de exploitatie van de langparkeerterreinen, het parkeerterrein voor de bruine vloot en de parkeergarage Waddenpromenade. Het beheer wordt uitgevoerd door een externe partij. Voor de exploitatie is nieuwe parkeerapparatuur aangeschaft, een nieuwe parkeerverwijzing geplaatst, een nieuwe website gebouwd alsmede een reserveringsmodule geïmplementeerd. Eind 2021 is de "Broken Jug", een werk van de beroemde kunstenaar Frank Stella op de kop van de parkeerlocatie geplaatst. In 2022 zullen we verder werken aan het inrichtingsplan voor de integrale parkeervoorzieningen aan de Harlingerstraatweg. Ook gaan we dan nader kijken naar de herinrichting van de Waddenpromenade en de verbindingroute van het langparkeerterrein en de terminal, waarbij het dan gaat om no-regret maatregelen in relatie tot het hoogwaterbbschermingsprogramma. Een en ander in samenspraak met verschillende belanghebbenden, waaronder provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en rederij Doeksen.

We zijn in 2021 eveneens gestart met een onderzoek om de pendelbussen te vervangen voor een milieuvriendelijker alternatief. In 2022 zullen we naar verwachting met voorstellen in die richting komen.

Voor de Bruine Vloot hebben we sinds 2021 de locatie aan de Westerzeedijk gereserveerd en voorzien van parkeerapparatuur. Op basis van de ervaringen zullen we in 2022, samen met de Bruine Vloot, bespreken waar eventuele verbeteringen mogelijk zijn.

Daarnaast voeren we structureel parkeeronderzoek uit ter toetsing van het parkeerbeleid (monitoring straatparkeren). Ook zullen we onderzoeken op welke wijze we kunnen voorzien in meer parkeerruimte aan de randen van het stadshart.

Wat gaan we er in 2022 voor doen?

- Monitoring straatparkeren.
- Exploitatie eiland gerelateerd parkeren voortzetten en verder finetunen.
- Exploitatie bruine vloot gerelateerd parkeren voortzetten en verder finetunen.
- Opstellen van een inrichtingsplan voor de parkeerlocaties aan de Harlingerstraatweg.
- Onderzoek naar meer parkeerruimte aan de randen van het stadshart.

Speerpunt 4

Doelbewust rioolbeheer

De gemeente beschikt over inspectiegegevens van de riolen, gemalen en pompunits. Op basis van deze inspecties kunnen doelbewuste vervangingskeuzes gemaakt worden in plaats van beheer op basis van aanlegjaar (technische levensduur). Voor 2022 staan er geen grootschalige rioolvervangingen op het programma.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Er wordt een nieuw basisrioleringsplan (BRP) opgesteld voor de stad Harlingen. In het BRP wordt het gehele rioolstelsel doorgerekend en getoetst op extreme maatgevende buien. Ook wordt er een maatregelenplan opgesteld om eventuele knelpunten aan te pakken.
- Reinigen en inspecteren van de riolering in woonwijk de Spiker.
- Uitvoeren van noodzakelijke reparaties op basis van inspecties.

Speerpunt 5

Een klimaatbestendige inrichting van de Openbare ruimte

Er is een klimaatstresstest uitgevoerd voor de gemeente Harlingen. De effecten van klimaatverandering en gebieden met wateroverlast en/of hittestress kunnen geraadpleegd worden via de Friese Klimaatatlas. Bij het opstellen van herinrichtingsplannen wordt deze Friese Klimaatatlas gebruikt om te checken of er ook extra klimaat adaptieve maatregelen uitgevoerd moeten worden. Voorbeelden van klimaat adaptieve maatregelen zijn: aanleggen van waterberging, aanplant bomen of het toepassen van een hoger bouwpeil voor woningen.

Het uitvoeringsprogramma van het nieuwe Fries Bestuursakkoord Waterketen 2021-2025 (samenwerkingsverband Provincie, Wetterskip, Vitens en alle Friese gemeenten) staat volledig in teken van klimaatadaptatie en waterbewustzijn. Met dit FBWK wordt samengewerkt om als één overheid te werken aan een klimaatbestendig Fryslân in 2050.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Bij het opstellen van herinrichtingsplannen rekening houden met het toepassen van klimaat adaptieve maatregelen. Zo wordt er een wadi aangelegd in de binnentuin van de nieuwbouw plan zuid fase 3.
- In 2021 heeft de gemeente een subsidie beschikbaar gesteld aan de inwoners van Harlingen voor het uitvoeren van klimaatbestendige maatregelen, zoals aanleg van groene daken of regenwateropvang. Deze subsidie willen we vervolg geven in 2022.
- Daarnaast willen we deze subsidie uitbreiden met de aanleg van groene geveltuinen voor belangstellende bewoners van de gemeente Harlingen. Een geveltuin is een strook begroeide openbare ruimte die gelegen is voor een huis en onderhouden wordt door de bewoner van het huis.

Harlinger indicatoren

Wegen

Indicator	omschrijving	2018	2019	2020
Onderhoudsniveau wegen	Het bedrag aan achterstallig onderhoud per m ² areaal	€ 0,94	€ 1,61	€ 1,58

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	6.175	8.781	8.536	8.522	8.487	8.477
Baten	2.657	4.862	5.291	5.300	5.413	5.413
Resultaat voor bestemming	-3.518	-3.919	-3.245	-3.222	-3.074	-3.064
Onttrekking aan reserves	2.071	3.161	583	533	523	523
Toevoeging aan reserves	-1.890	-2.079	-154	-124	-124	-124
Mutaties reserves	181	1.082	429	409	399	399
Resultaat na bestemming	-3.337	-2.837	-2.816	-2.813	-2.675	-2.665

Kaderstellende beleidsnota's

Verkeer en vervoer

Kadernota gladheidbestrijding	2000
Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP)	2011
Nota fietsprojecten Harlingen	2015
Beheerplan openbare verlichting	2020-2024
Beheerplan Wegen	2020-2024
Beheerplan Bruggen en Duikers	2020-2035
Beheerplan kades en Walbeschoeiingen	2020-2035
Beheerplan Gebouwen 2020-2035	2020
Parkeren	
Nota Parkeerbeleid Harlingen	2015
Parkeerverordening	2018
Recreatieve havens en economische havens	
Masterplan Toegangspoort Friesland	2011
Havenverordening	2012
Ruimtelijk programma van Eisen	
Toegangspoort Harlingen	2013
Haveninrichtingsplan Harlingen	2013
Cope rapport haven Harlingen	2013
Havenplan Nieuwe Willemshaven	2014
Cruise Port Harlingen	2014
Beheerplan infrastructuur haven	2015
Beheerplan Baggeren binnenwateren Harlingen	2020-2035
Havenbeheerplan	2018-2037
Havenvisie Port of Harlingen	2019
Riolering	
Gemeentelijk Rioleringsplan	2019-2023
Fries Bestuursakkoord waterketen (FBWK3)	2021-2025

PROGRAMMA 4 ECONOMIE

Wethouder Paul Schoute

SPEERPUNTEN	
1	Zorgen voor meer werkgelegenheid en een goed vestigingsklimaat voor bedrijven.
2	Bevordering toerisme
3	Actief sturen op samenwerking in het Waddengebied

Nieuw beleid

Onderwerp	2022	2023	2024	2025
Uitbreiding formatie citymarketing	33.000	33.000		
Recreatie & toerisme, nieuwe beleidsnotitie en ondersteuningsbudget	95.000			
Opstellen strategisch citymarketingplan 2022-2026	10.000			
Aanvullende middelen actieplan economie	25.000	25.000		
Verhogen toeristenbelasting van 1,10 naar 1,20	-10.000			
	153.000	58.000		

Toelichting nieuw beleid

Uitbreiding formatie citymarketing

In 2020 is een citymarketeer aangesteld die zorg draagt voor de strategische doorontwikkeling van het citymarketingbeleid onder de noemer van Harlingen Welkom aan Zee. De inzet werpt zijn vruchten af. De behoefte om marketing breder in te zetten en ambities van de gemeente Harlingen waar te kunnen maken, maakt dat het aantal uren voor de formatie niet meer in verhouding staat tot wat nodig is. Dit verklaart de behoefte om het aantal uren structureel met 0,44 fte te verhogen naar 1fte (36 uur).

In eerste instantie lag de focus vooral op het vergroten van de aantrekkingskracht van Harlingen op toeristische doelgroepen binnen het beleidsveld Recreatie &

Toerisme. Ook op andere fronten blijkt steeds vaker de behoefte naar de inzet van marketing, of de relevantie ten opzichte van citymarketing, met als gevolg dat steeds vaker een beroep gedaan wordt op de citymarketeer.

Recreatie & toerisme, nieuwe beleidsnotitie en ondersteuningsbudget

Voor de gemeente Harlingen is toerisme en recreatie een belangrijke sector en vormt de tweede economische pijler van Harlingen. We zetten in op deze sector omdat het enerzijds een bron van inkomsten levert en anderzijds bijdraagt aan een aantrekkelijke leefomgeving waarin het prettig wonen, werken en recreëren is. Een aantrekkelijk en breed aanbod van vrijetijdsbesteding maakt dit mogelijk en draagt bij aan een toename en diversiteit van werkgelegenheid.

In 2018 is een toeristische visie Harlingen met daarbij een actieprogramma 2018-2022 opgesteld. Hieraan wordt op dit moment volop uitvoering gegeven. In 2022 loopt deze visie af. Om goed aan te sluiten bij nieuwe (regionale en lokale) ontwikkelingen en trends is het niet alleen wenselijk maar ook noodzakelijk om in 2022 opnieuw te verkennen welke kansen er liggen en deze te vertalen naar een nieuwe beleidsnotitie voor de periode 2023-2026.

Naast budget voor een nieuwe beleidsnotitie is een eenmalig

ondersteuningsbudget nodig voor verschillende recreatieve en toeristische projecten, zoals:

- De uitwerking van het huidige uitvoeringsprogramma R&T.
- Ontwikkeling watersport in Harlingen (cultuur en identiteit).
- Aanhaken bij regioverbanden en initiatieven (zoals Fries Programma Waddenkust, Landschapstriënnale 2023, Arcadia Friesland, deelname Visit Waddencard, ontwikkelen themaroutes in de regio).
- Monitoring en verzamelen van data voor recreatie en toerisme.

Opstellen strategisch citymarketing plan 2022-2026

Onze ambities op het gebied van wonen, werken en vrije tijd gaan gepaard met een groeiend belang naar de strategisch doorontwikkeling van een breed gedragen citymarketingbeleid. Om al onze ambities waar te maken, en de citymarketing te verruimen naar beleidsvelden als sport, wonen en werken, is het van belang om een strategisch citymarketingplan voor de periode 2022-2026 (in lijn met de termijn van het nieuwe bestuursakkoord) op te stellen. Dit strategisch plan biedt ons de juiste omkadering, richtlijnen en handvatten om Harlingen succesvol te positioneren onder haar doelgroepen op de lange termijn.

Een lange termijnstrategie voor de citymarketing Harlingen Welkom aan Zee die alle beleidsvelden en actoren in ogenschouw neemt, heeft namelijk ook zeer gunstige effecten voor de slagingskansen van andere projecten en beleid. Het voorkomt tevens dat beleid versnipperd raakt, en draagt bij aan een stuk uniformiteit in de uitvoer van de citymarketing via alle kanalen. Een strategisch citymarketingplan geeft de gemeente Harlingen en haar stakeholders richting in de uitvoer van haar citymarketingbeleid, helpt bij het maken van keuzes, en bepaalt de succesfactoren voor groei.

De realisatie van een strategisch citymarketingplan behelst een relatief grote tijdsinvestering en heeft betrekking op verschillende beleidsvelden en expertises. Het is van belang om met een strategisch plan te kunnen komen dat in ieder opzicht voldoet aan de kwaliteitswensen. Daarom is het belangrijk om waar nodig expertise in te kunnen kopen.

Aanvullende middelen actieplan economie

Voor de verdere ontwikkeling en het benutten van de potentiële economische groei in de regio Noordwest-Friesland is er voor de gemeenten Waadhoeke en Harlingen een sociaaleconomisch actieprogramma voor de komende 10-15 jaar opgesteld. In dit programma werken de drie O's (Onderwijs, Ondernemers en Overheid) samen met als doel een groei van 22% van het Bruto Regionaal Product bovenop de autonome groei. Het programma kent 4 programmalijnen. Deze zijn: Innovatie & Ondernemerschap, Onderwijs & Arbeidsmarkt, Versterken woon- en vestigingsklimaat en Slimmer samenwerken (triple helix). Voor de komende twee jaar is er een uitvoeringsplan opgesteld.

Verhogen toeristenbelasting van 1,10 naar 1,20

Om de kosten van het strategisch citymarketingplan 2022-2026 te dekken wordt de toeristenbelasting eenmalig verhoogd van € 1,10 naar € 1,20.

Speerpunt 1

Zorgen voor meer werkgelegenheid en een goed vestigingsklimaat voor bedrijven.

De bestuurlijke overleggen met de ondernemersverenigingen worden ook in 2022 georganiseerd. Wanneer nodig vinden er wederom meer, informele, bijeenkomsten plaats om zo de samenwerking tussen de gemeente en de

ondernemersverenigingen te verbeteren en te verdiepen.

De bezoeken aan bedrijven met de wethouder van Economische Zaken worden weer opgepakt zodra het kan. Doel van deze bedrijfsbezoeken is om kennis met elkaar te maken, maar ook om na te gaan of we de bedrijven ergens mee van dienst kunnen zijn/ onze dienstverlening in algemene zin kunnen verbeteren. Zodra het weer mag is er vanuit de gemeente een vertegenwoordiger aanwezig bij de bijeenkomsten van de ondernemersverenigingen.

In 2021 is de gemeente Harlingen in gesprek gegaan met Ondernemend Harlingen om een aantal knellende kwesties in de binnenstad van Harlingen aan te pakken. Uitgangspunt hierbij was om de verblijfskwaliteit onder bezoekers en bewoners in de binnenstad van Harlingen te verhogen. In samenwerking met de ondernemers zijn concrete maatregelen uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma welke de komende periode worden uitgevoerd. Deze maatregelen zijn er in eerste instantie op gericht om de aantrekkelijkheid van het winkelgebied op het gebied van de mobiliteit te verbeteren. Enkele voorbeelden van maatregelen zijn het invoeren laad- en lostijden, creëren van een extra laad- en los plek, optimaliseren van het vergunningenbeleid, uitbreiden van de fietsparkeervoorzieningen, en het verbeteren van de bewegwijzering en de aanrijroutes naar het centrum. Het is de ambitie van de gemeente Harlingen om ook op andere terreinen de verblijfskwaliteit in het stadshart te verhogen.

De gemeente Harlingen heeft, in samenwerking met Ondernemend Harlingen, een subsidieverzoek ingediend voor een tijdelijke aanstelling van een citymanager. De subsidie is toegekend en een citymanager is aangesteld. Deze citymanager gaat zich de komende periode bezighouden met het verbeteren van de presentatie van de winkels en de beeldkwaliteit in de binnenstad, het verbeteren van de inrichting, een compacter centrum en het tegengaan van leegstand.

In het project Participatie Acceleratie Collectief (PAC) werken de gemeente, ondernemers, Pastiel, Harlingen Werkt en de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân samen volgens het open/ social hiring concept. Het project is door de corona pandemie enigszins vertraagd, maar begint nu te lopen. De gemeente Harlingen wil de sociale ondernemingen die zich inzetten voor de maatschappij, verenigen in een collectief en een podium geven en de mogelijkheden bieden om hun bedrijf als goed werkgever op de kaart te zetten.

Hiertoe wordt een arbeidspool opgericht. De arbeidspool wordt een platform waarop kandidaten hebben aangegeven welke werkzaamheden zij willen verrichten en waarom. Tijdens het experiment wordt bekeken hoe dit zonder regeldruk, zware verplichtingen, extra risico's voor de ondernemers georganiseerd kan worden. Bedrijven zijn en worden hiervoor de komende periode actief benaderd.

Door het 'Convenant bedrijventerreinen Noordwest 12 maart 2020' is de uitbreiding van bedrijventerrein Oostpoort met 10 hectare mogelijk gemaakt. Oostpoort III zal worden aangelegd en geëxploiteerd door de Exploitatiemaatschappij Oostpoort Harlingen BV. De bestemmingsplanprocedure is in gang gezet net zoals het opstellen van een anterieure overeenkomst. In 2022 verwachten wij daarvan het resultaat, zodat er ook begonnen kan worden met het bouwrijp maken van de grond en de uiteindelijk gronduitgifte.

In de tussentijd wordt er in 2022 ook, in het kader van de nieuwe omgevingswet, gewerkt aan een omgevingsplan voor Koningsbuurt en Oostpoort. Het nieuwe bestemmingsplan zal hierin meegenomen worden. Zoals het er nu naar uitziet kan het omgevingsplan voor Koningsbuurt en Oostpoort per 1 januari 2022 in procedure zijn. In breder verband is Economische Zaken, samen met andere beleidsafdelingen, betrokken bij de invoering van de omgevingswet.

In samenwerking met de provincie en de regio NoordWest wordt het 'Convenant bedrijventerreinen Noordwest 12 maart 2020' vernieuwd.

Het project Brede Welvaart wordt in Noordwest-Fryslân verband uitgevoerd en levert informatie op verschillende beleidsvlakken. De monitor brengt de regionale situatie in beeld ten aanzien van 'Brede Welvaart'. Brede welvaart wordt gezien als de kwaliteit van leven in het 'hier en nu' en de mate waarin deze ten koste gaat van die van 'latere' generaties of van die mensen 'elders' in de wereld. Daarnaast is de monitor een hulpmiddel voor dialoog en verdieping op de potenties van de regio. Onderzoekers en praktijkmensen bepalen samen de kansen en uitdagingen voor het gebied.

Vanuit het sociaal economisch actieprogramma worden de komende twee jaar een aantal programmalijnen opgepakt. In de regio Harlingen en Waadhoeke gaan de 3 O's (overheid, onderwijs en ondernemers) hierbij samenwerken.

Programmalijn 1: Innovatie en Ondernemerschap

Er worden kennismakelaars aangesteld om nieuwe verbindingen tussen ondernemers te leggen, samenwerkingen aan te jagen en daarmee innovatie te stimuleren. Met de betrokken partijen worden gekeken hoe het begrip kennismakelaars ingevuld en vorm zal worden gegeven.

Ook worden er innovatietafels opgericht, waar ondernemers samen kunnen komen om hun innovatieve ideeën vorm te geven en ze door te ontwikkelen naar toepassingen. We zetten drie innovatietafels op:

- (1) Innovatie in de regio: duurzaamheid en spin-offs
- (2) Maritiem: over vergroten bekendheid en versterken en benutten samenwerking
- (3) Agro: over ruimtelijke inrichting, korte ketens en verbetering imago.

We hebben al een aantal jaren een succesvol programma voor startende ondernemers in Harlingen. Het afgelopen jaar zijn daar ook ondernemers in begeleid die financieel inzicht wilden naar aanleiding van de Covid-19 crisis. Ook vanuit het sociaaleconomisch actieprogramma willen wij hier mee aan de slag. Met het ondernemers mentorprogramma worden (jonge) mensen geïnspireerd om een onderneming te starten of deze door te ontwikkelen. Bekeken wordt hoe het bestaande programma hierin te passen. Daarnaast werkt Ynbusiness met het concept 'Raadgevend Ervaren Ondernemer (REO)'. We gaan onderzoeken of het van meerwaarde is om hierbij aan te sluiten. Ook maken we een eerste start met de Maritieme Campus in Harlingen. Het doel daarbij is om de samenwerking te bevorderen, contacten te leggen en innovatie te bevorderen.

Programmalijn 2: Onderwijs en arbeidsmarkt

De meeste aandacht zal eerst gaan naar de verhoging van de arbeidsparticipatie. Ook willen we aan de slag met een verbeterde afbouw van de arbeidsmarkt. Vaardigheden en kennis van bijna-gepensioneerden (werknemers en ondernemers) willen we optimaal benutten waardoor kennis en kunde behouden wordt voor de jongere generaties. Daarnaast starten we met een gezamenlijke arbeidspool waar potentiële werknemers en werkgevers elkaar ontmoeten en kennis met elkaar kunnen maken.

Arbeidsmigranten willen we uiteindelijk taallessen en scholing aanbieden en betere huisvesting voor ze regelen om zo talenten voor de regio te behouden. In eerste instantie willen we inzicht krijgen in de verdeling van de arbeidsmigranten over de sectoren, seizoenmedewerkers of (in potentie) permanente medewerkers.

Ook willen we onderzoeken hoe groot de behoefte op korte en lange termijn aan arbeidsmigranten is. Het is daarbij nadrukkelijk niet de bedoeling dat zij concurrentie vormen voor de lokale werknemers.

In samenwerking met de Academie van Franeker willen we hoger onderwijs in de regio aanbieden en daarmee meer jongeren een passende baan in de eigen regio aanbieden. Dit willen we doen door het opbouwen en versterken van strategische samenwerkingsverbanden met regionale bedrijven waarbij de Academie van Franeker de rol van regionale kenniscentrum krijgt en bijdraagt aan innovatie in de regio. Door een jaarlijkse studentendag in samenwerking met bedrijven te organiseren wordt hier uitvoering aan gegeven.

Programmaliijn 3: Versterken woon- en vestigingsklimaat

Met een gerichte acquisitiestrategie voor de maakindustrie en de maritieme sector willen we het bedrijfsleven op de kaart zetten.

Middels een profiel per bedrijventerrein maken we een acquisitiestrategie en een plan voor de transitie naar een circulaire economie en digitaal richting de next economy. Daarnaast starten we met het opzetten van een marketingcampagne rond de kracht en identiteit van de regio om zodoende aan de vraag naar personeel te voldoen en de regio vitaal te houden. In eerste instantie doen we een behoefteonderzoek naar welke bereidheid en wensen er zijn om in de regio te komen werken en ondernemen. Afhankelijk van de voortgang starten we een klankbordgroep op, bestaande uit vertegenwoordigers van ondernemers, onderwijsinstellingen en gemeenten die zich richt op huisvestingsvraagstukken en op de bereikbaarheid en de voorzieningen van onze regio.

Wat gaan we er in 2022 voor doen ?

- We onderhouden intensief contact met ons bedrijfsleven.
- We ondersteunen initiatieven vanuit ons bedrijfsleven.
- We gaan door met het project Participatie Acceleratie Collectief (PAC).
- We ondersteunen bestaande en nieuwe bedrijven bij verplaatsing en uitbreiding en creëren ruimte voor de toekomst.
- We gaan door met het project Brede Welvaart.
- We starten met de uitvoering van het sociaal economisch actieprogramma.
- Innovatie en Ondernemerschap.
- Onderwijs en arbeidsmarkt.
- Versterken woon- en vestigingsklimaat.
- Slimmer samenwerken in de regio.

Speerpunt 2

Bevordering toerisme

De toeristische sector in Nederland groeit als nooit tevoren. Naar verwachting stijgt het aantal toeristen dat Nederland bezoekt met 50% in 2030. Inmiddels weten de toeristen de weg naar Friesland steeds beter te vinden. Hier liggen voor Harlingen mooie kansen. We zien Harlingen als middelpunt of een stepping stone voor een meerdaags bezoek. De kunst is daarbij om ons te onderscheiden van andere Friese steden en ons te profileren op de markt als een exclusieve bestemming. Met de prachtige binnenstad, de getijde- en zeehavens, de cruisehaven en met het Werelderfgoed Wadden voor de deur is de basis daarvoor al gelegd. De uitdaging is om meer nationale en internationale (cruise)toeristen te trekken die langer verblijven en meer gaan uitgeven in Harlingen, wat leidt tot meer werkgelegenheid en een bijdrage levert aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. We spelen daarbij in op de groeiende belangstelling voor cultuur, historie en bijzondere verhalen. Ook zetten we ons in om de belevingswaarde en toegankelijkheid van het unieke natuurgebied Waddenzee Werelderfgoed te verbeteren. Ook neemt het toerisme in de binnenstad toe door de verbeteringen in het langparkeren en de verbetering van de bagageafhandeling die Doeksen van plan is om in te voeren. Daarnaast spelen we in op groeiemarkten, zoals de verblijfsmarkt (shortbreaks en campers). Om Harlingen als bestemming (en merk) te laden binnen en buiten Friesland - en effectief te positioneren onder onze toeristische doelgroepen – blijven we inzetten op onze citymarketing Harlingen Welkom aan Zee.

Ook heeft Harlingen veel te bieden voor de watertoerist. Als zeehavenstad met een getijdenhaven, de bruine vloot, de cruiseschepen, de Singels en een verenigingshaven is Harlingen aantrekkelijk voor verschillende doelgroepen. Hier maken we nog te weinig gebruik van. De watersportsector is in beweging en daar willen we als gemeente Harlingen op een goede manier in meebewegen. We willen Harlingen nog aantrekkelijker maken voor de verschillende groepen watertoeristen. Hiervoor dienen de basisvoorzieningen op orde te zijn voor de charterschepen, cruisevaart, jachten en kleine bootjes. Voorzieningen zoals hellingen, vuilwatertanks, een bunkerplaats, sanitaire voorzieningen en goed onderhouden vaarroutes dienen op orde te zijn om meer uit watertoerisme te kunnen halen.

Wat gaan we er in 2022 voor doen ?

Lokaal

- De toeristische visie Harlingen loopt in 2022 af. Deze visie gaan we herzien.
- We blijven Harlingen Welkom aan Zee actief uitdragen via alle kanalen, zoeken de samenwerking met regio- en destiniatiemarketing organisaties, en positioneren Harlingen als aantrekkelijke bestemming onder onze doelgroepen.
- We geven uitvoering aan het lichtplan, zoals het verlichten van stegen, het aanlichten van specifieke gebouwen en schepen.
- Opstellen havenvisie voor de binnenwateren en bijbehorend beleid.
- Investeren in de Noorder- en Zuiderhaven om de voorzieningen (stroom, water en sanitair) aan te passen aan de (veiligheids)eisen van deze tijd, alsook het weghalen/updaten van steigers en de aanblik etc.
- We gaan ons inzetten voor 'Harlingen Waterstad 4all', een ambitie uit het Sportakkoord Harlingen. Samen met initiatiefnemers en partners zetten we in op populaire vormen van watertoerisme, zoals suppen/sloepvaren, surfen, kiten en (zeezeilen) etc.

Regionaal

- Samen met de Waddenkustgemeenten onderzoeken of we als Waddenkust een duurzame bestemming kunnen worden (Green Destination)
- We geven uitvoering aan het project 'Op paad lâns 't Waad'.
- Samen met de provincies Groningen, Noord-Holland en Fryslân, eilanden en Waddenkustgemeenten gaan we het Waddenzee Werelderfgoed versterken en vermarkten. We werken daarbij aan de thema's: kwaliteitsverbetering, bereikbaarheid, belevingskernwaarden en netwerken. Ook zetten we in op marketing, verhaallijnen, routes en ondernemersactivatie.
- We werken vanuit het Fries Programma Waddenkust samen met de kustregio aan gezamenlijke toeristische ambities (NW en NO Friesland). De promotie van Cruise Port Harlingen is een continue proces. De ingeslagen weg van nieuwe contacten leggen, bestaande onderhouden door middel van het bezoeken van reders, beurzen en congressen blijven we voortzetten. Ook worden de site visits in Harlingen weer georganiseerd.

Speerpunt 3

Actief sturen op samenwerking in het Waddengebied

We werken aan een solide basis om te gaan werken aan de doelstellingen uit de havenvisie. De gemeente gebruikt haar positie als aandeelhouder en als samenwerkingspartner om te sturen op en bij te dragen aan het bereiken van doelen op het gebied van duurzaamheid, bereikbaarheid en werkgelegenheid. Port of Harlingen wordt als stakeholder nauw betrokken bij Programma Harlingen.

De afgelopen jaren hebben Rijk en regio intensief samengewerkt om te komen tot een zorgvuldige en gecoördineerde aanpak voor het beleid en beheer van de Waddenzee en het Waddengebied. De gebiedsagenda die tot stand is gekomen en vorig jaar is vastgesteld wordt in 2022 verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma waar in 2021 al mee is gestart. In dit proces nemen wij als Harlingen intensief deel om de belangen van onze zeehavenstad en het omliggende gebied te behartigen.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen?

- Actief betrokken zijn bij de besluitvormingsprocessen rondom de vestiging van nieuwe bedrijven in de haven
- Samen met de Port of Harlingen verkennen van nieuwe duurzaamheidsinitiatieven.
- Actief deelnemen bij de totstandkoming van het uitvoeringsprogramma Gebiedsagenda Wadden 2050.
- Port of Harlingen actief betrekken als stakeholder binnen Programma Harlingen.

Harlinger indicatoren programma 4

Toerisme

Indicator	2018	2019	2020
Aantal overnachtingen B&B en verblijven	29.905	30.901	24.103
Aantal overnachtingen in hotels	39.589	35.404	43.182
Aantal overnachtingen campings en overig	38.888	43.575	31.358
Totaal aantal overnachtingen	108.382	109.880	98.643

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal rivier- en zeecruises	42	43	22*	83**	39***

*Aantal calls na versoepeling Covid 19 regels

**Aan het einde van 2021 volgt de definitieve telling

***Aantal gemelde calls per 1 juli 2021

Economie

Indicator	2018	2019	2020
Leegstaande winkelpanden in de binnenstad	9*	25	22

Algemene indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Funciemenging*	%	Meerdere 2020	47,2%	48,6%
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 65 jaar	LISA 2020	158,7	165,4

* Deze indicator weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen (0% is alleen werken en 100% is alleen wonen)

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	539	759	699	564	506	506
Baten	157	194	204	194	194	194
Resultaat voor bestemming	-382	-565	-495	-370	-312	-312
Onttrekking aan reserves	41	262	183	58	0	0
Toevoeging aan reserves	-35					
Mutaties reserves	6	262	183	58	0	0
Resultaat na be- stemming	-376	-303	-312	-312	-312	-312

Kaderstellende beleidsnota's

Regionaal Bedrijventerreinplan NoordwestFryslân 2010 – 2020

2011

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS

Wethouder Erik de Groot

SPEERPUNTEN	
1	Kinderen van Harlingen in hun ontwikkeling ondersteunen door goed, gezond en passend onderwijs te bieden.
2	Bestrijden van laaggeletterdheid.

Nieuw beleid

Onderwerp	2022	2023	2024	2025
Bijdrage herinrichting schoolpleinen	30.000			
	30.000			

Toelichting nieuw beleid

Bijdrage herinrichting schoolpleinen

In de Kadernota Sport 2018-2021 is in het kader van het speerpunt de beweegvriendelijke omgeving benoemd, dat het gewenst is dat de pleinen van de scholen openbaar (dus voor iedere inwoner/alle kinderen) toegankelijk moeten zijn, ook na schooltijd. Alle scholen zijn voornemens of hebben inmiddels hun schoolpleinen opgeknapt en heringericht uit eigen middelen. Het is dan ook reëel om een bijdrage te leveren in de door de schoolbesturen gedane investeringen in hun schoolpleinen van 5.000 euro per school.

Speerpunt 1

Kinderen van Harlingen in hun ontwikkeling ondersteunen door goed, gezond en passend onderwijs te bieden

- Onderwijs is de sleutel naar een betere samenleving en een betere toekomst. De gemeente faciliteert het allerbeste onderwijs binnen de gemeentegrenzen, omdat het belangrijk is dat ieder kind zich maximaal kan ontplooiën.
- Alle basisscholen zijn 7 jaar geleden omgevormd tot Integrale Kindcentra waarbij de schoolgebouwen onderdak geven aan basisonderwijs, voorschoolse educatie voor peuters en kinderopvang. Ouders kunnen hun kinderen tot en met groep 8 naar een vertrouwde en veilige plek brengen waar goed opvang en/of scholing aan het kind wordt aangeboden in een modern schoolgebouw.

- Elk kind moet de kans hebben zonder achterstand naar het basisonderwijs te gaan. Peuters ontwikkelen zich op een speelse manier en waar nodig wordt logopedie en opvoedingsondersteuning aangeboden. Peuters die iets meer aandacht nodig hebben, kunnen terecht bij de Peuterplusvoorziening in het Vierkant. Het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid, waar dit alles deel van uit maakt voeren we samen uit met de schoolbesturen, de peuteropvangorganisaties en de GGD. De tweede en derde planuitvoeringsfases zijn in 2019 en 2021 gestart en betreffen de volgende ontwikkelpunten:
- We bieden optimale kansen aan kinderen met taal- en ontwikkelingsachterstanden.
- We dragen zorg voor doorlopende leer- en ontwikkellijnen.
- We bevorderen positieve gezondheid.
- We bieden optimale ondersteuning door inzet sociaal team en jeugdzorg.
- We werken samen met onze ketenpartners en betrekken ouders bij onze activiteiten.
- Per 2021 worden op alle kindcentra 16 uren VVE aangeboden.
- VVE blijft gratis voor kinderen met een VVE-indicatie.
- Er komt extra aandacht voor de ontwikkeling van kleuters in groep 1 en 2.
- Er worden naschoolse activiteiten op alle kindcentra aangeboden.
- Meer tijd voor preventief werken van de jeugdteammedewerkers in de kindcentra.

Ook de twee onderwijsinstellingen voor Voortgezet Onderwijs (RSG Simon Vestdijk en Maritieme Academie) vervullen een belangrijke rol in de ontwikkeling van jongeren uit Harlingen en de nabije omgeving. Ook deze scholen kunnen rekenen op brede steun onder meer in de planologische en verkeerskundige ontwikkelingen en plannen.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

Alle kindcentra breiden hun aanbod VVE uit tot 16 uren.

- We willen dat zoveel mogelijk peuters met twee jaar al naar de kindcentra gaan en blijven het bereik en de resultaten van de voorschoolse educatie volgen. Daarover monitoren wij jaarlijks.
- We gaan inzetten op een betere aansluiting voor kinderen (die dit nodig hebben) van groep 2 naar groep 3.
- We monitoren het bereik van VVE.
- Voor het onderwijs zetten we in op zorg en preventie en nodigen de schoolbesturen uit voor cofinanciering van extra maatregelen op het snijvlak

- van onderwijs, sport en zorg.
- De Integrale kindcentra (IKC's) bieden een gezamenlijk ontwikkeld en uit te voeren naschools programma aan voor al hun kinderen uit Harlingen. In 2022 bieden we samen met de GGD, Buurtsportwerk en andere (educatieve) partners, een naschools aanbod aan.
- De peuterplusvoorziening voor peuters die extra aandacht nodig hebben bij hun ontwikkeling is structureel.
- Samen met de scholen blijven we werken aan het terugdringen van schoolverzuim en het vroegtijdig schoolverlaten. Daarvoor voeren we de methodische aanpak schoolverzuim in regioverband in.
- Cultuur- en muzieklessen wordt in elke klas van het basisonderwijs standaard onderdeel van het lesprogramma. Samen met de muziekschool, verenigingen en het onderwijsveld vullen we deze wens in.
- Samen met het onderwijs en jongerenwerk wordt geld uitgetrokken voor voorlichtings- en weerbaarheidscampagnes die aansluiten bij de behoeftes. De zorgstructuur moet naadloos aansluiten op de hulpverlening die kinderen thuis ontvangen. Dit betekent dat jeugdteamleden voldoende tijd hebben om samen met onderwijsprofessionals te werken (aan het voorkomen van) samenhangende ondersteuning voor kinderen die dat nodig hebben. Omgekeerd moet dit uiteraard ook het geval zijn. Jaarlijks wordt de inzet van de jeugdteammedewerker met de scholen geëvalueerd en aangepast waar nodig. Ook zetten we in op zorg- en onderwijsarrangementen voor die kinderen en jongeren waar alleen dit soort individueel maatwerk geschikt voor is.
- Deelname aan het 04- project (ouders, overheid, onderwijs, ondernemers) omdat het belangrijk is dat de jeugd zich goed kan oriënteren op een vervolgopleiding.
- Om in de (verre) toekomst te kunnen investeren in goede schoolgebouwen wordt structureel cumulatief een bedrag toegevoegd aan het Integraal Huisvestingsplan (IHP).
- Er komen geen bezuinigingen op het leerlingenvervoer voor kinderen die noodgedwongen aangewezen zijn op het speciaal onderwijs buiten de gemeente Harlingen. In 2022 wordt het leerlingenvervoer opnieuw aanbesteed.
- Het is belangrijk dat alle basisschoolleerlingen een zwemdiploma kunnen behalen. We tornen niet aan het bekostigen van zwemonderwijs voor basisschoolleerlingen.

- Jeugdteamleden hebben voldoende tijd om samen met onderwijsprofessionals en GGD te werken aan samenhangende ondersteuning voor kinderen die dat nodig hebben.
- De gemeente blijft samen met het onderwijs en jongerenwerk, voorlichtings- en weerbaarheidscampagnes aanbieden die aansluiten bij de behoeftes van jongeren. Denk aan middelengebruik, discriminatie, sexting, cybercrime, suïcide preventie en seksuele diversiteit.
- Het herzien/opstellen van het IHP (Integraal huisvestingsplan) in 2022.

Speerpunt 2

Bestrijden van laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid is een term voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen.

Laaggeletterdheid onder de 16 tot 65-jarigen ligt in de gemeente Harlingen tussen de 11 en 15%. De gemeente vindt het belangrijk dat elke inwoner van Harlingen de Nederlandse taal kan lezen en schrijven maar ook goed kan omgaan met de computer. Taal is één van de basisvaardigheden voor meer zelfredzaamheid op het gebied van gezondheid, werk en inkomen, financiën en integratie. Taal is één van de belangrijkste instrumenten om het welzijn van Harlingers merkbaar in hun dagelijks leven te verbeteren.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen?

- Het blijven aanbieden van taaltrajecten in het DigiTaalHuis en cursussen digitale vaardigheden in het Vierkant.
- Samen met inwoners, vrijwilligers en professionals focussen we op activiteiten die een positieve gezondheid stimuleren en de eigen kracht en het sociaal netwerk van inwoners versterken.
- Ervoor zorgdragen dat laaggeletterde inwoners op de juiste leerplek terecht komen. Dit gaan we doen door professionals te trainen in het herkennen van laaggeletterden.
- Het blijven onderzoeken van nieuwe manieren om laaggeletterden te bereiken.
- Bijeenkomsten organiseren om blijvend aandacht te vragen voor dit onderwerp.
- Continuering van de samenwerking met onze ketenpartners.

Harlinger indicatoren Programma 5

Onderwijs

Deelname in de voor- schoolse opvang	Totaal deelname 2018	T.o.v. totaal bereik in %	Totaal deelname 2019	T.o.v. totaal bereik in %	Totaal deelname 2020	T.o.v. totaal bereik in %
Aantal peuters 2 jaar	117	78%	n.b.	n.b.	101	90%
Aantal peuters 3 jaar	133	90,5%	n.b.	n.b.	103	64%

Algemene indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Absoluut verzuim*	Aantal per 1000 leerlingen	DUO 2018	0,0	1,1
Relatief verzuim**	Aantal per 1000 leerlingen	DUO 2019	26	19
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startclassificatie	% deelnemers van het VO en MBO onderwijs	DUO 2020	1,5%	1,3%

* Het aantal leerlingen dat niet staat ingeschreven op een school

**Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven maar ongeoorloofd afwezig is

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	2.116	2.337	2.219	2.188	2.189	2.189
Baten	424	493	448	447	447	448
Resultaat voor bestemming	-1.692	-1.844	-1.771	-1.741	-1.742	-1.741
Onttrekking aan reserves	940	937	972	942	942	942
Toevoeging aan reserves	-1.137	-1.154	-1.150	-1.166	-1.182	-1.198
Mutaties reserves	-197	-217	-178	-224	-240	-256
Resultaat na bestemming	-1.889	-2.061	-1.949	-1.965	-1.982	-1.997

Kaderstellende beleidsnota's

Verordening leerlingenvervoer	2009
Verordening Onderwijshuisvesting	2011
IKC-notitie 2014-2015	2014
Integraal Huisvestingsplan	2018

PROGRAMMA 6

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Wethouders Harry Boon, Erik de Groot en Paul Schoute

SPEERPUNTEN	
1	Bijdrage leveren aan het cultureel klimaat voor de eigen inwoners en bezoekers.
2	Een (bestaande) voorziening geschikt maken voor culturele (podium) evenementen (tot ca. 250 personen).
3	De educatiefunctie van museum Het Hannemahuis wordt structureel ingevuld.
4	Ontwikkelen van het Westerzeegebied tot een aantrekkelijk en recreatief gebied voor zowel Harlingen als toeristen
5	Vanuit actuele vraagstukken en samen met betrokken partners het cultureel erfgoed van Harlingen toekomst geven.
6	We blijven sporten en bewegen stimuleren.

Nieuw beleid

Onderwerp	Investering	2022	2023	2024	2025
Uitbreiding formatie educatie Hannemahuis		20.130			
Revitalisering bomen Rozengracht, Schritsen, Brouwersstraat en Zuiderhaven		100.000	100.000	100.000	
Meerkosten sportattributen	131.500	225	3.883	10.052	9.964
Uitbreiding Waddenhal met 2 zaaldelen *	2.000.000		30.000	30.000	30.000
Vervangen vloer bordes zwembad	60.000	300	4.600	4.560	4.520
	2.191.500	120.655	138.483	144.612	44.484

*De beschikking over deze gelden leggen we via een afzonderlijk voorstel aan de raad voor.

Toelichting nieuw beleid

Uitbreiding formatie educatie Hannemahuis

In het beleidsplan van het Hannemahuis 2021-2024 worden een aantal ambities uitgesproken. Eén daarvan is een betekenisvolle bijdrage leveren aan de cultuureducatie in Harlingen. Er is een aantrekkelijk programma ontwikkeld voor de jeugd van de basisschool en het aantal schoolbezoeken aan het museum is toegenomen. De ambitie van het Hannemahuis is om educatieprogramma's te ontwikkelen voor een bredere leeftijdsgroep. Dit is alleen mogelijk als er meer uren voor educatie beschikbaar komen. Om de kansen die binnen educatie liggen zo goed mogelijk te benutten is uitbreiding van 8 naar 12 uren een voorwaarde.

Revitalisering bomen Rozengracht, Schritsen, Brouwersstraat en Zuiderhaven

Het knelpunt op deze locaties is dat een behoorlijk aantal bomen te diep zijn aangeplant en dat in veel gevallen de ondergrond niet geschikt is voor de groei van bomen. Het gevolg is dat de bomen niet vitaal zijn, ze staan te kwijnen en kunnen niet tot volwassenheid uitgroeien.

Het doel van deze ingreep is het realiseren en beheren van een gezond bomenbestand zodanig dat bomen tot volwassenheid uit kunnen groeien. Het resultaat is het realiseren van het beoogde streefbeeld in deze straten. Er is een onderzoek uitgevoerd waarbij de prijs – kwaliteitverhouding is afgewogen. De raming is op basis van de afgewogen en meest geschikte methodes tot stand gekomen.

Meerkosten sportattributen

Tijdens de jaarlijkse onderhoudsinspectie zijn diverse sportattributen afgekeurd welke vervangen dienen te worden. De afgekeurde sportattributen dienen wel vervangen te worden ten einde een veilige situatie te behouden.

Uitbreiding Waddenhal met 2 zaaldelen

Alle binnensportactiviteiten in verenigingsverband worden geconcentreerd in de Waddenhal. Dit is het beste scenario om de beperkingen t.a.v. de capaciteit en gebruik in de huidige situatie op te lossen.

Vervangen vloer bordes zwembad

De vloer van het zwembad 't Derde Haad heeft met enige regelmaat problemen met loszittende tegels. Dit zorgt voor potentieel een gevaarlijke situatie. Het zwembad is 15 jaar oud en garantieperiode is voorbij. Wel wil de aannemer een tegemoetkoming doen in de kosten van 25%. Het perron zit op de helft van de levensduur en derhalve zullen de overige kosten in verband met de afschrijving gedeeld moeten worden door de exploitant Optisport en de Gemeente Harlingen.

Speerpunt 1

Bijdrage leveren aan het cultureel klimaat voor de eigen inwoners en bezoekers

De rol van kunst en cultuuraanbod in een stad wordt steeds belangrijker. Een goed cultureel klimaat zorgt niet alleen voor een prettige leefomgeving, maar ook voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat, economische spin off en sociale cohesie. In Harlingen is een aantal mooie culturele voorzieningen, is het aanbod aan cultuuronderwijs breed en voor alle doelgroepen, maar is behoefte aan locaties waar uitvoering kan worden gegeven aan kunst en cultuuruitingen. De vraag vanuit de samenleving is veranderd, mede als gevolg van Covid-19. Om goed in te kunnen spelen op (veranderende) behoeftes, is besloten actief informatie op te halen bij de inwoners van Harlingen.

Daarnaast zullen bestaande maar ook nieuwe culturele activiteiten worden ondersteund, die het imago van Harlingen als culturele stad, ondersteunen.

Wat gaan we er in 2022 voor doen ?

- Presenteren van een met draagvlak tot stand gekomen cultuurvisie.
- Uitvoeren van cultuurbeleid, voortkomend uit de cultuurvisie.
- Jaarlijks terugkerend Vestedijkfestival, waarmee een groot Nederlands schrijver, afkomstig uit Harlingen wordt geëerd.
- Initiatieven, ondersteunend aan de Tallships, zullen financieel ondersteund worden.

Speerpunt 2

Een (bestaande) voorziening geschikt maken voor culturele (podium) evenementen (tot ca. 250 personen.)

In 2021 heeft het college besloten dat niet de Waddenhal maar het Entrepotgebouw het meest geschikt is om uit te bouwen tot dé culturele locatie van Harlingen (Cultuur Tempel).

In een eerder stadium is al € 50.000 uitgetrokken voor een mobiel podium en specifieke, met een in eerste instantie op de huidige gebruikers afgestemde aanpassingen. Ook vanwege de behoefte aan vervangende mogelijkheden voor grotere evenementen en bijeenkomsten.

Met de aanvullende € 200.000 zullen zowel mogelijk ingrijpende bouwkundige als niet-bouwkundige aanpassingen gemaakt moeten worden. Zaken als akoestiek, licht-en geluid, technische apparatuur, sanitaire voorzieningen, bar- en keukeninrichting, vloer, aanpassing entree (overkapping of tochtportaal), klimaatbeheersing etc. moeten zo duurzaam mogelijk worden geregeld.

Hiertoe zal een programma van eisen moeten worden opgesteld om het gebouw zo breed mogelijk inzetbaar te maken voor zowel professionele, lokale en interlokale culturele activiteiten en evenementen als culturele activiteiten op amateurniveau. Daarnaast willen we onderzoeken in welke juridische vorm de exploitatie opgepakt of uitgezet moet worden. Uit dit alles zal een investeringsvoorstel volgen waarvan de exacte indicatie nog niet bekend is, maar waar we in ieder geval alvast dit bedrag voor willen inzetten.

Wat gaan we er in 2022 voor doen ?

Aanpassingen doorvoeren opdat in alle seizoenen het gebouw optimaal ingezet kan worden en ook zo breed mogelijk benut voor culturele – en verhuurevents. Het beheer van het gebouw op een goede manier inrichten en laten uitvoeren in relatie tot de rol van de gemeente als eigenaar.

De exploitatiekansen van het gebouw onderzoeken.

Externe partijen betrekken bij de rol van het gebouw in recreatie en toerisme, economie en cultuur.

Speerpunt 3

De educatiefunctie van museum Het Hannemahuis wordt structureel ingevuld

De educatieve functie van het museum is onderdeel van het lokaal onderwijsbeleid van de gemeente Harlingen. Een faciliterend beleid dat gericht is op onderwijsverbetering, waaronder de ontwikkeling van integrale kindcentra, de 'gratis' voorschool (peuters), peuterplusvoorziening, buurtsportcoaches (ondersteuning scholen in relatie tot bewegingsonderwijs), muziekonderwijs in de klas, digitaal taalhuis, etc.

Educatieve ondersteuning op het gebied van aandacht voor cultureel erfgoed, de lokale en regionale historie, volkscultuur etc. sluit hier naadloos op aan en onderstreept de maatschappelijke en sociaal culturele waarde van het museum. De educatief medewerker is een belangrijke schakel in de verbinding van het expositiebeleid van het Hannemahuis met het onderwijscurriculum van de scholen. Door de educatieve ondersteuning wordt maximaal nut en rendement behaald uit de exposities en worden deze toegankelijker voor een breder en vooral ook jonger publiek.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen?

- De goede contacten met het basisonderwijs bestendigen zodat de leerlingen van de Harlinger scholen jaarlijks het Hannemahuis bezoeken en ook kinderen voor wie een museumbezoek niet vanzelfsprekend is betrokken worden. Hierdoor wordt een betekenisvolle bijdrage geleverd aan cultuureducatie in de gemeente Harlingen.
- Educatief materiaal ontwikkelen voor vaste presentatie en tijdelijke tentoonstellingen, zodat de jeugd van Harlingen tussen de 4 en 18 jaar een breder perspectief krijgt op de samenleving.
- Oriëntatie uitvoeren wat nodig is om het voorgezet onderwijs te betrekken

Speerpunt 4

Ontwikkelen van Westerzeedijk tot een aantrekkelijk recreatief gebied voor zowel inwoner als bezoeker.

In 2019 zijn het schetsontwerp en de ontwikkelstrategie Westerzeedijk vastgesteld. Deze documenten geven de kaders voor de gebiedsontwikkeling Westerzeedijk. Het doel is van het Westerzeedijkgebied een aantrekkelijk recreatief gebied te maken. Het project geeft daarmee uitvoering aan het toeristisch actieprogramma en draagt bij aan Harlingen – de gezonde stad met aanleiding voor sport, spel en recreatie. In 2021 zijn uitvoeringen van deelprojecten gestart die in 2022 worden opgeleverd: de uitvoering van de sanering, het Balklandpark, ontwikkelvlak 5 (recreatiepark door Zeelenberg), het haalbaarheidsonderzoek voor het Havenzwembad, plaatsen van de algenschermen op het strand en organiseren van evenementen ter promotie van het strand.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen?

- Opening Balklandpark.
- Opening Recreatiepark Zeelenberg.
- Start ontwikkeling ontwikkelvlak 1 & 2.
- Haalbaarheidsonderzoek Havenzwembad.
- Verder met de pilot algenschermen en drijvende pier bij het strand.
- Ontwerp maken voor de parkeerplaats aan de Westerzeedijk en een betere verbinding met de Willems haven.
- Aanleg van 4 dijktrappen.

Speerpunt 5

Vanuit actuele vraagstukken en samen met betrokken partners het cultureel erfgoed van Harlingen toekomst geven

Ons cultureel erfgoed draagt bij aan de identiteit en herkenbaarheid van onze gemeente. Wij zijn trots op het feit dat Harlingen een van de grootste monumentengemeenten van Nederland is. Samen met onze inwoners, cultuurhistorische verenigingen en andere partners willen we zorgdragen voor een goede toekomst van ons gezamenlijke erfgoed. We richten ons in 2022 op de

aansluiting op de omgevingswet en de borging van erfgoed in het omgevingsplan van Harlingen. We laten het grote publiek kennismaken en genieten van onze monumentale binnenstad op Open Monumentendag.

Wat gaan we er in 2022 voor doen?

- Erfgoed inbrengen als onderdeel van de omgevingsvisie voor Harlingen.
- Cultuurhistorische panden openstellen en alle burgers kennis laten maken met het erfgoed van de gemeente Harlingen op Open Monumentendag.
- Het eerste begin van een kerkenvisie voor Harlingen maken als onderdeel van het rijksproject 'Toekomst religieus erfgoed'.
- Passen en actueel erfgoedbeleid.

Speerpunt 6

We blijven sporten en bewegen stimuleren

Harlingen is en blijft een echte sportgemeente. Het is belangrijk dat iedereen kan sporten en bewegen in een omgeving die je daartoe uitnodigt.

Basis hiervoor is de kadernota Sport en Bewegen. Deze visie richt zich op het bevorderen en stimuleren van bewegen, het versterken van de lokale sportverenigingen en de bijdrage die sport en bewegen levert aan andere beleidsterreinen (onderwijs, gezondheid, het sociaal domein, jeugdzorg en participatie).

Belangrijk hierbij is ervoor te zorgen dat iedere inwoner plezier beleeft aan sport en bewegen. Een structurele samenwerking van de nieuwe Stichting Sportakkoord en het Bewegteam Harlingen bevordert dit door op basis van een participatieve aanpak nieuwe kaders op het gebied van sporten en bewegen te ontwikkelen. Dit heeft geresulteerd in een Lokaal Sportakkoord waarvoor we van het Rijk voor een periode van drie jaar een uitvoeringsbudget ontvangen. Met dit Sportakkoord zetten we ons in voor het vergroten van de sport- en beweegdeelname, met name van bewoners voor wie dat niet vanzelfsprekend is. Ook zetten we ons in voor het ontwikkelen van een bewegcultuur voor kinderen om zich motorisch goed te ontwikkelen (vakleerkrachten gymnastiek, schoolzwemmen).

Het watersportaanbod wordt samengebracht en verweven in bestaande programma's. Met de realisatie van uitdagende en vrij toegankelijke voorzieningen in de buitenlucht voegen we een extra dimensie toe aan de ontwikkeling van een grote groep die ongebonden wil sporten. Daarnaast is het belangrijk dat

we blijven faciliteren in voldoende aanbod en veilige sportaccommodaties voor sportverenigingen.

Wat gaan we er in 2022 voor doen?

- De kadernota Sport en Bewegen wordt herzien.
- Het gemeentelijk accommodatiebeleid wordt geactualiseerd.
- Op basis van een onderzoeksrapport is het meest ideale scenario een uitbreiding van de Waddenhal met 2 zaaldelen om de capaciteitsproblemen in de binnensport op te lossen.
- Voor de buitensport zorgt de uitvoering van het met Zeerobben opgestelde plan tot renovatie van de kleedkamers, de ingebruikname van het verplaatste hoofdveld van de FC Harlingen voorzien van een nieuwe toplaat en de lang gekoesterde tribune, als ook de renovatie van het tenniscomplex (met padelbanen), dat alle bestaande knelpunten zijn opgelost.
- De uren vakleerkrachten gymnastiek op basisscholen wordt uitgebreid.
- Als initiatiefnemer en partner van het Lokaal Sportakkoord zetten we ons samen met andere partners in op de ambities van dit akkoord.
- Inwoners van onze gemeente worden actief benaderd door Bewegteam Harlingen en gestimuleerd om gebruik te maken van het beweegaanbod in de openbare ruimte.
- Onder de noemer Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst (JOGG) blijven we op gestructureerde wijze, met ketenpartners, werken aan meer beweging en gezondere voeding voor onze jongeren.
- De activiteiten voor kinderen zijn gelinkt aan JOGG-Harlingen doelstellingen: waterdrinken, gratis bewegen en gezonde beloning.
- We houden het topsportfonds in stand.
- Het schoolzwemmen blijft behouden.
- We nemen weer deel aan het Jeugdfonds Sport en Cultuur, waarmee we het als gemeente mogelijk maken dat kinderen en jongeren uit gezinnen met weinig geld, toch mee kunnen doen aan sport.

Harlinger indicatoren programma 6

Sport

Indicator	2018	2019	2020
Subsidie aan sportverenigingen per inwoner	€1,26	€1,28	€ 1,29

Cultuur

Indicator	2018	2019	2020	2021
Bezoekers Hannemahuis	12.647	12.144	10.578	8.500
Aantal uitleningen bibliotheek	111.765	96.984	73.086	65.000

Algemene indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Niet sporters	%	CBS/RIVM 2016	52%	48,9%

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	5.094	7.939	4.819	4.896	4.834	4.794
Baten	716	1.254	799	799	799	799
Resultaat voor bestemming	-4.378	-6.685	-4.020	-4.097	-4.035	-3.995
Onttrekking aan reserves	1.238	3.686	1.324	474	309	249
Toevoeging aan reserves	-539	-900	-1.015	-125	-40	0
Mutaties reserves	699	2.786	309	349	269	249
Resultaat na be- stemming	-3.679	-3.899	-3.711	-3.748	-3.766	-3.746

Kaderstellende beleidsnota's

Sportbeleid en activering en sportaccommodaties

Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB)	2010
Uitvoeringsplan Impuls brede scholen, sport en cultuur en NASB	2011
Beleidsnota 'Harlingen Beweegt': sport, spel en cultuur voor jeugd en ouderen	2012
Beleidsnota 'Gezond opgroeien, Jeugd in Harlingen 2013 en verder	2013
Visie op de sportcomplexen voor voetbal en hockey	2014
Kadernota Sport en Bewegen Harlingen 2017-2021	2017
Cultuur, musea, cultureel erfgoed en media	
Startnotitie passieve cultuurbeleving gemeente Harlingen	2011
Basisnotitie Kunst en Cultuur in de openbare ruimte	2012
Uitvoeringsplan Kunst en Cultuur in de openbare ruimte	2013
Beleidsnotitie archeologie	2015
Beleidsplan Hannemahuis; centrum voor Harlinger cultuur en historie 2017-2020	2016
Koersdocument bibliotheken Noord Fryslân	2016
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	
Beleidsplan Recreatie en Toerisme	2011
Groen Kwaliteitsvisie	2017
Gemeenschappelijke regeling de Marrekrite	2017
Beheerplan openbaar groen	2017

PROGRAMMA 7 SOCIAAL DOMEIN

Wethouders Erik de Groot en Paul Schoute

Speerpunten	
1	De gemeente zet stevig in op preventie op het gebied van zorg en welzijn. Samen met zorgaanbieders, huisartsen, verloskundigen etc. wordt bekeken hoe de samenwerking versterkt kan worden om o.a. de preventieve werking te versterken.
2	Zicht en grip krijgen op de ontwikkeling van de kosten jeugdzorg, WMO en beschermd wonen.
3	Kinderen groeien in gezondheid, welzijn en veiligheid op met perspectief op een zelfstandig leven naar ieders mogelijkheden
4	De gemeente levert optimaal zorg op maat aan zijn inwoners.
5	Werken met gekwalificeerde hulpverleners, die inwoners snel en passend ondersteuning kunnen bieden indien dit nodig is .
6	Iedereen die kan werken, werkt.
7	Integratie en participatie vluchtelingen met verblijfsvergunning.
8	Bestrijden van armoede en het helpen van huishoudens met schulden.

Nieuw beleid

Onderwerp	2022	2023	2024	2025
Verbetering ketensamenwerking (opgroeien in Harlingen)	96.000			
Verlenging pilot preventieve inzet jeugdteam (formatie)	75.000			
Pilot verbetering mobiliteit i.h.k.v. inclusie	35.000			
	206.000			

Toelichting nieuw beleid

Verbetering ketensamenwerking (opgroeien in Harlingen)

De gemeente Harlingen streeft naar een doorlopende ontwikkeling van onze kinderen en jongeren, waarbij eventuele ondersteuning in alle levensfasen op elkaar aansluit en iedereen dezelfde kansen krijgt om zich te ontwikkelen tot zelfstandige, vitale en sociaal-redzame volwassenen. Preventie en daarmee het voorkomen van zorg en ondersteuning staat daarbij voor op.

Het optimaliseren van de samenwerking met al onze ketenpartners op het gebied van Jeugd richt zich op de speerpunten van het programma Sociaal Domein: Kinderen groeien in gezondheid, welzijn en veiligheid op met perspectief op een zelfstandig leven naar ieders mogelijkheden. Tevens willen we met dit project werken aan het speerpunt Zicht en grip krijgen op de ontwikkeling van de kosten jeugdzorg . De opdracht is om de ketensamenwerking te optimaliseren en wel op basis van de inventarisatie analyse die reeds is opgemaakt. De bedoeling is om te komen tot een sluitende keten op het terrein van Jeugd voor 0 -20 jarigen in onze gemeente. Tevens moeten we met de ketenpartners ook werken aan normalisering.

Verlenging pilot preventieve inzet jeugdteam (formatie)

In het visiedocument “Vaststellen en doorpakken” wordt preventie als een belangrijke taak gezien voor het Gebiedsteam. Met de basisformatie heeft het Jeugdteam te weinig tijd beschikbaar om deze preventieve taak uit te voeren. Een essentieel onderdeel van de werkzaamheden van het Jeugdteam is haar preventieve taak. Dit betekent intensief samenwerken met en voorlichting geven aan de vindplaatsen zoals de IKC’s, M.A., RSG, de Skule, GGD, leerplichtambtenaar, sportverenigingen, huisartsen en de verloskundigen. Het doel is om problemen rondom kinderen vroegtijdig te signaleren en wanneer nodig op te pakken. Hierdoor wordt inzet van dure specialistische jeugdzorg voorkomen. Deze contacten zijn allemaal gerealiseerd. Het Jeugdteam mist echter tijd om deze contacten te intensiveren en goed te onderhouden. Door de komst van corona konden deze taken ook niet allemaal worden uitgevoerd. De extra uren bedoeld voor de preventie worden dan ook in deze corona-tijd noodzakelijkerwijs ingezet voor reguliere werkzaamheden. Om een vervolg te kunnen geven aan deze preventieve activiteiten is het noodzakelijk om deze pilot met een jaar te verlengen

Pilot verbetering mobiliteit het kader van inclusie

De gemeente Harlingen wil graag de mobiliteit verbeteren van een deel van haar inwoners in met name de wijken en beide dorpen. Inwoners zonder eigen vervoersmogelijkheid zouden elkaar moeten kunnen bezoeken en het centrum van de stad kunnen bereiken. Het huidige openbaar vervoer kent twee doorgaande lijnen die in beperkte mate de wijken aandoen, richting station en centrum. Voor inwoners van de dorpen is nog een belbus voorziening beschikbaar. Mobiliteit is geen doel op zich, maar ook een middel om sociaal-maatschappelijke participatie te bevorderen. Denk aan het bezoeken van vrienden, onderhouden van netwerken etc. waardoor dreiging van isolement en eenzaamheid kleiner wordt. Tot slot is het de voorkeur dat verbeteringen van de mobiliteit ook nauw verbonden worden met bestaande projecten en zo mogelijk bijdragen in de verder (arbeid)participatie van vrijwilligers bij Nieuw Zuid. Nieuw Zuid is project waarbij de Skûle Welzijn in opdracht van de gemeente Harlingen burgerparticipatie, sociale activering en sociale participatie met elkaar verbindt. Dit ten behoeve van de ontwikkeling van alle betrokkenen en versterking van de sociale infrastructuur in de wijken en de gemeente in de volle breedte.

Speerpunt 1

De gemeente zet stevig in op preventie op het gebied van zorg en welzijn. Samen met zorgaanbieders, huisartsen, verloskundigen, gebiedsteam, GGD etc. wordt bekeken hoe de samenwerking versterkt kan worden om o.a. de preventieve werking te versterken

Wat willen we bereiken ?

- Een dekkend preventief aanbod.
- Laagdrempelige toegang tot ondersteuning en hulpverlening.
- Optimaliseren van de ketensamenwerking.
- Voorkomen overbelasting van (jonge) mantelzorgers.
- Voorkomen eenzaamheid.
- Inwoners van Harlingen kunnen zo lang mogelijk thuis wonen.
- In aanvulling op eigen vervoer en openbaar vervoer passend WMO en Leerlingen vervoer aanbieden

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Het evalueren en analyseren van het aanbod “voorliggende veld”/algemene voorzieningen” in Harlingen en Noardwest Fryslân.
- Het evalueren van de pilots POH en GIP (gebiedsteammedewerker binnen de huisartsenpraktijk) in Harlingen.
- Continueren en optimaliseren van de preventieve inzet van het jeugdteam op scholen, verenigingen en andere vindplaatsen.
- Uitvoering geven aan het actieplan een “kansrijke start”.
- Opstellen van het beleidsplan Volksgezondheid 2022.
- Agenda Woonvisie Harlingen 2022 vaststellen en uitvoeren i.r.t. met het speerpunt zo lang mogelijk thuis wonen.
- Uitvoering geven aan Mantelzorgagenda 2021-2022 waaronder het realiseren van een breed mantelzorgnetwerk.
- Uitvoeren actieplan “Nieuwe Senioren”. Het betreft hier het geactualiseerde ouderenbeleid waarbij nadrukkelijk geanticipeerd wordt op de opgave ingevolge de dubbele vergrijzing en ontgroening van de gemeente i.r.t. de behoeften en wensen van de inwoners. Waarbij ondersteunen van zelfregie en participatie voorop staat. Noot: dit actieplan staat in relatie tot speerpunt 2.

Speerpunt 2

Zicht en grip krijgen op de ontwikkeling van de kosten jeugdzorg en wmo en Beschermde Wonen

Wat willen we bereiken ?

Het sociaal domein is volop in beweging. Bij de inzet van de Wmo en de Jeugdwet is de afgelopen jaren te zien geweest dat de vraag naar ondersteuning en de kosten daarvan toenemen. Het is daarom wenselijk om het kostenverloop in een vroegtijdig stadium te monitoren. Daarnaast is het zinvol om tijdig en preventief een goede analyse te maken van de zichtbare actuele kosten en de verwachte trends. Het is van belang dat in beeld komt aan welke ‘knoppen de gemeente kan draaien’ om zo de kosten op de korte en lange termijn beheersbaar te houden. 3 x K: Kwaliteit van ondersteuning, zicht op kosten en in samenwerking met de keten.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Monitoren en bewaken van uitgaven WMO en Jeugd én tijdig bijsturen waar mogelijk.
- Uitvoeren plan van aanpak kostenbeheersing waaronder het herijken processen, verminderen administratieve handelingen, aanpassen controle-systematiek op basis van risico-analyse.
- Analyse en slim samenwerken in de keten op het gebied van onderwijs, vrij toegankelijk zorg en (gedwongen) jeugdhulp. E.e.a. zal zijn beslag krijgen in de Lokaal Educatieve Agenda.
- Professionalisering dossier inkoop, specifiek op de onderdelen opdrachtgeverschap en contractmanagement. D.w.z. meer gericht op resultaat en tijdig bijsturen of afscheid nemen van een aanbieder als diensten niet passend zijn.
- Uitvoering geven van het integrale plan van aanpak Kostenbeheersing WMO. Deelprojecten zijn: opstellen van toekomstbestendig en duurzaam senioren beleid, professionalisering inkoop en monitoring kosten, door ontwikkelen van de toegang. Denk aan uitbreiden met digitale toegang - pilot 24/7

Speerpunt 3

Kinderen groeien in gezondheid, welzijn en veiligheid op met perspectief op een zelfstandig leven naar ieders mogelijkheden

Samen met de andere gemeenten in Friesland, aanbieders, cliëntenvertegenwoordigers en overige ketenpartners zet de gemeente Harlingen zich hiervoor in. De zorg voor de jeugd is altijd in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de ouders c.q. verzorgers. Wanneer die daarbij hulp nodig hebben, dan is die jeugdhulp, ongeacht door wie gegeven, altijd gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid of het verminderen van de afhankelijkheid van het kind en/of het gezin. Dit doen we door actief deel te nemen aan de landelijke actieplannen.

Wat willen we bereiken ?

- Een integrale aanpak van de zorg met het onderwijs.
- Het inschakelen, herstellen en versterken van het probleemoplossend vermogen van kinderen en jongeren, hun ouders en sociale omgeving.

- Preventie en vroeg-signalering verstevigen.
- Het tijdig bieden van de juiste hulp op maat.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Mede-opstellen en uitvoeren van de Friese Hervormingsagenda Jeugd. Het rapport van de commissie van wijzen (mei 2020) dringt aan op een stevige integrale interventie op dit dossier. Aanbevelingen zijn onder andere: versterk de gemeentelijke beleidsvrijheid en overweeg de landelijke inkoop op het gebied van specialistische jeugdzorg. Onderdeel van deze agenda zal ook zijn de monitoring van de inkoop van jeugdzorg door het Sociaal Domein Friesland.
- Opstellen van de Lokaal Educatieve Agenda 2022
- Intensiveren van de samenwerking en verbinding tussen de jeugdzorg en het onderwijs waarbij ingezet wordt op het normaliseren, ontzorgen de medicaliseren en faciliteren en verstevigen van het opvoedingsklimaat.
- Uitvoeringen geven aan het Nationaal Onderwijsprogramma.

Speerpunt 4

De gemeente levert optimaal zorg op maat aan zijn inwoners

Wat willen we bereiken ?

- De gemeente werkt vanuit de visie dat inwoners naar eigen vermogen en naar eigen keuze en verantwoordelijkheid hun leven kunnen invullen.
- Voor inwoners die daartoe niet in staat zijn, is er een vangnet beschikbaar. Dit is een vangnet van voorzieningen die op maat ondersteunen bij zelfredzaamheid en participatie van inwoners die dat nodig hebben. Steeds vaker lijkt ondersteuning op maat nodig te zijn. Dit kan het gevolg zijn van de demografische ontwikkelingen in onze regio en gemeente.
- Met betrekking tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang voeren tot op heden in Nederland de centrumgemeenten de ondersteuning uit in de vorm van Beschermd wonen (BW) en Maatschappelijke opvang (MO). In Friesland is dat de gemeente Leeuwarden. Vanaf 2023 zijn de individuele gemeenten verantwoordelijk voor alle nieuwe instroom in BW. Vooralsnog blijft de MO een taak voor de centrumgemeente.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Het gebiedsteam is zichtbaar aanwezig in het ‘veld’, bij inwoners thuis, de buurt, de school, het bedrijf, de zorginstelling etc.
- Uitvoering geven aan “Gezond en veilig opgroeien”, dit voorlopend op de decentralisatie beschermd wonen in 2023 en de voorzieningen BW Jong Thuis;
- Implementeren van het dashboard cliëntervaringsonderzoeken en waar mogelijk terstond verbeteringen doorvoeren.
- Sturen op prestatieafspraken met woningbouwcorporaties over de leefbaarheid van de omgeving en over het borgen van voldoende woningaanbod voor de diverse doelgroepen die nu of in de toekomst ondersteuning kunnen behoeven bij het zelfstandig thuis wonen.
- Tot slot neemt de gemeente in 2022 deel aan de domein overstijgende samenwerking met de andere Friese gemeenten, de zorgverzekeraars en het zorgkantoor. Deze integrale aanpak draagt bij aan een samenhangende aanpak die aandacht heeft voor alle leefgebieden en alle vraagstukken vanuit zowel het perspectief van de burger alsmede het perspectief vanuit de professionals. Samen met elkaar werken aan het afstemmen van processen, werkwijze en expertise om tot een gezamenlijk plan te komen. Dit moet onder andere uitmonden in een samen opgestelde Friese samenwerkingsagenda, waarin ambities zijn geformuleerd op het gebied van ouderen, jeugd, GGZ en preventie.

Speerpunt 5

Werken met gekwalificeerde hulpverleners, die inwoners snel en passend ondersteuning kunnen bieden indien dit nodig is

Wat willen we bereiken ?

- Het op peil houden van goede kwalitatieve dienstverlening door HBO geschoolde gebiedsteammedewerkers.
- Uniforme werkwijze ontwikkelen voor gebiedsteam en gebiedsteammedewerkers.
- Laagdrempelige ondersteuning en hulpverlening.
- Voldoen aan het kwaliteitskader ‘werken aan veiligheid voor lokale wijkteams en gemeenten’.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Het blijven werken met gekwalificeerde hulpverleners, die inwoners snel en passend ondersteuning kunnen bieden indien dit nodig is.
- Jaarlijkse deskundigheidsbevordering (Foar Fryske Bern, Fries actieprogramma Zorg voor jeugd)
- Doorontwikkeling van het werkproces.
- Het monitoren van de gemeentelijke toegang jeugdhulp.
- Het tijdig bieden van de juiste hulp op maat.

Speerpunt 6

Iedereen die kan werken, werkt

Wat willen we bereiken ?

Nog teveel mensen staan aan de kant, ook in Harlingen. Daarvoor zijn uiteenlopende oorzaken. We streven een inclusieve arbeidsmarkt na waar plek is voor iedereen. Een bijstandsuitkering is een goed sociaal vangnet maar is in principe tijdelijk. Onze inzet is dat het aantal uitkeringsgerechtigden in 2022 in Harlingen sneller daalt dan het Friese gemiddelde.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Het aantal mensen in de bijstand in de gemeente Harlingen is relatief hoog ten opzichte van andere Friese gemeenten. Dit vraagt om een aanpak van ons re-integratiebeleid die aansluit bij de oorzaken voor de bijstandsdichtheid en om innovatieve manieren om werkloze inwoners/bijstandsgerechtigden te begeleiden naar (betaald) werk.
- Actief bestuurlijk en ambtelijk participeren in de ontwikkeling van het Werkleerbedrijf (GR SW Fryslân / NV Empatec).
- Project Nieuw Zuid continueren waar burgerinitiatief, sociale activering en maatschappelijke participatie samen oplopen. In de doorontwikkeling van Nieuw Zuid zoeken naar mogelijkheden om inwoners daar activiteiten te laten verrichten die relevant zijn voor de arbeidsmarkt en doorstroom mogelijk maakt. De aansluiting van het lokale team Werk en Participatie versterken.
- (Lokale) werkgevers stimuleren om op innovatieve wijze samen te werken bij de talentontwikkeling van werkzoekenden en daarbij aan te sluiten bij de aanbevelingen de Sociaal Economische Actieprogramma (2021). Bijvoorbeeld

- door stimuleren van “open hiring”.
- Implementeren van de aanbevelingen (dertien maatregelen) vanuit het project Harlingen Werkt.
- Samenwerken in de keten van Werk en Inkomen (gemeente, De Dienst, UWV). Pilots in de keten die zijn gericht op het voorkomen van doorval vanuit WW naar bijstand en stimuleren van de gezamenlijke werkgeversbenadering.

Speerpunt 7

Integratie en participatie vluchtelingen met verblijfsvergunning

Wat willen we bereiken ?

- Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking en zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren en aanbieden van de inburgering en het begeleiden van inburgeringsplichtige nieuwkomers (asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen). De nieuwe wet doet een groot beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de nieuwkomers. Gemeenten krijgen daarbij nadrukkelijk een regierol. Gestart wordt met een brede intake en een persoonlijk inburgeringsplan dat de gemeente samen met de nieuwkomer maakt in de vorm van een beschikking. Hierdoor zijn de gemaakte afspraken niet vrijblijvend. De nieuwe inburgeringstrajecten zijn meer ingebed in het sociaal domein, in het bijzonder de participatiewet, met als doel om alle inburgeringsplichtige nieuwkomers snel en volwaardig mee te laten doen in de Nederlandse maatschappij, liefst via betaald werk. De trajecten zijn gericht op het hoogst haalbare taalniveau (liefst niveau B1), op kennis van de Nederlandse maatschappij en op gerichte inspanningen om naar vermogen te participeren.
- Naast de inburgering is het belangrijk dat nieuwkomers verhuizen naar een eigen woonruimte. De taak om de nieuwkomers te huisvesten ligt primair bij de gemeenten. Iedere gemeente krijgt op basis van het aantal inwoners halfjaarlijks de taakstelling van het Rijk om nieuwkomers te huisvesten.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

Regievoeren op de uitvoer van de nieuwe Wet inburgering en ondertussen monitoren en waar nodig bijsturen.

- Waar mogelijk gericht nieuwkomers door COA laten koppelen aan onze gemeente (taakstelling) op basis van arbeids- en/of opleidingscompetenties/wensen voor een kansrijke baan in onze regio
- Taakstelling 2022 behalen, d.w.z. woonruimte aanbieden aan vergunninghouders ten einde de doorstroom bij het COA te bespoedigen.

Speerpunt 8

Bestrijden van armoede en het helpen van huishoudens met schulden

Wat willen we bereiken ?

- In 2019 is het armoedebeleid geëvalueerd. De uitkomst was, dat het bieden van ondersteuning aan de meest kwetsbare inwoners van de gemeente noodzakelijk blijft én zal blijven. In de eerste plaats aan gezinnen met kinderen/jongeren tot 18 jaar. De ondersteuning beperkt zich niet tot mensen die aangewezen zijn op een uitkering. Een risicogroep zijn de mensen die naast inkomen uit betaald werk aangewezen zijn op een aanvullende bijstandsuitkering (en andere inkomensondersteunende maatregelen), hierdoor ontstaat een broos evenwicht in het “huishoudboekje”.
- Een belangrijke pijler binnen het armoedebeleid is het voorkomen van schulden. Wanneer wel sprake is van een (problematische) schuldensituatie, mensen oproepen en opsporen om erger te voorkomen. Adequate schuldhulpverlening geeft mensen uitzicht op een beter leven. De kosten van schuldhulpverlening blijven stijgen en daarmee ook het maatschappelijk leed wat daaraan verbonden is.

Wat gaan we daar in 2022 voor doen ?

- Pilot Vroegsignalering structureel inbedden op basis van resultaten uit monitoring.
- Samenwerking met corporaties en nutsbedrijven inzake het vroegtijdig opsporen van problematische schulden
- Intensieve voorlichting en outreachende zorg middels de pilot Voorzieningenwijzer
- Inzetten van een energiecoach in nauwe samenwerking met vroegsignaleerders.
- De toegang tot (schuld)dienstverlening voor ondernemers verbeteren. Bijvoorbeeld door het instellen van een Ondernemersloket.
- Continueren van de subsidierelatie voor kinderen in armoede middels SAM& (stichting leergeld en Jeugdportfonds).
- Het ondersteunen van initiatieven voor schulddienstverlening in het voorliggend veld (Humanitas, IDO)
- Evaluatie collectieve zorgverzekering en onderzoeken van alternatieven voor het opnieuw afsluiten van een collectieve zorgverzekering voor minima
- Opstellen en uitvoeren van een meerjarige Actieplan Armoedebestrijding. Inzet: verhogen van de sociaal economische status van inwoners van Harlingen d.m.v. een integrale en diverse aanpak. Denk aan: inzetten op scholing (behalen startkwalificatie) omscholing en talentontwikkeling van jongeren en werkzoekenden, stimuleren van open hiring, anticiperen op veranderende wetgeving en experimenteren op het gebied van schulddienstverlening (denk aan schuldovername), passend en flexibel aanbod in het kader van schulddienstverlening.

Harlinger indicatoren

Vergunninghouders

Indicator	2019	2019	2020	2020
	taakstelling	werkelijk	taakstelling	werkelijk
Aantal gehuisveste vergunninghouders	12	14	11	14

Algemene indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 65 jaar	meerdere 2020	741,1	666,3
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS Jeugd 2019	1%	1%
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS Jeugd 2019	7%	4%
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking	CBS 2019	65,9%	69,6%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS Jeugd 2019	2%	1%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS 2020	334,3	262,7
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15 – 64 jaar	CBS 2020	404,6	148,9
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd 2020	10,2%	10,6%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd 2020	1,5%	1,1%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS Jeugd 2020	0,5%	0,4%
Cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	CBS 2020	890	625

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	29.431	26.224	27.126	27.129	27.716	28.146
Baten	10.652	7.539	8.195	8.755	9.184	9.380
Resultaat voor bestemming	-18.779	-18.575	-18.931	-18.374	-18.532	-18.766
Onttrekking aan reserves	1.220	341	283	420	494	569
Toevoeging aan reserves			-1.152	0	0	0
Mutaties reserves	1.220	341	-869	420	494	569
Resultaat na be- stemming	-17.559	-18.234	-19.800	-17.954	-18.038	-18.197

Kaderstellende beleidsnota's

Kadernota sociaal domein 'vaststellen en doorpakken'	2013
Beleidsplan sociaal domein (3 D's)	2014
Nota gebiedsgerichte aanpak sociaal domein Harlingen	2014
Verordening Adviesraad Sociaal Domein Noardwest Fryslân	2021
Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân	2017
Evaluatie SDF	2021

Wmo

Wet Maatschappelijke ondersteuning	2015;
Beleidsnotitie ondersteuning en waardering voor Mantelzorgers	2021-2025
Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning	2021
Verordening maatschappelijke ondersteuning	2021
Financieel besluit Maatschappelijke ondersteuning	2021
Inkoopstrategie Huishoudelijke Hulp	
Inkoopstrategie Beschermd Wonen	
Convenant Actieprogramma Weer Thuis (wordt in sep vastgesteld)	
Bestuursakkoord	2018-2022

Jeugd

Verordening Jeugd	2021
Beleidsregels Jeugd	2021
Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (centrum gemeente)	2021

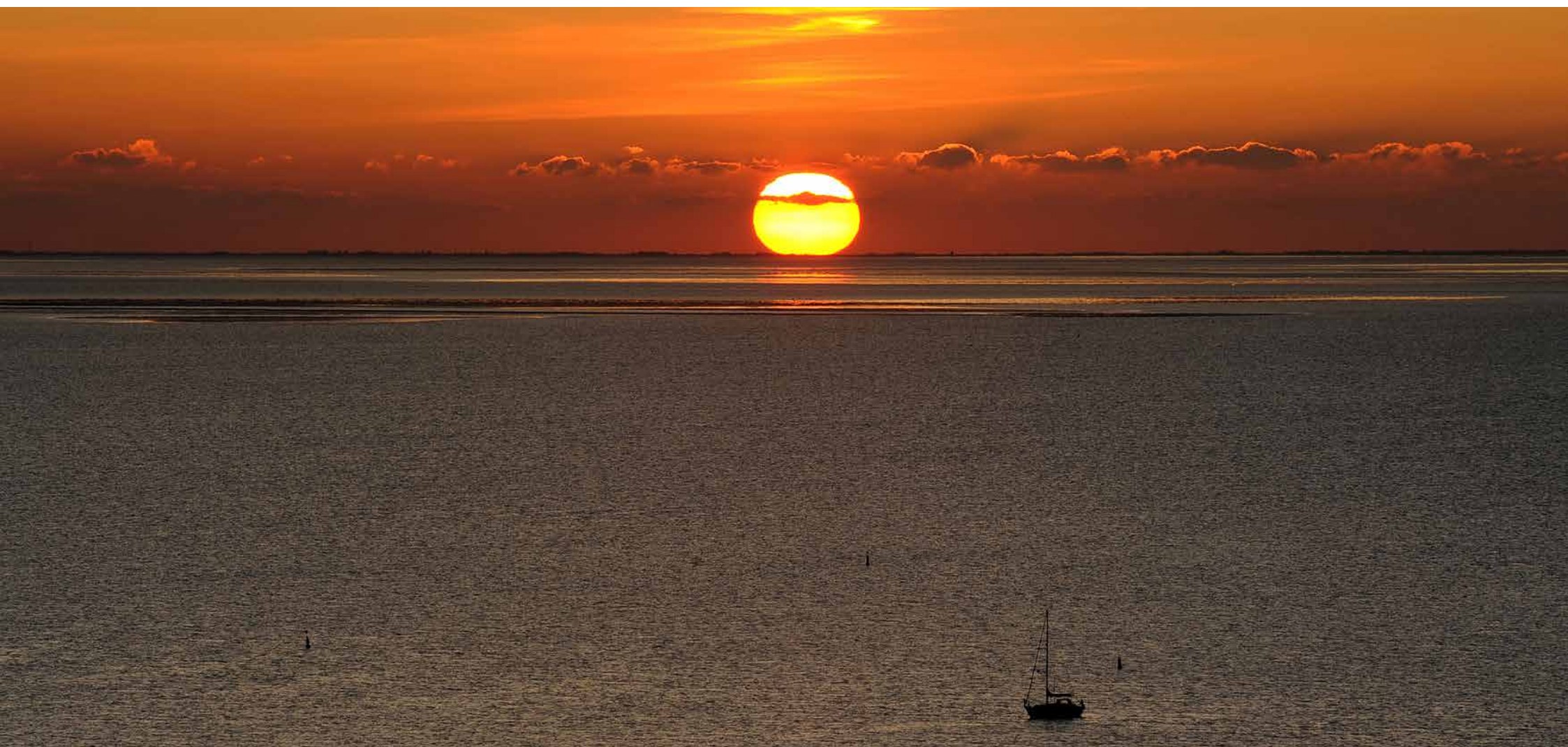
Participatie

Wet Inburgering	2022
Implementatieplan Aan de slag met inburgering	
Notitie Kinderopvang	2009
Kadernota Werk Vermogen!	2012
Implementatieplan schuldpreventie	2016
Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen	2016
Implementatieplan schuldpreventie	2016
Startnotitie Armoede, korte en lange termijn aanpak in samenhang bekeken	2017

PROGRAMMA 8 VOLKSGEZOND- HEID EN MILIEU

Wethouders Erik de Groot en Harry Boon

SPEERPUNTEN	
1	De inwoners van Harlingen bewuster en gezonder laten leven.
2	Een gezond evenwicht tussen ecologie en economie door het toepassen van principes van duurzaamheid.
3	Een doelmatige, milieu-hygiënische, economische en duurzaam verantwoorde afvalinzameling
4	Zorgdragen voor een efficiënte bedrijfsvoering van en meewerken aan de toekomst van de FUMO.
5	De REC een voortdurend punt van zorg en aandacht van de gemeente Harlingen te laten blijven in het belang van haar inwoners.

Nieuw beleid

Onderwerp	Investering	2022	2023	2024	2025
Inzet energiecoach		30.000	30.000		
Bijdrage Great Bubble Barrier, investeringsbijdrage		25.000			
Bijdrage Great Bubble Barrier, exploitatiebijdrage	75.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Optimaliseren openbare toiletvoorziening		375	3.750	3.720	3.690
	75.000	59.375	37.750	7.720	7.690

Toelichting nieuw beleid

Inzet energiecoach

De gemeenten Harlingen en Waadhoeke zijn eind vorig jaar een pilot gestart met vijf energiecoaches. De energiecoach maakt inwoners bewust op het energieverbruik in huis en geeft praktische bespaartips. Doel van de pilot is om erachter te komen hoe de energiecoach na de pilot het beste ingezet kan worden, als onderdeel van de gemeentelijke uitvoering. Daarbij gaat het ook om de koppeling met thema's als armoedebelief, participatie en sociale inclusie. De pilot is een initiatief van de gemeenten en wordt mede mogelijk gemaakt door de Bouwvereniging, De Skûle Welzijn, gebiedsteams Harlingen en Waadhoeke,

Stichting Foarinoar! Tsjom, Hanzehogeschool Groningen en provincie Fryslân. De input van energiecoaches, deelnemende huishoudens en betrokken partners is belangrijk voor het vormgeven en inbedden van een effectieve aanpak. Zodat na deze pilot meer inwoners met een smalle beurs in de gemeente Harlingen en Waadhoeke worden geholpen aan een duurzamer woonomgeving, lagere energielasten en meer financiële ruimte.

Bijdrage Great Bubble Barrier, investeringsbijdrage en exploitatiekosten

Een Bubble Barrier is een luchtbellenscherm dat op de bodem van het kanaal ligt en ervoor zorgt dat afval dat in het water zweeft /drijft niet naar de Waddenzee stroomt maar wordt afgevangen en afgevoerd. Het project kent de volgende deelnemers: gemeente Harlingen, Port of Harlingen, gemeente Leeuwarden, gemeente Waadhoeke, Rijkswaterstaat, Provincie Fryslân, Waterschap en de Great Bubble Barrier. Voor de realisatie van dit project is € 600.000 begroot. Een groot deel (80% tot 90 %) hiervan wordt mogelijk gefinancierd via subsidie Waddenfonds. Voor het resterende deel van de kosten zijn door de deelnemende partijen afspraken gemaakt dat ieder zijn deel bijdraagt. De subsidie aanvraag Waddenfonds is in juli 2021 uitgezet. Aan de Great Bubble Barrier zijn ook exploitatiekosten verbonden. Deze structurele kosten bestaan uit stroomverbruik en onderhoud van de Great Bubble Barrier. Deze kosten worden ook door de meerdere deelnemende partijen gedragen.

Optimaliseren openbare toiletvoorziening

De roep om een goede openbare toiletvoorziening voor bezoekers van Harlingen is al vaker aan de orde geweest. Ook toegankelijkheid en spreiding is hierin een belangrijk punt. Voor dit laatste is onderzocht wat de mogelijkheden zijn om in het voormalige brandspuithuisje een openbare voorziening te creëren welke ook gebruikt kan worden door de gasten van de jachthavenvoorziening Zuiderhaven. Dit is qua beschikbare ruimte helaas niet mogelijk. De openbare toiletvoorziening bij de Leeuwenbrug behelst een toilet voor zowel mannen als vrouwen. Er is geen voorziening voor minder validen.

We willen daarom de toiletvoorziening/sluiswachtershuisje Leeuwenbrug verbouwen tot volwaardige openbare toiletvoorziening met invalidentoilet. Dit heeft een centrale plek in de stad en is tevens goed toegankelijk. Wel dient hierdoor een tevens andere ruimte gecreëerd worden voor de brugwachters van de binnenbruggen welke nu een plek hebben op deze locatie. Tevens is het

mogelijk om de voorziening in de Zuiderhaven gezamenlijk te exploiteren met de exploitant van de jachthaven als openbaar toilet voor een nog betere spreiding. Na realisatie zal er aandacht zijn voor juiste bebording naar deze voorzieningen.

Speerpunt 1

De inwoners van Harlingen bewuster en gezonder laten leven

We gaan door met het ingezette beleid om inwoners van Harlingen bewuster en gezonder te laten leven. Dit doet de gemeente door in te zetten op preventie, het bevorderen van gezondheid, chronische ziekten te voorkomen en de gezondheidsverschillen tussen laag en hoogopgeleiden te verkleinen. Daarnaast zet de gemeente zich in om kinderen op te laten groeien in een rookvrije omgeving door de rookvrije generaties te stimuleren. De eerste stap is hiervoor gezet door de gemeentelijke gebouwen rookvrij te maken en speeltuinen te stimuleren om rookvrij te worden.

Wat gaan we er in 2022 voor doen?

- Als initiatiefnemer en partner van het Lokaal Sportakkoord zetten we ons in voor de ambitie 'Positieve Sportcultuur' waarbij aandacht is voor sporten in geen gezonde omgeving. Deze ambitie stimuleert een gezonde leefstijl voor wat betreft elke gedragsvorm (rookvrije omgeving, ongewenst gedrag, gezonde kantine en alcoholbeleid).

Speerpunt 2

Een gezond evenwicht tussen ecologie en economie door het toepassen van principes van duurzaamheid

De bewustwording rondom duurzaamheid, klimaat en energiebesparing blijft groeien. De ingrijpende doelstelling "gasloos" en energieneutraal in 2050, vraagt de komende jaren de nodige inspanning. Het beleid van de gemeente Harlingen staat niet op zichzelf, maar moet aansluiten op de (inter)nationale opgaven van de Rijksoverheid, van de Provincie Fryslân en andere stakeholders. Naast energiedoelstellingen heeft de Rijksoverheid ook doelstellingen als het gaat om de transitie naar een circulaire economie en klimaatadaptatie. In 2022 gaan we als "slimme volgers" in nauwe samenwerking met diverse partijen aan de slag met de

door de raad vast te stellen duurzaamheidsagenda en Warmtevisie.

Wat gaan we er in 2022 voor doen?

- In samenwerking met de diverse partijen komen tot verdere uitwerking en uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0
- Starten met de uitvoering van de Transitievisie Warmte (TVW).
- CO2-reductie voorop stellen.
- Starten met de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda.
- Het besparen van energie en het verminderen van de warmtebehoefte voor de komende jaren het speerpunt richting inwoners en bedrijven laten zijn.
- Een vervolg geven aan de inzet van een energiecoach.

Speerpunt 3

Een doelmatige, milieu-hygiënische, economische en duurzaam verantwoorde afvalinzameling

We werken hard aan een betere afvalscheiding met steeds meer hergebruik van afval. Afval bestaat uit grondstoffen. Het uitgangspunt is dat deze kunnen worden hergebruikt. We willen groeien naar een circulaire economie. Uiteindelijke doelstelling is dat er niet meer dan 100 kg per jaar per persoon verbrand mag worden conform de nationale VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). Deze doelstelling wordt nog lang niet gehaald. Verder willen we de aanpak opruimen van zwerfafval op land en in het water intensiveren.

Wat gaan we er in 2022 voor doen?

- Verdere uitvoering geven aan het Uitvoeringsplan Afvalbeleid 2020.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan zwerfafval 2021.
- Het plaatsen van een Bubble Barrier in het Van Harinxmakanaal (onder voorbehoud van het verkrijgen van subsidie).
- Doorgaan met het bestaande beleid m.b.t. de VANG-doelstellingen en ontwikkelen van aanvullende maatregelen.

Speerpunt 4

Zorgdragen voor een efficiënte bedrijfsvoering van en meewerken aan de toekomst van de FUMO

De doorontwikkeling van de FUMO naar een FUMO 2.0 is nagenoeg afgerond. Toch blijft een verdere doorontwikkeling naar de toekomst nodig. Dit ondersteunen wij. Het gaat niet alleen over een doorontwikkeling van de FUMO als organisatie en het verder verbeteren van de operationele uitvoering van taken. Het gaat nadrukkelijk ook over de FUMO als systeem: een gemeenschappelijke regeling van en voor de Friese overheden.

Wat gaan we er in 2022 voor doen?

- Alle ontwikkelingen blijven volgen.
- Onze bijdrage leveren aan de doorontwikkeling, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Speerpunt 5

De REC een voortdurend punt van zorg en aandacht van de gemeente Harlingen te laten blijven in het belang van haar inwoners

Ondanks dat er al geruime tijd nagenoeg geen storingen bij de REC meer zijn, blijft er altijd onrust onder de bevolking bestaan. De REC blijft onze aandacht houden.

Wat gaan we er in 2022 voor doen?

- Het kritisch blijven volgen van alle ontwikkelingen en gebeurtenissen rond de REC.

Harlinger indicatoren

Milieu

Aantal kilo's restafval dat verbrand wordt

Indicator	2019	2020	2021
Restafval dat wordt verbrand (per inwoner*)	209 kg.	213kg.	135kg.

**Bron: Omrin*

Ecologisch beheer

Indicator	2019	2020	2021
Ecologisch beheerd areaal:			
Talud	3.090 m ²	14.448 m ²	14.562 m ²
Bijenlint bermen	25.000 m ²	11.470 m ²	11.470 m ²
Natuurlijke oevers en wadi	1.000 m ²	4.423 m ²	4.423 m ²
Ruigte en braakliggende percelen	57.000 m ²	93.129 m ²	93.129 m ²
Bloemrijk kruidenmengsel	20.000 m ²	92.799 m ²	104.269 m ²
Totaal	106.090 m²	216.269 m²	227.853 m²

Toelichting: Ecologisch groenbeheer is een vorm van het beheren van groen waarbij de inheemse flora en fauna centraal staan.

Ecologisch beheer is er op gericht de biodiversiteit te vergroten en de flora en fauna de kans te geven zich door middel van natuurlijke processen te ontwikkelen.

De soortensamenstelling van een stuk groen wordt grotendeels bepaald door natuurlijke concurrentie en bijgestuurd door de beheerder.

Algemene indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS 2019	215*	126
Hernieuwbare elektriciteit**	%	RWS 2019	168,3%	n.b.

*Cijfers m.b.t. het huishoudelijk restafval komen van het CBS. Het CBS heeft geen recentere cijfers voorhanden.

**De geleverde restwarmte van de REC wordt aangemerkt als hernieuwbaar.

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	4.359	4.337	4.354	4.321	4.292	4.289
Baten	3.618	3.699	3.792	3.801	3.806	3.808
Resultaat voor bestemming	-741	-638	-562	-520	-486	-481
Onttrekking aan reserves	3		55	30	0	0
Toevoeging aan reserves						
Mutaties reserves	3		55	30	0	0
Resultaat na bestemming	-738	-638	-507	-490	-486	-481

Kaderstellende beleidsnota's

Volksgezondheid

Nota 'Harlingen Gezond gemeentelijk gezondheidsbeleid'	2013
Nota Harlingen Gezond 2018-2021	2018

Riolering

Kaderrichtlijn Water/WB21	2008
Gemeentelijk Waterplan	2009
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2018	2014

Afval

Nota bodembeheer	2012
Afvalstoffenverordening	2012
Notitie afvalbeleid	2017

Milieubeheer

Gemeenschappelijke Regeling Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving	2017
Duurzaamheidsnotitie 2015	2015

PROGRAMMA 9

VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Wethouder Erik de Groot

SPEERPUNTEN	
1	Een woningbestand dat toekomstbestendig is en mee kan bewegen met een eventuele stagnatie of daling van huishoudens, maar ook met een toekomstige groei.
2	Leegstand en verpaupering tegengaan.
3	Werken naar een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit
4	Meer innovatieve woonconcepten ontwikkelen en realiseren
5	Programma Harlingen uitwerken en realiseren

Nieuw beleid

Onderwerp	2022	2023	2024	2025
Invoering Omgevingswet	227.000			
Stads- en dorpsvernieuwingsfonds	200.000	200.000		
	427.000	200.000		

Toelichting nieuw beleid

Invoering Omgevingswet

De Omgevingswet zal waarschijnlijk per 1 juli 2022 in werking treden.

Het vraagt veel tijd, inzet en kennis van gemeenten om zich goed voor te bereiden op de nieuwe wettelijke taken en de noodzakelijke aanpassingen door te voeren.

Het Rijk stelt hiervoor geen extra middelen beschikbaar. De implementatie van de wet is arbeidsintensief en complex; er is capaciteit en expertise nodig voor een groot aantal onderdelen van het invoeringstraject.

In 2022 zullen o.a de volgende acties plaatsvinden:

- Opstellen ontwerp Omgevingsvisie.
- Uitwerking omgevingsplan Koningsbuurt en Oostpoort.
- Inrichten en proefdraaien aangepaste processen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- Inrichten en proefdraaien met Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Stads- en dorpsvernieuwingsfonds

Harlingen, Wijnaldum en Midlum hebben door hun ligging aan het werelderfgoed Waddenzee een grote belevingswaarde. De ruimtelijke kwaliteit van het landschap is hoog, openheid, vergezichten, lijnenspel door de dijken, terpdorpen met kerken als herkenningspunten, Harlingen met haar historische binnenstad met de binnenhavens, langs de elfstedenroute en de nabijheid van het greidelandschap.

Deze hoge ruimtelijke kwaliteit moeten we behouden en versterken. Dit kan onder meer door een aanbod van woningen te hebben en creëren die voldoet aan de hedendaagse eisen (duurzaam, aanpasbaar en in materiaalgebruik). De bestaande woningvoorraad zal grootschalig moeten worden opgeknapt en energiezuinig worden gemaakt. Tevens zal het aanbod aan woningen en voorzieningen moeten worden afgestemd op de verandering van de bevolking.

In juni 2020 stemde de raad in met de nieuwe woonvisie 2020-2030 Harlingen, wonen met kwaliteit en karakter. Daarin is ook een woningbouwprogramma opgenomen. Om naast een vernieuwingslag in de woningvoorraad ook een kwalitatieve slag te kunnen maken in de openbare ruimte rondom deze woningen en om de hoge ruimtelijke kwaliteit te behouden, is het nodig om het stads- en dorpsvernieuwingsfonds nieuw leven in te blazen.

Op dit moment zijn hiervoor geen financieringsmogelijkheden vanuit het rijk. Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) is beëindigd en er is (nog) geen regiodeal voor onze regio. Onze gemeente heeft daarmee (vooralsnog) geen financieringsmogelijkheden vanuit het rijk. Wij verwachten dat dit in de toekomst toe verandert. Met het stads- en dorpsvernieuwingsfonds hebben we als gemeente een fonds waaruit cofinanciering voor een vergelijkbaar ISV gedekt kan worden en waarmee de komende vijf jaar kwaliteitsverbeteringen in de fysieke leefomgeving bij stads- en dorpsvernieuwing deels kunnen worden gefinancierd.

In 2022 en in 2023 stellen we jaarlijks budget beschikbaar voor dit stads- en dorpsvernieuwingsfonds. Het fonds groeit verder doordat elke ontwikkeling in onze gemeente hieraan bijdraagt, door de bij een project bedongen bovenwijkse middelen, waar mogelijk, in het fonds te storten.

Met dit stads- en dorpsvernieuwingsfonds wordt het verder mogelijk om al in een vroeg stadium de planvorming met de betrokken partijen te onderhandelen over aanpassingen waarmee het plan en de omgeving kwalitatief verbeterd wordt. Het stads- en dorpsvernieuwingsfonds zorgt dat er vooraan in het proces duidelijkheid

gegevens kan worden over de financiële mogelijkheden en dat er flexibiliteit is in het tijdsplan waarin het budget ingezet kan worden.

Speerpunt 1

Een woningbestand dat toekomstbestendig is en mee kan bewegen met een eventuele stagnatie of daling van huishoudens, maar ook met een toekomstige groei

De verwachting is dat het aantal huishoudens in onze gemeente tot ca. 2030 nog groeit en vervolgens zal stagneren en mogelijk daalt. Dit maakt dat de kwaliteit van de woningen belangrijker wordt dan de kwantiteit. Een groot aantal woningbouwprojecten is de afgelopen jaren opgeleverd en zal komend jaar opgeleverd worden, waardoor er naar verwachting doorstroming op de woningmarkt gaat ontstaan. Monitoring van het woningbouwprogramma en de ontwikkelingen op de huur- en koopmarkt worden door deze ontwikkelingen nog belangrijker. De door uw raad in juni 2020 vastgestelde woonvisie 2020-2030 maakt vraaggerichte en toekomstbestendige ontwikkeling mogelijk. In de woonvisie worden verschillende maatregelen genoemd om te zorgen dat Harlingen iedereen een thuis biedt, ongeacht zijn of haar leeftijd, inkomenspositie, gezinsgrootte, gezondheid of afkomst.

De nieuwe woonvisie 2020-2030 is de onderlegger voor de prestatieafspraken die we met de corporaties en de huurdersvereniging maken. Door prestatieafspraken met de bouwvereniging samen met de huurdersvereniging blijven we aandacht vragen voor voldoende betaalbare woningen. Hierbij is ook specifieke aandacht voor de woonbehoefte van jongeren en de positie van de middeninkomens. Als dat nodig is maken we afspraken met de corporatie over maatregelen die ingezet kunnen worden.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen?

- Samen met stakeholders bespreken we hoe we de signalen over een tekort aan woningen voor de middeninkomens het beste kunnen onderzoeken.
- Samen met de Bouwvereniging en (toekomstige) bewoners en omwonenden wordt de planvorming Almenum afgerond.
- Nieuwe bindende prestatieafspraken met de corporatie maken op basis van de woonvisie gemeente Harlingen 2020-2030. Hierin worden afspraken gemaakt over betaalbare woningen, wonen en zorg, verduurzaming, levensloopbestendigheid, nieuwbouw en herstructureringsprojecten

Speerpunt 2

Leegstand en verpaupering tegengaan

Leegstand, wat vaak leidt tot verpaupering, willen we koste wat kost zoveel mogelijk zien te voorkomen. Het project 'revitalisering monumentale binnenstad Harlingen' in samenwerking met de Hein Buismanstichting geeft hieraan een positieve invulling. De looptijd van het algemeen stadsherstelfonds is in 2020 met vijf jaar verlengd. Uit het stadsherstelfonds van dit project worden subsidies verstrekt om restauratie en herstel van vervallen panden met cultuurhistorische waarde mogelijk te maken.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen?

- Doorgaan met het verlenen van leegstandwetvergunningen die het mogelijk maken een (particuliere) woning voor maximaal 5 jaar te verhuren.
- Doorgaan met het aankopen en transformeren van leegstaande/niet gebruikte panden in de historische binnenstad van Harlingen in samenwerking met de Hein Buisman Stichting.

Speerpunt 3

Werken naar een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit

Op 1 juli 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Doelstelling van deze wet is: minder regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt. Dit begrotingsjaar geven wij hier verder inhoud en uitvoering aan. In 2022 ligt de focus nog nadrukkelijker op de implementatie van de Omgevingswet. Het motto van deze wet is: “ruimte voor ontwikkeling en waarborgen voor kwaliteit”. We werken verder aan het opstellen van de omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente en een omgevingsplan voor bedrijventerrein Oostpoort en de Koningsbuurt. Het opstellen van genoemd omgevingsplan doen wij in samenwerking met de gemeente Terschelling, waar een omgevingsplan voor Midsland wordt gemaakt, zodat wij over en weer van elkaar kunnen leren. Verder werken wij aan herinrichting van de VTH-processen vanuit de eisen van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen en zorgen wij voor de benodigde aanpassingen van onze plansoftware en zaaksysteem.

Qua ruimtelijke ontwikkeling wordt verder inhoud gegeven aan de ontwikkeling van de Westerzeedijk, de Willems haven, het Waterfront (Waddenpromenade, veerhaven, sluiscomplex en lang parkeren) en het begeleiden van nieuwe (bouw)initiatieven. Deze ontwikkelingen worden ook in de vorm van een bestemmingsplannen planologisch geregeld en we ronden dan ook diverse lopende bestemmingsplanprocedures af.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Voorbereidingen treffen invoering Omgevingswet.
- Vervolg geven aan opstellen omgevingsvisie.
- Vervolg geven aan opstellen omgevingsplan.
- Herinrichting en proefdraaien met aangepaste VTH-processen en software.
- Diverse lopende bestemmingsplanprocedures afronden.

Speerpunt 4

Meer innovatieve woonconcepten ontwikkelen en realiseren

Inzetten op meer diversiteit in het woningbestand waarbij aandacht is voor innovatieve woonconcepten zoals Wonen op het Water en Jongerenhuisvesting.

Wat gaan wij doen in 2022?

- In kaart brengen van nieuwe locaties om Wonen op het Water mogelijk te maken.
- Mogelijkheden bieden en medewerking verlenen voor het bouwen van Kangoeroe-(mantelzorg) woningen.

Speerpunt 5

Programma Harlingen uitwerken en realiseren

Harlingen staat de komende 20 jaar een aantal grote projecten en opgaven te wachten. De meest bepalende hierin is de versterking van de zeedijk. Omdat de stad Harlingen op de zeedijk ligt, verbindt de versterking andere opgaven in de kustzone die vallen onder verantwoordelijkheid van de gemeente Harlingen en de provincie Fryslân. De provincie, gemeente en Wetterskip willen hun opgaven in dit gebied vanuit een gelijkwaardige rol, gezamenlijk en integraal oppakken in het programma Harlingen. Met het vaststellen van programma Harlingen, maart 2019, hebben partijen een inspanningsverplichting op zich genomen om de projecten binnen het programma verder uit te werken en waar mogelijk te realiseren.

Wat gaan wij er in 2022 voor doen ?

- Uitvoeren van de verkennende fase van het project integrale gebiedsontwikkeling.
- Meer richten op het betrekken van onderwijs.
- Blijvende aandacht geven aan financieringsmogelijkheden voor projectrealisatie.

Harlinger indicatoren

Aanbod huurwoningen

Indicator*	2018	2019	2020	2021
Beschikbare huurwoningen naar prijsklasse				
Goedkoop	24%	23%	20%	18%
Betaalbaar	68%	70%	73%	75%
Duur	8%	7%	7%	7%

* bron: Bron: Bod prestatieafspraken 2022 De Bouwvereniging. Vermelde cijfers zijn exclusief woningen die via een makelaar of particulier worden aangeboden.

(2021: Goedkoop: huur < € 442,46; Betaalbaar: huur tussen € 442,46 en € 633,25; Duur: huur > € 633,25).

Lastendruk OZB bedrijven

Indicator (in €)	2020	2021
Gemiddelde aanslag OZB alle Friese gemeenten (alle categorieën)	12.788	13.082
Gemeente Harlingen gemiddelde aanslag over alle categorieën	14.793	14.894
Plaats ranglijst gemeente Harlingen (van de 18 gemeenten)	13	12

Algemene Indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Laatst bekende gegeven	Gemeente < 25.000 inw.
Gemiddelde WOZ waarde	1000 euro	CBS 2020	177	312
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen 2020	15,4	9,6
Demografische druk*	%	CBS 2020	87,7%	79,6%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuis houdens	In Euro's	COELO 2021	594	geen data 749 (COELO 2020)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuis houdens	In Euro's	COELO 2021	668	geen data 827 (COELO 2020)

* De som van het aantal personen van 0 tot 20 en van 65 en ouder ten opzichte van het aantal personen in de leeftijd van 20 tot 65 jaar.

Financiën

X €1000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten	1.223	1.508	1.088	861	861	857
Baten	253	246	249	249	249	249
Resultaat voor bestemming	-970	-1.262	-839	-612	-612	-608
Onttrekking aan reserves	496	637	427	200	0	0
Toevoeging aan reserves			-200	-200	0	0
Mutaties reserves	496	637	227	0	0	0
Resultaat na bestemming	-474	-625	-612	-612	-612	-608

Kaderstellende beleidsnota's

Ruimtelijke Ordening

Houtskoolschets (1e deel Stadsvisie)	2008
Camperbeleid	2010
Bed en Breakfastbeleid	2010
Meerjarenontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing	2011
Structuurvisie	2012
Detailhandelstructuurvisie Harlingen, Dynamiek met Karakter	2013
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	
Nota verkoop openbaar groen	2000
Nota Grondbeleid 2015-2018	2015
Vastgoednotitie 2015	2015

Wonen en Bouwen

Prestatieafspraken gemeente Harlingen- De Bouwvereniging-Huurdersvereniging	2019
Prestatieafspraken gemeente Harlingen- De Bouwvereniging-Huurdersvereniging	2020
Prestatieafspraken gemeente Harlingen- De Bouwvereniging-Huurdersvereniging	2021
Prestatieafspraken gemeente Harlingen-Woonzorg Nederland	2019-2022
Woonvisie	2020-2030
Gemeenschappelijke regeling Hûs en Hiem, welstandadvisering en monumentenzorg	2015
Welstandsnota	2015
Bouwverordening	2015
Visiedocument Ruimtelijk Kompas Harlingen	2017

PARAGRAFEN

A. LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Van de lokale heffingen die bij de algemene dekkingsmiddelen horen is de onroerende-zaakbelastingen (OZB) de belangrijkste. Ook de opbrengst van de toeristenbelastingen moet als algemeen dekkingsmiddel worden aangemerkt. Uitgangspunt bij de samenstelling van de begroting 2022 is een verhoging van de tarieven met het geschatte inflatiepercentage van 1,5%. Daarnaast zijn er nog heffingen die niet tot de algemene dekkingsmiddelen horen, maar wel in het beleidsmatige deel van het overzicht betrokken worden. De belangrijkste zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Kosten overhead

Vanaf 2017 worden de overheadkosten als apart taakveld centraal begroot binnen programma 1 Bestuur en Ondersteuning en worden in de programma's alleen nog de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Het centraal begroten van de overheadkosten betekent dat het niet langer mogelijk is om uit de taakvelden (voorheen de producten) alle kosten te bepalen. Analoog aan de extracomptabele toerekening van compensabele BTW worden op dezelfde wijze de overheadkosten extracomptabel toegerekend. Voor deze toerekening wordt een eenvoudige methode gevolgd. Deze methode houdt in dat een opslag wordt berekend door de totale overhead-kosten (het saldo van het taakveld overhead) uit te drukken in een percentage van de direct aan het primaire proces toegerekende loonkosten.

Voor de begroting 2022 is deze opslag berekend op:
 $€ 7.080.703 : (1\% \text{ van } € 6.213.557) = 114,0\%$.

Voor die belastingen en rechten waarin maximaal 100% kostenverhaal mag plaatsvinden wordt voor de berekening van het kostendeckingspercentage rekening gehouden met deze opslag voor overhead.

Verhogingen 2022

In de begroting is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

Onroerende-zaakbelasting

In 2022 de OZB-percentages verhoogd met het geschatte inflatiepercentage van 1,5%. Daarnaast is in deze begroting een extra verhoging van 1% in 2022 opgenomen. De totale tariefsverhoging in 2022 komt hiermee voor woningen en niet-woningen op 2,5%. In de meerjarenraming van deze begroting is voor 2024 nog een extra verhoging van 1% opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Inzake de afvalstoffenheffing wordt het inzamelen en verwerken van GFT en huishoudelijk afval in 2022 voor het eerst volledig kostendekkend (100%) uitgevoerd. In 2021 bedroeg de kostendeckening nog 94%. Het tarief komt hierdoor wel hoger uit en bedraagt voor een eenpersoonshuishouden € 199,20, een stijging ten opzichte van het tarief van 2021 met € 5,88 (+3,0%). Het tarief voor een meerpersoonshuishouden bedraagt € 278,40, een stijging ten opzichte van 2021 van € 10,80 (+4,0%). De tarieven voor een extra grijze of groene container worden verhoogd met 1,5%.

Rioolheffing

In 2022 wordt bij de opbrengst van de rioolheffing uitgegaan van volledige (100%) kostendeckening. Naast de kosten van riolering wordt ook 50% van de kosten schoonmaken van watergangen en 50% van de kosten veegdienst in de tarieven doorberekend.

De rioolheffing wordt geheven van zowel gebruikers als eigenaren. Gebruikers zijn een heffing verschuldigd over elke volle 150 m³ boven een waterverbruik van 250 m³. In de praktijk zijn daardoor in principe uitsluitend bedrijven de gebruikersheffing verschuldigd, aangezien huishoudens minder dan 400 m³ water per jaar gebruiken.

Het nieuwe vastrecht voor niet-woningen (25m²-60m²) is berekend op € 85,32, een daling ten opzichte van 2021 met € 4,44 (5,2%). Het vastrecht voor alle overige objecten komt uit op € 170,64, een daling ten opzichte van 2021 met € 8,88 (5,2%). De heffing voor gebruikers wordt in 2022 verhoogd met 1,5%.

Bij de berekening van de tarieven is rekening gehouden met een korting van € 15 per aansluiting ten laste van de voorziening rioolheffing. Tot het verhogen van de korting van € 4 naar € 15 is besloten gezien de stand van de voorziening

rioolheffing en om de (extra) stijging van het OZB tarief te compenseren. Alhoewel de kosten van riolering zijn gestegen, kon door deze korting toch een daling van het tarief bewerkstelligd worden. Zonder deze korting had het tarief resp. € 92,82 en € 185,64 bedragen.

Toeristenbelastingen

In de begroting 2022 is gerekend met een tarief van € 1,20 voor de toeristenbelasting. Deze verhoging van € 0,10 is mede bedoeld om de kosten van het strategisch citymarketingplan 2022-2026 te kunnen bekostigen.

Overige belastingen en rechten

Conform de Kadernota begroting 2022 worden de tarieven van de overige heffingen in 2022 met 1,5% verhoogd.

Kostendekkendheid leges en heffingen

Op grond van artikel 10 van het BBV moet inzichtelijk worden gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden.

Leges

De tarieventabel bij de legesverordening kent 3 titels, te weten:

Titel 1. Algemene dienstverlening

Titel 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning

Titel 3. Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

De afzonderlijke als ook de integrale kostendekkendheid van deze onderdelen zijn als volgt:

Omschrijving	Taakveld	Overhead	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
Titel 1	164.530	91.343	255.873	170.134	66,49%
Titel 2	163.309	123.293	286.602	249.535	87,07%
Titel 3	5.630	5.625	11.255	4.117	36,58%
Totale tarieventabel	333.469	220.261	553.730	423.786	76,53%

*Gegevens jaarrekening 2020

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het bij de belastingvoorstellen als bijlage ter inzage liggende rapport "Onderzoek kostendekkendheid leges".

Afvalstoffenheffing en rioolheffing

Ook de afvalstoffenheffing en rioolheffing mogen ten hoogste kostendekkend zijn.

Omschrijving	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing
Lasten taakvelden	1.459.000	1.116.000
Baten taakvelden	-72.000	0
Kwijtscheldingen	103.000	0
Netto lasten taakvelden	1.490.000	1.084.000
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	40.000	290.000
(Compensabele) BTW	340.000	230.000
Totale lasten	1.870.000	1.636.000
Opbrengst heffing	1.870.000	1.509.000
Bijdrage voorziening (dekking kortingen)		127.000
Totale baten	1.870.000	1.636.000
Dekkingspercentage	100%	100%

Overzicht belangrijkste tarieven

Soort heffing	2021	2022
	in euro's	in euro's
Onroerende-zaakbelasting¹		
Woningen:		
- eigenaren in percentage van de WOZ-waarde	0,1170	N.t.b. ²
Niet-woningen		
- eigenarentarief in percentage van de WOZ-waarde	0,3078	N.t.b. ²
- gebruikerstarief in percentage van de WOZ-waarde	0,2375	N.t.b. ²
Afvalstoffenheffing:		
- voor eenpersoonshuishoudens	193,32	199,20
- voor meerpersoonshuishoudens	267,60	278,40
- voor extra containergebruik (grijs)	152,40	154,68
- voor extra containergebruik (groen)	27,84	28,20
Rioolheffing:		
- voor eigenaren niet-woningen 25 m ² - 60 m ²	89,76	85,32
- voor eigenaren alle overige objecten	179,52	170,64
- voor gebruikers per volle 150 m ³ boven 250 m ³	33,00	33,48

¹ Voor de heffing van onroerende-zaakbelasting in 2022 vindt in 2021 hertaxatie plaats naar de waardepeildatum 1 januari 2021. De uitkomst hiervan is van belang voor de tariefberekening.

² Nader te bepalen

Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is met ingang van het belastingjaar 2017 geactualiseerd. Naast de mogelijkheid om kwijtschelding aan te vragen voor afvalstoffenheffing is het dan ook mogelijk om kwijtschelding aan te vragen voor de ozb en rioolheffing voor woningen. Verder is het beleid uitgebreid voor ondernemers. Zij kunnen vanaf 2017 kwijtschelding aanvragen voor de privé aanslag.

De kosten van bestaan worden gehandhaafd op 100% van de normuitkering (bijstand). Kwijtschelding voor het schoolzwemmen is niet meer mogelijk, dit gaat in het vervolg via het kindpakket.

In de onderstaande tabel staat een aantal gegevens met betrekking tot de kwijtschelding weergegeven.

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Aantal verzoeken met volledige kwijtschelding	450	450	450
Aantal verzoeken met gedeeltelijke kwijtschelding	10	10	10
Aantal verzoeken dat is afgewezen	137	100	100
Totaal aantal verzoeken	597	560	560

Lastendruk

Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden een onderzoek verricht naar de ontwikkeling van de lokale lasten. Uit de rapportage over 2021 blijkt dat de omvang van de gemeentelijke heffingen tot één van de laagste in Friesland behoort.

In het onderzoek zijn betrokken de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De gemiddelde woonlasten in Friesland bedragen voor een eenpersoonshuishouden € 673,92 en voor een meerpersoonshuishouden € 778,78. De woonlasten in Harlingen bedragen € 594,01 en € 668,29 waarmee respectievelijk een 4e (2020: 4e) en een 2e plaats (2020: 1e) wordt ingenomen van de 20 Friese gemeenten.

Voor een nader inzicht in de ontwikkeling van de woonlasten meerpersoonshuishoudens gedurende de periode 2020 tot en met 2025 wordt verwezen naar het onderdeel financiële kengetallen van paragraaf B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing (Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden).

Voor wat betreft de lastendruk voor bedrijven is het lastiger om een vergelijking te maken met andere gemeenten omdat de gemeente Harlingen geen afval inzamelt bij bedrijven, deze moeten bij een andere partij een contract afsluiten. Ook m.b.t. de rioolheffing voor bedrijven is het lastig om bedragen te berekenen die vergelijkbaar zijn met andere gemeenten omdat de rioolheffing voor eigenaren van bedrijven in Harlingen mede afhankelijk is van de bruto vloeroppervlakte van het bedrijf. De OZB voor bedrijven kan wel vergeleken worden met andere gemeenten. Hierbij neemt Harlingen een 12de plek in (2020: 13e).

B. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICIBEHEERSING

Algemeen

De gemeente wil op een gestructureerde wijze risico's beheersen en eventuele risico's bewust nemen. Om die reden is het van belang om inzicht te hebben in eventuele grote financiële tegenvallers die bij de risico's horen en de beschikbare weerstandscapaciteit om deze risico's op te vangen.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording komt in deze paragraaf de volgende informatie aan de orde:

Het beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's
Inventarisatie van de risico's
Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen.

Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's

Het beleid is vastgelegd in de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2015 welke in de raadsvergadering van 1 juli 2015 is vastgesteld.

Begrippen

In deze paragraaf zijn de volgende begrippen gedefinieerd:

Begrip	Toelichting
Weerstandscapaciteit	Dit is het geheel van middelen en mogelijkheden om niet begrote, onvoorziene en (mogelijk) substantiële kosten te dekken.
Risico's	Risico's zijn al die gebeurtenissen die het realiseren van organisatie-doelstellingen in de weg staan. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen en die een financieel nadelig gevolg kunnen hebben.
Weerstandsvermogen	Dit is de mate waarin onverwachte financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit.
Risicomanagement	Het identificeren en kwantificeren van risico's en het bepalen van activiteiten die de kans van optreden van de risico's en/of de gevolgen van de risico's beheersbaar houdt.
Beheersmaatregelen	Het stelsel van maatregelen en procedures die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen dan wel om de opkomende risico's te signaleren en het effect hiervan te beperken.

Cyclische aanpak

Risicomanagement is een systematisch en regelmatig terugkerend proces om risico's te identificeren, te analyseren en te beoordelen en op basis hiervan maatregelen te nemen en te evalueren. Het is een in hoge mate gestandaardiseerd proces dat de volgende stappen kent:

Fase	Activiteiten
Stap 1: Identificeren	In deze fase worden alle potentiële risico's geïnventariseerd. Van belang is een brede en gestructureerde benadering waarmee zoveel mogelijk risico's in beeld kunnen worden gebracht. Het volledig en eenduidig in kaart brengen van de betrokken risico's is van groot belang voor de verdere fasen.
Stap 2: Analyseren en beoordelen	Na het in kaart brengen van de risico's kunnen deze geanalyseerd worden. De analyse bestaat uit een inschatting van de kans dat een gebeurtenis optreedt, waarbij tevens wordt aangegeven wat de gevolgen van het optreden van het risico kunnen zijn. In deze processtap worden de risico's gekwantificeerd. De basis voor de risicoweging of kwantificering is de "kans maal gevolg" methodiek. Deze systematiek wordt bij hoofdstuk 3 nader toegelicht.
Stap 3: Maatregelen nemen	Wanneer risico's worden onderkend, zijn een aantal oplossingen mogelijk. Voor elk risico moet een keuze gemaakt worden uit de volgende vier maatregelen: vermijden, verminderen, overdragen of accepteren.
Stap 4: Bewaken / monitoren	Het doel van continue monitoring is om tijdig (wijzigingen in) risico's te signaleren, adequate maatregelen te kunnen treffen en waar nodig bij te sturen. Hoe eerder een (wijziging in een) risico wordt gesignaleerd, hoe beter de gevolgen te beheersen zijn. Er wordt zo veel mogelijk aangesloten op de bestaande planning & control cyclus.

Inventarisatie van de risico's

Hieronder worden de risico's genoemd en toegelicht die tot het moment van aanbieden van de begroting bekend zijn.

Om de risico's te kwantificeren wordt de "kans maal gevolg" methodiek toegepast. Het gevolg is de schade als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Voor het gevolg wordt een niet begroot geldbedrag genoemd en onderbouwd. De kans is de waarschijnlijkheid, uitgedrukt in een percentage, dat het risico zich daadwerkelijk voor kan doen.

De kans vermenigvuldigd met het gevolg geeft het risicobedrag weer dat in de risico-inventarisaties (van begroting en jaarrekening) wordt opgenomen.

Voor het inschatten van de kans wordt het volgende uitgangspunt gehanteerd:

Aantal keren dat een risico zich naar verwachting voordoet	Kans
< 1 x per 10 jaar	10%
1 x per 5 – 10 jaar	30%
1 x per 2 – 5 jaar	50%
1 x per 1 – 2 jaar	70%
1 x per jaar of >	90%

nr	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Kans	Geldgevolg	Fin effect structureel	Fin effect incidenteel
1	Wachtgeld wethouders	Wethouders hebben na beëindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. Op het moment van beëindiging wordt dit recht berekend en wordt ten laste van het rekeningresultaat een dotatie aan de voorziening gedaan. Risico betreft het ontoereikend zijn van het rekeningsaldo om deze dotatie te kunnen doen.	Jaarlijkse actualisatie wachtgeldverplichting. Met een last van ca. 180.000 euro per jaar per wethouder betekent dit een incidenteel negatief effect van € 720.000 Dit bedrag wordt als financieel effect meegenomen voor een juiste weergave van het weerstandsvermogen.	50%	720.000		360.000
2	Pensioenen wethouders	De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de betaling van de wethouders pensioenen. Jaarlijks wordt aan de hand van een actuariële berekening de toekomstige pensioenverplichting berekend. Op basis hiervan wordt de dotatie aan de voorziening bepaald. De dotatie wordt ten laste van het rekeningresultaat gebracht. Risico betreft het ontoereikend zijn van het rekening-saldo om deze dotatie te kunnen doen.	Jaarlijkse actualisatie van pensioenverplichting. (gemiddeld € 120.000 per collegelid)	50%	480.000		240.000
3	Te weinig invloed als kleine gemeente op begroting en plannen van gemeenschappelijke regelingen / verbonden partijen	Doordat Harlingen slechts een beperkt stemrecht heeft, heeft zij weinig tot geen invloed op majeure ontwikkelingen. Hierbij is het van belang dat Harlingen zich sterk profileert in de verschillende Algemene en Dagelijkse Besturen (AB en DB).	Tijdig reageren op begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Indien mogelijk / noodzakelijk, gezamenlijk optreden met andere Friese gemeenten.	50%	1.000.000		500.000
4	Rampen	Risico dat op grondgebied van Harlingen zich een ramp voordoet.	Verzekeringen en adequate crisisbeheersing organisatie, waardoor gevolgen beperkt kunnen worden.	10%	2.000.000		200.000

5	Grondexploitatie	Het grootste gedeelte van de grondexploitaties zijn afgesloten. Of de verwacht verliezen zijn voorzien. Er is nog sprake van één grondexploitatie binnen de gemeente. Deze grondexploitatie is in handen van een derde partij. Indien zich de situatie voordoet dat deze partij niet meer in staat is de gronden te exploiteren dan zal de gemeente de exploitatie overnemen. Het risico bestaat dat de gemeente wordt geconfronteerd met een verliesgevende exploitatie.	Jaarlijks wordt de grondexploitatie herrekend. Uit deze exploitatie blijkt wat de status is als de gemeente zelf de grond zou exploiteren. Voorlopig is er geen reden tot afboeken.	30%	1.000.000		300.000
6	Planschade	Vooraf zal op basis van inschatting moeten worden bezien wat de mogelijke planschade zou kunnen zijn. Deze schade dient dan verdisconteerd te worden in bv. de aankoop van de grond. Planschade blijft daardoor een financiële risicofactor.	Voor elke wijziging van een bestemmingsplan moet een inschatting van mogelijke planschade opgenomen worden. De gemeente Harlingen zal dit in de leges tot uitdrukking moeten brengen, zodat de kosten voor rekening van de initiatiefnemer blijven komen.	30%	100.000		30.000
7	Bodemverontreiniging	Bij herontwikkeling van binnenstedelijke locaties is er kans op bodemverontreiniging. In het buitengebied wordt de gemeente soms geconfronteerd met illegale stort. De kosten komen dan voor rekening van de gemeente.	Bodembeleid en bodemkwaliteitskaart moeten up-to-date zijn	10%	200.000		20.000
8	Open-einde regelingen	De gemeente voert take uit die wettelijk verplicht zijn. Dit kan ertoe leiden dat de lasten uit de pas kunnen gaan lopen ten opzicht van de middelen die de gemeente daarvoor krijgt	Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen.	90%	180.000	162.000	
9	Geldleningen	Aan enkele verenigingen zijn geldleningen verstrekt. Het risico is dat verenigingen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen.	Monitoring van financiële ontwikkelingen aan de hand van jaarrekening en begroting.	10%	250.000		25.000

10	Garantstellingen	De gemeente staat ultimo 2019 garant voor € 75 miljoen aan leningen. Het risico bestaat dat de gemeente alsnog de garantie moet betalen omdat de lenende partij niet kan voldoen aan de verplichtingen richting de geldverstrekker.	De gemeente is aangesloten bij Stichting Waarborgfonds. Deze stichting vangt eerst nog de klappen op voordat de gemeente moet betalen. Periodiek de financiële situatie beoordelen van de partijen waar de gemeente een garantie aan heeft verleend.	10%	1.000.000		100.000
11	Aansprakelijkheid	Burgers en/of bedrijven kunnen de gemeente aansprakelijk stellen wegens het bijvoorbeeld niet functioneren van riool (wateroverlast), werkzaamheden die (wel of niet) worden uitgevoerd door gemeentelijk personeel die overlast of schade veroorzaken, onvoldoende handhaven, onvoldoende onderhoud aan wegen, trottoirs, fietspaden etc. met schade als gevolg.	Adequate beheersmaatregelen en goede onderhoudsplannen. Adequaat reageren op brieven, vragen en klachten van burgers en bedrijven. Aansprakelijkheidsverzekering.	30%	60.000	20.000	
12	Belastingen	Bij de toepassing van de belastingwetgeving (BTW, Loonheffing etc.) kunnen verschillen van inzicht en/of interpretatie ontstaan of kunnen de regels onjuist worden toegepast. Dit kan leiden tot een naheffing van de zijde van de fiscus.	Door het invoeren van horizontaal toezicht komt de gemeente een stap dichterbij bij het goed beheersen van de fiscale risico's. Gedurende de looptijd van dit project is veelvuldig contact met de belastingdienst om dit goed af te ronden.	10%	100.000		10.000
13	Invoering vennootschapsbelasting voor overheidsorganisaties.	Sinds 1 januari 2016 is de gemeente Vpb plichtig voor ondernemersactiviteiten. Na een grondige screening blijkt dat veel van de gemeentelijke activiteiten de Vpb plicht niet raken. De verwachting is dat een eventuele aanslag niet heel hoog zal zijn. Per 1 januari 2018 is de haven verzelfstandigd en is dit risico niet meer bij de gemeente.	Kritisch analyse fiscale openingsbalans en goede documentatie aanleggen t.b.v. de aangifte bij de belastingdienst.	10%	100.000		10.000

14	Onderhanden projecten	Bij de onderhanden projecten loopt de gemeente het risico dat budgetten worden overschreden door onvoorziene zaken.	Periodiek wordt er gerapporteerd over de stand van zaken van de projecten. Er wordt gerapporteerd over de voortgang van de bestedingen en de toereikendheid van het budget,. Door dit tijdig in beeld te brengen kan er op tijd worden ingegrepen.	30%	500.000		150.000
15	Oninbare vorderingen	Na de invoering van een strak invorderingsbeleid en een grondige opschoningsactie is de eventuele oninbaarheid van debiteurenvorderingen goed in beeld. Er vindt regelmatig een analyse plaats op de inbaarheid en deze wordt getoetst aan de hoogte van de voorziening.	Door een strakke invorderingsprocedure te volgen en de debiteurenpositie continue te monitoren wordt het risico op oninbaarheid kleiner.	30%	100.000		30.000
16	Juridische procedures	Jaarlijks worden diverse procedures door of tegen de gemeente gevoerd. De uitkomst en de omvang zijn in een aantal gevallen onzeker en deze procedures kunnen dan ook als een risico worden aangemerkt. Zolang ze nog lopen is het van belang om deze zaken niet openbaar te behandelen omdat de onderhandelingspositie tegenover derden daardoor mogelijk wordt geschaad. Bovendien kunnen er wettelijke belemmeringen aanwezig zijn welke openbare behandeling van zaken niet toestaan	De raad wordt regelmatig geïnformeerd over lopende gerechtelijke procedures.				p.m.
17	Informatiebeveiliging, privacy en datalekken	Binnen de Gemeente Harlingen wordt steeds meer gebruik gemaakt van allerlei informatie; Met deze informatie moet zorgvuldig en integer worden omgegaan; Informatie-beveiliging wordt steeds belangrijker. Ondanks dat we continue werken aan de beveiliging van de informatievoorziening van de gemeente, blijft het risico bestaan dat er iets gebeurt. De computersystemen van de gemeente kunnen aangevallen worden (cybercrime), maar ook kunnen persoonsgegevens vernietigd, gewijzigd of vrijkomen zonder dat dit de bedoeling is (datalek).	Voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging (BIG). Daarin gaat het bijvoorbeeld over toegang van medewerkers tot systemen en ruimten. Maar ook zaken als clean desk beleid wachtwoordbeleid etc.	30%	500.000		150.000

18	Sociaal Domein	Dat de uitkering voor het sociaal domein vanuit het gemeentefonds de afgelopen jaren te laag zijn geweest is inmiddels duidelijk. De arbitragecommissie heeft hierover een uitspraak gedaan. Inmiddels heeft het kabinet voor 2022 incidenteel extra geld voor jeugdzorg beschikbaar gesteld. Of en in hoeverre er ook structureel extra geld bij komt vanaf 2023, wordt overgelaten aan het nieuwe kabinet.	Continue screening van de berichtgeving en behoudend zijn met betrekking tot het inzetten van nieuw meerjarig beleid.	90%	500.000	450.000	
19	Personeelskosten	Harlingen is een kleine, kwetsbare organisatie. Waar grotere gemeenten diverse medewerkers binnen een vakgebied hebben moeten medewerkers in Harlingen vaak op diverse vakgebieden thuis zijn. Bijvoorbeeld bij ziekte of het vertrek van een medewerker kan dit direct tot problemen leiden.	Blijvend samenwerking zoeken met andere gemeenten en continue blijven (bij)scholen.				p.m
20	Corona pandemie	Ook Nederland is behoorlijk geraakt door de coronapandemie en gedwongen rigoureuze maatregelen te treffen om een grootschalige uitbraak van het virus te voorkomen. Het land, en daarmee de economie is stilgelegd. Veel sectoren worden daarmee forst geraakt met alle maatschappelijke en economische gevolgen van dien. Landelijke steunmaatregelen hebben ervoor gezorgd dat getroffen sectoren 'overeind' zijn gebleven. Omdat de pandemie nog niet onder controle is, is niet uit te sluiten dat aanvullende maatregelen nodig zijn.	Er is een gemeentelijke corona task-force gevormd. Deze task-force inventariseert onder andere de financiële knelpunten die ontstaan, initieert en coördineert beheersmaatregelen, vertaalt landelijk beleid naar lokaal beleid en monitort het verloop ervan.			p.m	p.m
		Totaal				632.000	2.125.000
						Structureel	Incidenteel

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Structureel

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw, een bepaald redelijk peil moet hebben. De onroerende zaakbelastingen (OZB) alsmede de afvalstoffenheffing en rioolheffing maken onderdeel uit van het belastingpakket.

De toelatingseisen voor 2022 zijn als volgt:

Afvalstoffenheffing 100 % kostendekkend
Rioolheffing 100 % kostendekkend
OZB normpercentage 0,1800 van de WOZ-waarde
Een eventuele onderdekking op de onderdelen afvalstoffenheffing en rioolheffing moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing- en rioolheffing

Retributies	Lasten	Baten	Ruimte
Afvalstoffenheffing	1.870.000	1.870.000	0
Rioolheffing	1.636.000	1.509.000	127.000*
Totaal	3.506.000	3.379.000	127.000

*) bijdrage uit de voorziening rioolheffing

Onbenutte belastingcapaciteit OZB

Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale heffings- en belastingtarieven en de begrote opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit. De berekening van de maximale belastingtarieven gebeurt op basis van het normtarief. Dit normtarief wordt door het Rijk vastgesteld. In de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds is het normtarief voor 2022 opgenomen. Voor 2022 is de uitkomst vastgesteld op 0,1800 % van de WOZ-waarde.

Gerealiseerde opbrengst	3.912.500
Berekening met normtarief (0,1809 % van WOZ waarde 1.830.781.000)	3.295.791
Ruimte	0

Voor onvoorziene structurele uitgaven is jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 30.000.

Aanwending van deze post kan alleen indien voldaan wordt aan al de 3 O's, te weten: onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar.

Incidenteel

Algemene reserve (1 januari 2021)	5.000.000
Algemene investeringsreserve (1 juli 2021)	3.901.600
Totaal reserves	8.901.600

De stille reserves zijn bewust niet meegenomen. Deze reserves zijn wel aanwezig binnen de gemeente Harlingen, voornamelijk in de waardering van het gemeentelijk vastgoed. Deze middelen zijn echter niet snel opneembaar en het is lastig in te schatten wat de hoogte van de reserve is. Om deze reden heeft de raad, met de vaststelling van de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2015, op 1 juli 2015 besloten dat deze reserves niet worden meegenomen bij de bepaling van de hoogte van de weerstandscapaciteit.

Confrontatie risico's met beschikbare weerstandscapaciteit.

	Structureel	Incidenteel	Totaal
Geïntariseerde risico's	632.000	2.125.000	2.757.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	127.000	8.901.600	9.028.600
Saldo	-/- 505.000	6.776.600	

De ratio met betrekking tot het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

Beschikbare weerstandscapaciteit/ Benodigde weerstandscapaciteit =
Ratio weerstandsvermogen. Oftewel; € 9.028.600 / € 2.757.000 = **3,27**

De raad heeft aangegeven te streven naar voldoende weerstandscapaciteit. Een ratio van het weerstandsvermogen van tenminste 1,0 voldoet aan het criterium “voldoende”. Bij deze norm is de omvang van de gekwantificeerde risico’s in evenwicht met de beschikbare weerstandscapaciteit waarmee risico’s opgevangen kunnen worden. Indien de ratio daalt tot onder 1,0 dan wordt de gemeente kwetsbaarder. De gemeente beschikt dan niet meer over voldoende weerstandscapaciteit om de risico’s af te dekken.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten vastgesteld. Dit in verband met het opnemen van financiële kengetallen in de begroting en jaarrekening. De kengetallen dienen met ingang van de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 te worden opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Schuldquote

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	58,42%	84,92%	78,14%	87,64%	87,86%	81,34%
Idem, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	57,54%	86,17%	76,80%	86,46%	86,89%	80,43%

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten

opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Omdat bij verstrekte leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen bepaald. De netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen is voor onze gemeente nauwelijks van belang omdat er maar een beperkt bedrag aan verstrekte leningen uitstaat, waarvan het merendeel voor hypothecaire geldleningen personeel. De netto schuldquote voor 2020 bedraagt 58,43 % en kan als normaal worden aangemerkt.

Het lagere percentage t.o.v. 2019 is laat zich in hoofdzaak verklaren door het feit dat er i 2020 wel op leningen is afgelost maar (nog) geen geld is aangetrokken.

Algemene normwaarden schuldquote	Schuldquote
Normaal	< 90%
Voorzichtigheid geboden	90% - 130%
Zeer hoge schuld	> 130%

Solvabiliteitsratio

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Solvabiliteit	34,68%	30,50%	36,17%	36,41%	38,11	39,81%

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Dit percentage geeft aan in hoeverre de activa (investeringen) zijn gefinancierd met eigen vermogen. Hoe hoger dit percentage hoe minder gefinancierd is met vreemd vermogen (leningen).

Algemene normwaarden solvabiliteit	Ratio
Weinig tot geen schuld	> 80%
Normaal	30% - 80%
Voorzichtigheid geboden	20% - 30%
Bezit zeer zwaar belast met schuld	0% - 20%

Als normaal wordt een ratio tussen de 30% en 80% beschouwd. Voorzichtigheid is geboden bij een ratio tussen de 20% en 30%.

De solvabiliteitsratio voor 2020 bedraagt 34,68% en kan als normaal worden beschouwd.

De ratio zal de komende jaren iets toenemen doordat naar verwachting de jaarlijkse afschrijvingen hoger zijn dan de voorgenomen investeringen waardoor het balanstotaal afneemt.

De vooruitzichten voor de middellange termijn zijn m.b.t. de solvabiliteit dan ook gunstig te noemen.

Kengetal grondexploitatie

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kengetal grond-exploitatie	2,3%	2,65%	2,73%	2,81%	2,59%	2,24%

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Algemene normwaarden grondexploitatie	Ratio
Weinig risico	< 20%
Voorzichtigheid geboden	20% - 35%
Hoog risico	> 35%

Het kengetal heeft nagenoeg uitsluitend betrekking op de grondexploitatie Ludinga. De rente wordt niet bijgeschreven op de boekwaarde maar wordt ten laste gebracht van de algemene middelen. Daar de gemeente de grondexploitatie ook nog eens niet zelf verricht, is het (financiële) risico nagenoeg nihil.

Structurele exploitatieruimte

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kengetal structurele exploitatieruimte	-0,70%	0,69%	1,92%	-0,98%	-1,08%	-1,00%

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Opgemerkt wordt dat de negatieve percentages in de jaren 2023 t/m 2025 worden veroorzaakt door tekorten binnen het sociaal domein. Deze tekorten worden voorsnog gedekt uit een reserve die speciaal voor dat doe is gevormd. Naar verwachting zal met ingang van 2023 de uitkering voor het sociaal domein worden verhoogd waardoor geen aanspraak meer hoeft te worden gedaan en het percentage zich weer rond de 0 zal bewegen. In het algemeen geldt dat, indien de primitieve begroting een structureel tekort vertoont, er direct structurele ombuigings- en bezuinigingsmaatregelen worden verwerkt om de begroting sluitende te maken.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Totale woonlasten gezin Harlingen	€571	€ 638	€ 668	€ 681	€ 694	€ 708
Gemiddelde woonlasten gezin Nederland	€ 640	€ 728	€ 811	€ 835	€ 861	€ 886
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor	84,00%	87,64%	82,3%	81,5%	80,6%	79,9%

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale lokale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar daarvoor.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de Harlinger woonlasten zich in de jaren 2020 en 2021 tussen de 84 en 88% van de gemiddelde woonlasten in Nederland hebben bedragen. Conclusie: de lokale woonlasten liggen in Harlingen op een laag niveau. De verwachting is dat dit patroon zich de komende jaren handhaaft. Omdat de rioolheffing 100% en de afvalstoffenheffing nagenoeg kostendekkend is, is de ruimte binnen de belastingcapaciteit, naast de mogelijkheden om de OZB te verhogen, beperkt.

Algemene conclusie financiële positie

Onze financiële positie op dit moment is goed te noemen terwijl de vooruitzichten voor de jaren daarna gunstig zijn. Dit vraagt voor de middellange termijn derhalve niet meer dan de gebruikelijke aandacht voor de financiële positie.

De structurele exploitatieruimte voor nu en toekomstige jaren is op dit moment geen aanleiding tot zorgen. Voor eventueel gewenste extra ruimte voor nieuw beleid is structureel evenwel geen ruimte. In dat geval zal op bestaand beleid moeten worden bezuinigd en/of zullen inkomsten moeten worden verhoogd.

C. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Deze paragraaf gaat over beheer en onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. De bruikbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte worden voor een belangrijk deel bepaald door de aanwezige kapitaalgoederen zoals wegen, openbare verlichting, rioleringen, water, groenvoorzieningen en gebouwen. Voor het beheer en onderhoud zijn beheerplannen in het leven geroepen.

Beheer en onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. Deze paragraaf heeft als doel inzicht te geven in de stand van zaken en de financiële dekking van de beheerplannen.

Over welke kapitaalgoederen het gaat, geven de volgende tabellen een indicatief overzicht:

Wegen, fiets- en voetpaden, bermen

In juni 2020 is het beheerplan Wegen vastgesteld. Deze gaat over de periode 2020 - 2024. Dit beheerplan geeft inzicht in de te verwachte werkzaamheden en de lasten die dit in deze periode met zich meebrengt om de wegen in goede staat te houden.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Zwaar belaste weg	m2	0
Gemiddeld belaste weg	m2	113.703
Licht belaste weg	m2	165.332
Weg in woongebied	m2	579.220
Weg in verblijfsgebied	m2	243.816
Fietspaden	m2	78.718
Eilandparkeren	m2	71.563
Totaal wegen	m2	1.252.352
Abri's	st.	53

Openbare verlichting

In juni 2020 is het beheerplan Openbare Verlichting vastgesteld. Deze gaat over de periode 2020 - 2024. Het beheerplan geeft handvaten voor het inrichten en onderhouden van de openbare verlichting. Het dagelijks onderhoud van de openbare verlichting verloopt via de Coöperatie Openbare Verlichting en Energie Fryslân. Deze lasten zijn volledig opgenomen in de begroting.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Lichtmasten	st.	3.409
Armaturen	st.	3.457

Riolering

Het beheer en onderhoud van de rioleringen vinden plaats op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023. De lasten worden volledig gedekt uit de heffing van de rioolrechten.

Kapitaalgoederen

Vrijvervalriolering	km	148
Persleiding	km	24
Duikers	m	2.900
Rioolgemalen	st.	19
Pompunits buitengebied (minigemalen)	st.	64
Poldergemalen	st.	5
Bergbezinkbassins	st.	5

Damwanden binnenwater

In juni 2020 is het nieuwe beheerplan kades en walbeschoeiingen 2020-2035 door de gemeenteraad vastgesteld. Het beheerplan is de leidraad voor het onderhouden van deze kapitaalgoederen. Het beleid voor de kades en walbeschoeiingen in het binnenwater van Harlingen is het kwaliteitsniveau 'Basis'. Dit kwaliteitsniveau kenmerkt zich door de termen HEEL, BETROUWBAAR, VEILIG en FUNCTIONEEL. Het doel van de onderhoudsmaatregelen is om tegen zo laag mogelijke kosten de levensduur van de constructie zo hoog mogelijk te maken, dus SOBER en DOELMATIG.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Zandstrand	m ²	25.000
Zeehavensteigers	m	1.430
Betonkade Nieuwe Willemshaven	m	400
Havendammen	3	3.100
Damwanden, staal buitenwaterkering	m	2.650
Damwanden, hout buitenwaterkering	m	299
Damwanden, staal binnenwaterkering	m	282
Damwanden, hout binnenwaterkering	m	5.912
Gemetselde kades	m	809
Betonnen damwanden	m	262

Infrastructuur gemeentelijke zeehaven

De Port of Harlingen is verantwoordelijk voor het civieltechnisch beheer van de gemeentelijke zeehavens; Noorderhaven, Zuiderhaven, Oude Buitenhaven, Dok, Vluchthaven en Willemshaven. In juni 2020 heeft de gemeenteraad het havenbeheerplan 2018-2037 vastgesteld, waarin het beheer en onderhoud van deze havens staat beschreven. Het beleid voor kades en walbeschoeiingen is net als voor de binnenwateren kwaliteitsniveau 'Basis'.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Houten damwand	m	440
Stalen damwand	m	2.493
Gemetselde kade	m	132
Betonkade	m	414
Stalen steigers	m	230
Houten steigers	m	665
Talud	m	65

Openbaar groen

Het beheer en onderhoud vindt plaats op basis van de hoeveelheden uit het groenbeheerprogramma. De lasten zijn verwerkt in de begroting.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Bomen	st.	7.150
Openbaar groen	ha.	130

Baggeren binnenwateren

Het beheerplan Baggeren binnenwateren gemeente Harlingen is in juni 2020 vastgesteld.

Het beleid- en beheerplan wateren geeft zowel inzicht in het jaarlijks beheer van wateren als in de baggeropgave (aantal m3 en kosten) voor de periode 2020-2035. Het beleid- en beheerplan wateren gaat in op alle zoete binnenwateren in de gemeente Harlingen. Er worden een aantal categorieën wateren onderscheiden en per categorie wordt aangegeven in hoeverre de gemeente hier een beheer- en/of onderhoudstaak heeft.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Binnenwater	m ²	369.315

Bruggen en duikers

Het geactualiseerde beheerplan bruggen en duikers 2020-2035 is in juni 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Het beleid voor de bruggen en duikers in Harlingen is het kwaliteitsniveau 'Basis'. Dit kwaliteitsniveau kenmerkt zich door de termen HEEL, BETROUWBAAR, VEILIG en FUNCTIONEEL. Het doel van de onderhoudsmaatregelen is om tegen zo laag mogelijke kosten de levensduur van de constructie zo hoog mogelijk te maken, dus SOBER en DOELMATIG.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Bruggen en duikers	st.	63

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente Harlingen heeft ongeveer 30 gebouwen of gebouwencomplexen (modern en monumentaal) in eigendom. Er zijn enkele gebouwen verkocht maar ook weer nieuwe aangekocht, zodat het aantal vrijwel niet wijzigt. De gebouwen verkeren nu bijna allemaal in een goede staat van onderhoud. Het groot onderhoud aan de eigen gebouwen wordt uitgevoerd aan de hand van het beheerplan gebouwen van de gemeente Harlingen welke in juni 2020 is vastgesteld.

Het kwaliteitsniveau van de voorgestelde maatregelen kenmerkt zich door de termen SOBER en DOELMATIG. Het doel van de onderhoudsmaatregelen is om tegen zo laag mogelijke kosten de levensduur van de gebouwen zo lang mogelijk te maken.

Kapitaalgoed	Eenheid	Hoeveelheid
Gemeentelijke gebouwen	st.	30
Schoolgebouwen	st.	6
Sportaccommodaties	st.	4

Dekking beheerplannen

Op grond van door de raad vastgestelde beheerplannen zijn voorzieningen ingesteld voor de uitvoering van de daarin opgenomen activiteiten. Voor de jaren 2022 tot en met 2025 zijn de volgende onttrekkingen aan de voorzieningen geraamd.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Wegen	680.000	680.000	680.000	680.000
Bruggen	219.000	224.000	222.000	258.000
Damwanden (zoet)	97.000	85.000	139.000	111.000
Baggerspecie (zoet)	0	83.000	156.000	35.000
Havenwerken (zout)	108.000	108.000	122.000	112.000
Gemeentelijke gebouwen	701.000	463.000	539.000	553.000
Totaal	1.805.000	1.643.000	1.858.000	1.749.000

D. FINANCIERING

Algemeen

De financieringsparagraaf (treasuryparagraaf) is samen met het financieringsstatuut (treasury-statuut), dat bij wijziging van de Gemeentewet verplicht is geworden, en de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden), die vanaf 1 januari 2001 van kracht is geworden en per 1 januari 2009 is gewijzigd, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van “treasury”.

Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

In het treasurystatuut van de gemeente Harlingen, dat in december 2009 door de raad is vastgesteld, zijn de uitgangspunten, de doelstellingen en de beleidsmatige en organisatorische kaders (inclusief toezicht op de uitvoering van treasury) bepaald.

De financierings- en beleggingsactiviteiten van de gemeente Harlingen vinden plaats binnen het formele kader van het treasurystatuut. De uitvoering van het treasurybeleid vindt zijn weerslag in de financieringsparagraaf van de begroting en de jaarrekening. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde. In de jaarrekening gaat het om de realisatie van de plannen en om een verschillenanalyse tussen de plannen en de uitkomsten.

Risicobeheer

Het treasurybeleid van onze gemeente is er op gericht binnen de financiële mogelijkheden een zo optimaal mogelijk rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst. De waarde van financiële activa dient zo weinig mogelijk gevoelig te zijn voor marktbevingen.

Renterisico's

Kasgeldlimiet

Jaarlijks wordt de kasgeldlimiet berekend. Dit is een percentage van de totale begroting (8,50%). De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatige korte termijn financieringen. Indien deze kasgeldlimiet structureel wordt overschreden dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende schuld.

De berekening voor de kasgeldlimiet voor de begroting 2022 is als volgt:

Begrotingstotaal	64.812.000
Het door de minister vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	5.509.020

Renterisiconorm

In de Wet Fido is een norm gegeven voor de omvang van het renterisico. Onder renterisico wordt verstaan de gevoeligheid van de financiële positie van de organisatie voor renteschommelingen.

De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal.

De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden, zodat er een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en renteaanpassingsdata en eventueel hieruit voortvloeiende rentewijzigingen, ontstaat.

In de volgende tabel wordt het renterisico in relatie tot de norm aangegeven

Renterisiconorm 2022

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	2022	2023	2024	2025
1	Renteherzieningen	-	-	-	-
2	Aflossingen	5.500	5.000	4.000	4.000
3	Renterisico (1+2)	5.500	5.000	4.000	4.000
4	Renterisiconorm	12.962	12.533	12.640	12.788
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	7.462	7.533	8.640	8.788
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm				
	Berekening renterisiconorm				
(4a)	Begrotingstotaal	64.812	62.663	63.198	63.942
(4b)	Percentage	20%	20%	20%	20%
	Renterisiconorm (4) = (4a x 4b/100)	12.962	12.533	12.640	12.788

De gemeente heeft per 1 januari 2022 zes leningen voor in totaal € 43.166.666.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente binnen de renterisiconorm blijft.

De marktrente voor langlopende geldleningen is in 2018 nagenoeg gelijk gebleven en bedraagt nu 0,52% (20 jarige lineaire lening). De rente voor rood staan in rekening-courant bedraagt 2,45%. Bij het besluit om een nieuwe lening aan te trekken speelt de kasgeldlimiet, het verschil in percentage tussen lang en kort geld en de verwachting van de renteontwikkeling op langere termijn een rol.

Over de investeringen is op basis van het geraamde renteomslag-percentage (0,5085 %) rente berekend. Dit percentage is sinds 2017 sterk gedaald als gevolg van het nieuwe BBV op basis waarvan (nagenoeg) geen bespaarde rente over reserves en voorzieningen meer mag worden berekend.

Kredietrisico's

In onderstaand overzicht wordt het kredietrisico op de verstrekte gelden per 1 januari 2022 weergegeven, alsmede de bedragen volgens de begroting 2023-2025.

Uitzettingen	2022	2023	2024	2025
Leningen verenigingen/ stichtingen	333	325	317	309
Deelnemingen	4.717	4.717	4.717	4.717
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	305	297	289	281
Totaal	5.355	5.339	5.323	5.307

Bij het uitzetten van middelen zijn in ieder geval twee aspecten in het geding. Dit zijn een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico van de uitzetting.

Financieringspositie

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten en investeringen wordt uitgegaan van integrale financiering. Dit wil zeggen dat gekeken wordt naar de totale financieringsbehoefte van de gemeente. Door de langere looptijd van diverse projecten betekent dit niet dat per direct het tekort moet worden geleend. Dit betreft een indicatie van de financieringsbehoefte in de komende jaren.

De berekening van de kapitaalbehoefte per 1 januari 2022 is als volgt:

Totaal geïnvesteerd vermogen		98.836.078
Reserves en voorzieningen	36.669.033	
Aangetrokken geldleningen	43.166.666	
		79.835.699
Financieringstekort		19.000.379

Beheersen EMU-saldo lokale overheden

Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. De rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW. In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen van 23 mei 2018 is gesproken over de EMU-norm voor de decentrale overheden. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4% van het bruto binnenlands product per jaar voor de periode 2019 tot 2022. Afsproken is dat de medeoverheden onderling komen tot een onderverdeling van de macro EMU-norm. In de komende septembercircularie wordt meer detailinformatie opgenomen, onder meer over trajecten om tot vergroting van inzicht in de ontwikkeling van het EMU-saldo te komen en over de individuele referentiewaardes (op basis van de macronorm en onderverdeling).

het EMU-saldo wordt als volgt berekend (bedragen x € 1.000):	2021	2022	2023
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan / onttrekking uit reserves	59	-537	-1.126
Mutaties die het EMU-tekort verkleinen:			
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.790	2.984	2.952
Bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.215	1.918	1.918
Baten uit bijdragen van andere overheden			
Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)			
Mutaties die het EMU-tekort vergroten:			
Investeringen in materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-3.604	-2.489	-1.171
Aankoop grond, bouw- en woonrijpmaken e.d.			
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-1.790	-2.046	-2.046
Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die niet vallen onder één van de andere genoemde posten			
Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
EMU-saldo gemeente Harlingen	-330	-170	527

Deze berekening van het EMU saldo laat zien dat de gemeente in 2022 € 170.000 meer uitgeeft dan dat er wordt ontvangen.

Uit de uitkomst blijkt dat de gemeente Harlingen in geringe mate negatief bijdraagt aan het totale EMU saldo.

Geprognosticeerde balans 2022-2025

Activa	ultimo 2020	ultimo 2021	ultimo 2022	ultimo 2023	ultimo 2024	ultimo 2025
Vaste activa						
(Im)materiële vast activa	80.716	84.320	86.809	87.980	85.042	83.020
Financiële vast activa	4.620	4.455	4.290	4.125	3.960	3.795
Totaal vaste activa	85.336	88.775	91.099	92.105	89.002	86.815
Vlottende activa						
Voorraden	1.639	1.750	1.750	1.750	1.750	1.750
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	7.803	6.238	6.238	6.238	6.238	6.238
Liquide middelen	48	20	20	20	20	20
Overlopende activa	3.737	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal vlottende activa	13.227	11.008	11.008	11.008	11.008	11.008
Totaal Activa	98.563	99.783	102.107	103.113	100.010	97.823
Passiva	ultimo 2020	ultimo 2021	ultimo 2022	ultimo 2023	ultimo 2024	ultimo 2025
Vaste passiva						
Eigen vermogen	34.565	35.180	36.933	37.543	37.113	38.442
Voorzieningen	7.375	7.173	7.102	7.107	7.085	7.500
Vaste schulden met een looptijd lange dan één jaar	48.667	48.167	52.167	52.467	51.067	44.667
Totaal vaste passiva	90.607	90.520	96.202	97.117	95.265	90.609
Vlottende passiva						
Vlottende schulden met een looptijd korte dan één jaar	2.663	4.656	1.881	3.131	2.381	3.381
Overlopende passiva	5.293	4.607	4.024	2.865	2.364	3.833
Totaal vlottende passiva	7.956	9.263	5.905	5.996	4.745	7.214
Totaal Passiva	98.563	99.783	102.107	103.113	100.010	97.823

Externe ontwikkelingen

Schatkistbankieren

De Wet schatkistbankieren verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. Tot een bepaald bedrag mogen gemeenten hun overtollige financiën buiten de schatkist van het Rijk aanhouden. Voor Harlingen is dit zogenaamde drempelbedrag bepaald op € 432.308 voor automatische afroaming.

Op 16 juli 2014 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd in verband met de rapportageverplichting over het drempelbedrag bij het verplicht schatkist-bankieren. Het drempelbedrag is gedefinieerd als de gemiddelde bankstand gerekend over een kwartaal. Voor elk kwartaal moet derhalve aangetoond worden dat de gemeente de drempelwaarde niet heeft overschreden. Met de BNG is afgesproken dat zij dagelijks het meerdere boven het drempelbedrag stort op de rekening van het rijk. Gelet op deze afspraak is er voldoende waarborg dat de gemeente het drempelbedrag niet overschrijdt.

Herijking van het gemeentefonds

De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds is uitgesteld naar 1 januari 2023. De fondsbeheerders hebben besloten de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds aan het volgend kabinet te laten. De nieuwe verdeling en de omvang van het fonds zullen dus onderwerp van gesprek worden bij de kabinetsformatie.

De reden voor het opschuiven is 'de huidige financiële positie van gemeenten en de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg.

De invoering van het woonplaatsbeginsel jeugd wordt wel op 1 januari 2022 ingevoerd. Met het nieuwe woonplaatsbeginsel wordt bepaald wat de laatste woonplaats van de jongere is, voordat hij in een jeugdinstelling met verblijf wordt opgenomen. Naar die gemeente moet de rekening in plaats van, naar de gemeente waar de zorginstelling staat.

Economisch beeld volgens Centraal Plan Bureau

De economie herstelt zich snel nu het aantal besmettingen afneemt en de vaccinatiegraad toeneemt. De economie groeit in 2021 en 2022 met ruim 3% per jaar. De werkloosheid blijft in 2022 beperkt tot 4,1%, vrijwel gelijk aan het gemiddelde in 2017-2019, voor de crisis. Het bbp-niveau komt in 2025 weliswaar 1,5% lager uit dan voor de coronacrisis werd voorzien, maar dat is gunstiger dan het negatieve effect van 3% waar eerder van werd uitgegaan. De permanente economische schade van de coronapandemie blijft dus naar verwachting beperkt. Dat blijkt uit de juniraming en de actualisatie van de middellangetermijnverkenning die het Centraal Planbureau op 22 juni heeft gepubliceerd.

Basisraming	2020	2021	2022
Krachtig herstel bbp-groei (% groei)	-3,7	3,2	3,3
Beperkte stijging werkloosheid (%)	3,8	3,6	4,1
Inflatie loopt op (hicp, %)	1,1	2,0	1,8
Volgend jaar daling statische koopkracht (% groei)	2,5	0,6	-0,3
Aflopen steun doet begrotingstekort in 2022 slinken (%bbp)	-4,3	-5,9	-1,5
Schuldquote daalt volgend jaar al (%bbp)	54,5	58,0	56,3

Bron: CPB -juniraming

E. BEDRIJFSVOERING

Inleiding

Onder bedrijfsvoering verstaan we het geheel van activiteiten die er voor zorgen dat het voor iedereen duidelijk is wat de plannen zijn in een bepaalde periode (begroten), dat iedereen tijdens de uitvoering ervan op de hoogte is van de kwaliteit en de uitvoering van de plannen en dat we de uitvoering daarvan bijstellen als dat noodzakelijk is. Om tot een optimale bedrijfsvoering te komen, zal een analyse van de organisatie worden gemaakt waarbij gekeken wordt naar de kracht en de verbeterpunten. Deze analyse zal leidend zijn voor de uiteindelijke invulling van personeel en organisatie.

Deze paragraaf geeft inzicht in de bedrijfsvoering van de organisatie waarbij met name die aspecten worden benoemd die voor het begrotingsjaar 2022 van belang zijn en/of specifieke aandacht verdienen.

Opleiden en Ontwikkelen

Werk, de manier van werken en de samenleving blijft continu in verandering. Het is van belang dat onze organisatie én onze mensen toegerust zijn op de toekomst. De wendbare ambtenaar is een ambtenaar die in ontwikkeling blijft en op een klantgerichte en professionele manier diensten aan de burgers van Harlingen levert. In 2022 blijven we investeren in onze medewerkers door op de pijlers Verbinding, Innovatie en Kennis in te zetten. We doen dit door op een innovatieve manier een gevarieerd leeraanbod aan te bieden.

Vitaliteit

Vitaliteit was al een belangrijke arbeidsvoorwaarde om in te investeren, maar gezien de huidige situatie wordt vitaliteit steeds belangrijker. Om te komen tot een vitaal, succesvol gemeente Harlingen, is aandacht voor iedereen en zijn/haar vitaliteit van belang. Omdat vitaliteit voor iedereen wat anders betekent, is er maatwerk nodig. Zo zal er ook nadrukkelijk gekeken worden naar de werving van nieuwe en/of jonge mensen door middel van een nog op te starten trainee-programma.

De te maken analyse zal ook ingaan op de verhouding tussen interne en externe medewerkers en op dit vlak suggesties uitbrengen.

Inkoop en aanbesteden

Ook in 2022 is er aandacht voor doelmatigheid en rechtmatigheid op het gebied van inkoop. Tevens is er aandacht voor Maatschappelijk verantwoord inkopen, waaronder: Social Return, AVG, duurzaamheid en circulaire economie.

Per maart 2022 wordt er een rechtmatigheidstoets afgerond waarbij gekeken wordt door inkoop of alle inkoopacties boven de Europese aanbestedingsgrens wel rechtmatig zijn ingekocht.

Tevens zal er per maart 2022 tegelijk met de rechtmatigheidstoets een spendanalyse worden afgerond, waarbij er gekeken wordt of de inkoopacties wel gemeld zijn zoals vermeld in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Tevens wordt expliciet in beeld gebracht wat er aan inhuur is ingekocht.

Van de inkoopacties die gemeld zijn, wordt een inkoopoverzicht bijgehouden en daaruit wordt een inkoopmonitor gemaakt. De inkoopmonitor brengt in beeld hoe er invulling gegeven is aan de onderwerpen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid, zoals lokaal inkopen, duurzaam inkopen, gezamenlijke inkoop, SR en de verdeling in leveringen, diensten en werken.

Gedurende het gehele jaar zullen diverse inkoopacties begeleid worden en zullen de formats, inkoopbeleid en de algemene voorwaarden worden geactualiseerd.

Er zullen basiscursussen en verdiepingscursussen voor decentrale inkopers georganiseerd worden.

Het streven is om het contractbeheer beter op orde te brengen.

De centrale inkoopadviseur zal gesprekken voeren met de teammanagers, teamleiders en budgethouders waarbij o.a. bovenstaande onderwerpen besproken zullen worden.

Juridisch specialisme

De advocaatkosten zijn de laatste jaren zeer hoog. Dit wordt vooral veroorzaakt door een aantal civielrechtelijke procedures. In bepaalde gevallen heeft het gemeentebestuur destijds daartoe besloten en in andere gevallen is de gemeente gedaagd door een tegenpartij. Omdat in een civiele procedure sprake is van verplichte procesvertegenwoordiging, zijn deze kosten in veel gevallen onvermijdbaar.

Mogelijk zullen deze kosten vanaf 2022 een neerwaartse lijn laten zien.

Voorwaarde is wel dat er geen nieuwe complexe gerechtelijke geschillen ontstaan.

In diverse civielrechtelijke conflicten met derden wordt momenteel gewerkt aan een minnelijke oplossing van het geschil, teneinde juridische procedures

te voorkomen. Alhoewel ook minnelijke oplossingen in veel gevallen hun prijs kennen, zijn deze vaak lager dan de kosten van een juridische procedure. Bovendien ontstaat in niet-materiële zin winst door oplossing van het geschil en herstel van verhoudingen tussen partijen.

Op publiekrechtelijk gebied zal de invoering van de Omgevingswet op 1 juli 2022 op velerlei gebied extra inzicht vergen. Dit zal invloed hebben op een groot deel van de organisatie. Ook de Wet open overheid (Woo) die mettertijd de Wob (Wet openbaarheid van bestuur) zal gaan vervangen, zal zijn invloed hebben op meerdere organisatieonderdelen. Deze wet heeft ten doel om overheden transparanter te maken en er voor te zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar en eenvoudig te ontsluiten en te archiveren is. Het grote verschil met de huidige Wob is de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie.

Privacy

De invoering van de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) in 2018 heeft ervoor gezorgd dat er meer en nadrukkelijk aandacht is voor de bescherming van (bijzondere) persoonsgegevens. Binnen de gemeente worden er veel (bijzondere) persoonsgegevens verwerkt. Dit maakt dat de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid heeft waar het gaat om het beschermen van deze (bijzondere) persoonsgegevens. Alle gegevensverwerkingen binnen de gemeente Harlingen zijn inzichtelijk gemaakt en opgenomen in het verwerkingsregister. In 2022 zullen de, in de voorgaande periode, ingezette werkzaamheden worden vervolgd. Concreet betekent dit dat er wordt doorgegaan met het opstellen van Data Privacy Impact Assessments waarmee de risico's die samenhangen met de verwerking van de persoonsgegevens worden ingeschat. Daarnaast het zorgdragen voor het treffen van passende technische en organisatorische (beveiligings-) maatregelen ter bescherming van de aanwezige (bijzondere) persoonsgegevens binnen de gemeente. Het treffen van passende technische- en organisatorische maatregelen kent daarbij een sterke samenhang met de werkzaamheden die worden uitgevoerd binnen het thema 'informatiebeveiliging'. Daarnaast zal er ook in 2022 worden doorgegaan met bewustwordingsactiviteiten voor (interne) medewerkers om ze blijvend bewust te maken van de risico's die samenhangen met het werken met, en het verwerken van privacygevoelige informatie.

Informatiebeveiliging

Vanaf 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO) verplicht voor alle overheden binnen Nederland. De BIO is een eenduidig normenkader waaraan ook de gemeente Harlingen moet voldoen. De gemeente Harlingen heeft de afgelopen periode de nodige stappen gezet waar het gaat om het voldoen aan de BIO. Het "Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2021/2022" zoals opgesteld door de Informatiebeveiligingsdienst (IBD), de uitkomsten van de ENSIA en het rapport rondom informatiebeveiliging wat is opgesteld in opdracht van de Rekenkamercommissie, vormen de basis voor de werkzaamheden die in 2022 op het vlak van informatiebeveiliging zullen plaatsvinden of worden doorgezet vanuit voorgaande jaren.

Concreet zal dit betekenen dat we doorgaan met bewustwordingsactiviteiten die als doel hebben om de interne medewerker bewust te blijven maken van de risico's die samenhangen met het gebruik van informatiesystemen en data binnen de gemeente. Daarnaast zullen er dataclassificaties worden opgesteld waarmee we, op een gestructureerde manier, komen tot een passende set aan (beveiligings-) maatregelen per informatiesysteem. De aanwezigheid van deze (beveiligings-) maatregelen zullen we gaan toetsen. Verder gaan we inzetten op het verder krijgen en houden van grip op IT-dienstverleners zodat we, aantoonbaar, kunnen vaststellen dat de data van de gemeente Harlingen ook bij hen in goede handen is.

F. VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is de raad inzicht te verschaffen in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente over door derden uit te voeren processen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dat zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Een bestuurlijk belang heeft de gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft. Hieronder wordt verstaan dat namens de gemeente een burgemeester, wethouder, raadslid of ambtenaar de volgende functie(s) vervult bij een derde rechtspersoon:
lid van het Algemeen Bestuur
lid van het Dagelijks Bestuur

Een financieel belang heeft de gemeente indien de middelen die deze ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De gemeente Harlingen heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen waaronder gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en overige samenwerking-verbanden. Voor maar een gedeelte van deze verbonden partijen geldt dat zij een rol spelen in de beleidsvoering van de gemeente. In andere gevallen is de participatie van de verbonden partijen historisch gegroeid. Hieronder zijn de verbonden partijen van de gemeente opgenomen.

De verbonden partijen

A. Publiekrechtelijke partijen

Werkvoorzieningschap Fryslân-West (Empatec)
Welstandszorg Hûs en Hiem
Sociaal Domein Fryslân
Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân
Publieke Gezondheids- en Veiligheidsregio Fryslân
De Marrekrite
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)

B. Privaatrechtelijke partijen

Bank Nederlandse Gemeenten
N.V. Port of Harlingen
Omrin (Afvalsturing Friesland en Fryslân Miljeu)
Onderdelen van voormalig N.V. Essent
Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân (OVEF)

Kerngegevens

Hieronder worden kort een aantal van de verbonden partijen uitvoeriger besproken vanwege het belang wat de gemeente bij deze partijen heeft. Hierbij besteden we dan aandacht aan de doelstelling, de activiteiten, het financiële en bestuurlijke belang, het eigen- en vreemd vermogen en het resultaat van de verbonden partij.

A. Publiekrechtelijke partijen

Naam	Werkvoorzieningsschap Fryslân-West (Empatec)
Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Sneek
Doel	Het op bedrijfsmatige verantwoorde wijze doen uitvoeren van taken van en voor de deelnemende gemeenten op het terrein van gesubsidieerde arbeid. Dit gebeurt via de NV Empatec.
Activiteiten	Bieden van werkgelegenheid onder aangepaste omstandigheden
Financieel belang	Bijdrage per werknemer afkomstig uit gemeente
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft een zetel in het Algemeen Bestuur Wethouder Schoute is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur

Gemeentelijke bijdrage

2022	2023	2024	2025
2.095.612	1.976.839	1.865.394	1.818.017

Eigen vermogen	Ultimo 2020: € 5.621.000
Vreemd vermogen	Ultimo 2020: € 2.476.000
Resultaat 2020	Nadelig saldo: € 954.000

Naam	Welstandszorg Hûs en Hiem
Vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Friesland
Activiteiten	Adviseren van de 18 gemeenten in het kader van de Woningwet, Monumentenwet en de Monumentenverordening
Financieel belang	De Welstandszorg Hûs en Hiem wordt gefinancierd middels een adviesbijdrage per aangevraagd advies
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft een zetel in het Algemeen Bestuur Wethouder De Groot is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur

Gemeentelijke bijdrage:

2022	2023	2024	2025
40.000	40.000	40.000	40.000

Eigen vermogen	Ultimo 2020: € 350.189
Vreemd vermogen	Ultimo 2020: € 80.906
Resultaat 2020	Voordelig saldo: € 8.294

Naam	Sociaal Domein Fryslân
Vorm	Gemeenschappelijke regeling (Centrumregeling)
Centrumgemeente	Gemeente Leeuwarden
Activiteiten	Wettelijke taken op het terrein van jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de functies voor deze taken die zien op beleidsvoorbereiding, de inkoop, het contractmanagement en beheer, het financieel administratief verwerken evenals het cliëntenbeheer.
Financieel belang	De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de jeugdwet.

Gemeentelijke bijdrage :

2022	2023	2024	2025
64.928	64.928	64.928	64.928

Eigen vermogen	Ultimo 2020: n.v.t.
Vreemd vermogen	Ultimo 2020: n.v.t.
Resultaat 2018	N.v.t.

Naam Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Noardwest Fryslân

Vorm Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats Franeker

Doel Het op bedrijfsmatige wijze (doen) uitvoeren van taken van de 4 deelnemende gemeenten op de terreinen van de sociale zekerheid en de gesubsidieerde arbeid.

Activiteiten Uitvoering van de P-wet, WMO (prestatievelden huishoudelijke verzorging en voorzieningen gehandicapten), Jeugdwet, Wet Inburgering en overige wetten op de terreinen van de sociale zekerheid en de gesubsidieerde arbeid waarvan de uitvoering aan de gemeentebesturen al dan niet in medebewind is opgedragen.

Financieel belang De dienst SoZaWe Noardwest Fryslân wordt als volgt gefinancierd: 30% naar rato van het inwoneraantal en 70% naar rato van het aantal uitkeringsgerechtigden/Wmo-cliënten.

Bestuurlijk belang Wethouders De Groot en Schoute zijn vanuit hun functie lid van het Algemeen Bestuur.
Wethouder Schoute is tevens lid van het Dagelijks Bestuur.

Gemeentelijke bijdrage:

	2022	2023	2024	2025
	21.147.548	21.723.147	22.421.547	22.898.298

Eigen Vermogen Ultimo 2020: € 654.806
Vreemd Vermogen Ultimo 2020: € 13.154.198
Resultaat 2020 Nihil

Naam Publieke Gezondheids- en Veiligheidsregio Fryslân

Vorm Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats Leeuwarden

Activiteiten Per 1 januari 2007 zijn de Brandweer Fryslân en GGD/GHOR Fryslân gefuseerd tot de hulpverleningsdienst Fryslân. Daarmee is de verplichte bestuurlijke integratie in het kader van de vorming van de veiligheidsregio's tussen de regionale brandweer en de geneeskundige

hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) gerealiseerd.

Financieel belang Jaarlijkse bijdrage

Bestuurlijk belang Burgemeester Sjerps is vanuit haar functie lid van het algemeen bestuur.
Wethouder De Groot is lid van de bestuurscommissie Gezondheid en burgemeester Sjerps is lid van de bestuurscommissie Veiligheid

Gemeentelijke bijdrage:

	2022	2023	2024	2025
	1.697.152	1.689.295	1.698.438	1.709.114

Eigen vermogen Ultimo 2020: € 6.075.701
Vreemd vermogen Ultimo 2020: € 55.685.111
Resultaat 2020 nadelig saldo: € 3.790.666

Naam De Marrekrite

Vorm Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats Leeuwarden

Doel De gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van een evenwichtige en gecoördineerde ontwikkeling van de watersport en waterrecreatie, dit met inachtneming van de belangen van natuur en landschap.

Activiteiten Beheer en onderhoud aanlegvoorzieningen

Financieel belang Jaarlijkse bijdrage

Bestuurlijk belang Per deelnemende gemeente 1 lid in het Algemeen bestuur
Wethouder Schoute is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur

Gemeentelijke bijdrage:

	2022	2023	2024	2025
	14.045	14.326	14.613	14.905

Eigen vermogen Ultimo 2020: € 4.739.877
Vreemd vermogen Ultimo 2020: € 885.657
Resultaat 2020 Voordelig saldo: € 422.644

Naam **Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)**
Vorm Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats Leeuwarden
Doel Het inzetten op een betere en veilige leefomgeving in Fryslân. Hiervoor voeren ze een aantal taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving uit die voorheen werden uitgevoerd door overige partijen (rijk, provincie, gemeenten, waterschappen, brandweer).
Activiteiten Verlenen van vergunningen, houden van toezicht, handhaving en advisering op het gebied van licht, geluid, trillingen, bodem, energie, externe veiligheid en juridische zaken.
Financieel belang Aandelen en naar rato van afname diensten.
Bestuurlijk belang Stemrecht naar rato van de aandelen
 Wethouder Boon is vanuit zijn functie lid van het Algemeen Bestuur

Gemeentelijke bijdrage:

	2022	2023	2024	2025
	482.759	482.759	482.759	482.759

Eigen vermogen Ultimo 2020: € 1.626.448
Vreemd vermogen Ultimo 2020: € 3.974.254
Resultaat 2020 Voordelig saldo: € 325.000

B. Privaatrechtelijke partijen

Naam **Bank Nederlandse Gemeenten**
Vorm Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats Den Haag
Doel De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden.
Activiteiten Verlenen van bancaire diensten
Financieel belang 31.200 aandelen à € 2,50 nominaal
Bestuurlijk belang Stemrecht naar rato aandelenbezit
Eigen vermogen Ultimo 2020: € 5.097 miljoen
Vreemd vermogen Ultimo 2020: € 155.262 miljoen
Resultaat 2020 Nettowinst: € 221 miljoen

Naam **N.V. Port of Harlingen**
Vorm Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats Harlingen
Doel Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van havens te Harlingen met bijbehorende haventerreinen.
Activiteiten Exploitatie van de haven, zoals het ontwikkelen, aanleggen en beheren van de haveninfrastructuur en haven suprastructuur.
 Het verzorgen van de logistieke dienstverlening voor de afhandeling van goederenstromen.
Financieel belang 100%
Bestuurlijk belang 100% aandeelhouder
 Wethouder Boon en wethouder Schoute zijn de vertegenwoordigers namens de aandeelhouder
Eigen vermogen Ultimo 2020: € 4.793.054
Vreemd vermogen Ultimo 2020: € 4.989.684
Resultaat 2020 Voordelig saldo: € 932.723

Naam **Afvalsturing Fryslân / Fryslân Miljeu (Omrin)**
Vorm Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats Heerenveen
Doel Het verwijderen en voorkomen van het Friese afval in alle Friese gemeenten conform de voorgeschreven milieudoelstellingen en dat tegen zo laag mogelijke kosten.
Activiteiten Afvoeren en verwerken van afval
Financieel belang Aandelen
Bestuurlijk belang Stemrecht naar rato van de aandelen
 Wethouder Boon is vertegenwoordiger namens de gemeente als aandeelhouder
Eigen vermogen Ultimo 2020: € 61.000.000
Vreemd vermogen Ultimo 2020: € 132.770.000
Resultaat 2020 Voordelig saldo: € 5.176.000
 NV Fryslân Miljeu
Eigen vermogen Ultimo 2020: € 9.426.000
Vreemd vermogen Ultimo 2020: € 20.976.000
Resultaat 2020 Voordelig saldo: € 1.348.000

Naam	Openbare Verlichting & Energie Fryslân (OVEF)
Rechtsvorm	Coöperatie
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doel	Is een organisatie die de inkoop van energie en de verduurzaming verzorgt voor leden en afnemers. Verder beheren ze de data die uit de energiemeters komt en adviseren ze de leden en afnemers hierover. Op het gebied van openbare verlichting kopen ze het beheer en onderhoud van een kleine 100.000 lichtmasten in. Ook verzorgen ze het beheer van de publieke laadpalen in Friesland. De uitvoering van het beleid is verdeeld over de diensten Openbare Verlichting (OVL), Energie en Laadinfra.
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap
Financieel belang	Afname van diensten
Eigen vermogen	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.
Resultaat 2020	N.v.t.

Diverse deelnemingen in verband met verkoop aandelen Essent en Attero.

In 2009 is besloten de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. Netwerkbedrijf Enexis is hierbij eigendom gebleven van de publieke aandeelhouders. Daarnaast is een aantal Special Purpose Vehicles (SPV's) opgericht om de verkoop van Essent en Attero financieel verder af te wikkelen. Uit de verkoop van Essent aan RWE en Attero aan Waterland vloeien de onderstaande verbonden partijen voort.

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
Vorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doel	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. is 100% aandeelhouder van Energy Resources Holding BV, een voortzetting van Essent Business Development B.V. Welke een 50% belang heeft in N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid Nederland (EPZ). Zodra de juridische obstakels voor de vervreemding van het 50% belang in EPZ voor de huidige publieke aandeelhouders zijn weggenomen, wordt in principe dit belang en daarmee deze onderneming overgedragen aan RWE. Hierover zijn tijdens de verkoop van Essent aan RWE afspraken gemaakt tussen de toenmalige Essent aandeelhouders en RWE. EPZ houdt zich bezig met de winning van energie uit een kerncentrale (Borsele), een kolen- en biomassacentrale en een windpark.
Bestuurlijk Belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Dividend
Eigen vermogen	Ultimo 2020 € 1.569.395
Vreemd vermogen	Ultimo 2020 € 19.533
Resultaat 2020	Nadelig saldo € 20.148

Naam	CSV Amsterdam BV (Claim Staat Vennootschap BV)
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doel	Samenwerking inzake procedure tegen de staat in verband met de nadelige (financiële) gevolgen van de splitsingswet voor de (voormalige) aandeelhouders van Essent en Attero.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Dividend
Eigen vermogen	Ultimo 2020 € 392.593
Vreemd vermogen	Ultimo 2020 € 27.162
Resultaat 2020	Voordelig saldo € 172.219

G. GRONDBELEID

Visie op het grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid is beleid dat de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening ondersteunt. Het grondbeleid streeft naar het creëren van ruimte voor verschillende functies zoals wonen, infrastructuur, welzijn, zorg, bedrijventerreinen, detailhandel, natuur en recreatie door het ondersteunen of oppakken van concrete ontwikkelinitiatieven.

Het gemeentelijk grondbeleid is één van de belangrijkste instrumenten om bestuurlijke doelen op het gebied van ruimtelijke beleidsopgaven te realiseren. De financiële impact van grondbeleid is groot. De resultaten op grondexploitaties en de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente.

In 2022 wordt er gewerkt met de geactualiseerde nota grondbeleid die medio 2020 is vastgesteld gepresenteerd zal worden. Deze zal grotendeels dezelfde lijn volgen als het voorgaande beleid.

Doel grondbeleid

Bij de vaststelling van de nota grondbeleid in 2020 zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- het tijdig mogelijk maken van het maatschappelijk gewenste ruimtegebruik;
- het realiseren van nieuwe ontwikkelingen tegen aanvaardbare maatschappelijke gevolgen met een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten;
- het bevorderen van de kwaliteit van de openbare werken en de openbare ruimte.

Focus 2022

Verwerven vastgoed

Grootschalige grondverwervingen worden op dit moment niet voorzien. Mochten er strategische grondposities beschikbaar komen, dan zal de gemeenteraad tijdig worden meegenomen.

Afhankelijk van de keuze voor het Strategisch Huisvestingsplan kunnen er in 2022 enkele aankopen plaats vinden om het huisvestingsplan mogelijk te maken.

Gronduitgifte

Voor wat betreft de grondposities die de afgelopen jaren zijn aangekocht zal de focus liggen op het maken van plannen voor een passende invulling van deze locaties, waarbij de Willems haven, de gebiedsontwikkeling rondom de N31, maar ook de Westerzeedijk prioriteit hebben. In het gebied Westerzeedijk zullen naar verwachting in 2022 enkele transacties plaats gaan vinden.

Het uitbreidingsplan Ludinga is op dit moment de enige lopende exploitatie voor wat betreft woningbouw. Verkoop hiervan geschiedt via de projectontwikkelaar.

Daarnaast is op bedrijventerrein Oostpoort nog een beperkt aantal bouwrijpe bedrijfskavels beschikbaar. Streven is om deze in 2022 te gaan verkopen.

Afstoten vastgoed

In het coalitieprogramma is het afstoten van overtollig vastgoed één van de actiepunten. Voor leegstaande en leegkomende gemeentelijke gebouwen wordt gezocht naar de beste herbestemmingsvorm en/of worden panden verkocht.

Aankopen/uitgifte in erfpacht

In 2021 is de laatste 5 hectare uitgeefbare grond aangekocht van Ontwikkelingsmaatschappij Westergo CV/BV. Deze grond wordt in 2021 vervolgens in erfpacht uitgegeven aan Port of Harlingen die er een eindgebruiker voor zal gaan zoeken.

Verkoop erfpachtgrond

Van oudsher is de gemeente eigenaar van relatief veel erfpachtgrond. Deze gronden kunnen, als de erfpachter daar om vraagt, in een aantal gevallen in eigendom worden overgedragen in de erfpachter.

Uitvoering grondbeleid

Sinds een aantal jaar is er veel aandacht zijn voor inbreiding en herbestemming. Dat zal de komende jaren niet veranderen is de verwachting. Dat zorgt ervoor dat indien deze locaties niet in eigendom zijn van de gemeente, in de praktijk een meer passieve/faciliterende rol wordt gespeeld. In de nota grondbeleid is vastgelegd op welke wijze kostenverhaal plaatsvindt. Voor wat betreft een aantal ontwikkellocaties heeft de gemeente Harlingen in de afgelopen jaren diverse grondposities verworven. Dit zijn over het algemeen ook herbestemmings- en/of inbreidingslocaties. In het geval dat de gemeente eigenaar is van de grond, bestaat de mogelijkheid (en ligt het soms ook meer voor de hand) om de exploitatie in eigen hand te nemen. Hier zal de rol van de gemeente meer actief zijn.

De ontwikkeling van het Willemshavengebied en het Westerzeedijkgebied zijn daar goede voorbeelden van.

Risico's in de grondexploitatie

Als algemene risico's in de grondexploitaties kunnen worden genoemd:

- conjunctuur- en renterisico's waardoor de vraag naar bouwgrond in kan zakken en renteverliezen kunnen ontstaan;
- verandering in woon- en werkvoorkeuren en behoeftes tussen het tijdstip van tot stand komen van het plan en het moment van aanbieden van de bouwgrond waardoor het product niet meer aansluit op de vraag;
- het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankooprijzen;
- milieurisico's;
- planschadeclaims;
- het wellicht niet kunnen komen tot volledig kostenverhaal in geval van particuliere exploitaties;
- hogere prijsstijgingen en lagere opbrengststijgingen dan voorzien in de exploitatie-berekeningen;
- archeologie;
- politieke besluitvorming;
- capaciteit.

Niet in exploitatie genomen gronden

Harlingen heeft diverse percelen grond in voorraad met het oog op het ontwikkelen van toekomstige bestemmingsplannen, te weten:

	oppervlakte	boekwaarde op 1 jan. 2021	boekwaarde op 31 dec. 2021
Het terrein Westerzeedijk	83.170	415.850	415.850
Het Maditerrein	8.876	44.380	44.380
Overig (diversen, verspreid in gemeente)	97.507	102.866	102.866
Totaal	189.553	563.096	563.096

Toelichting

Het terrein Westerzeedijk

Vanwege de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden, mede veroorzaakt door de aanwezige reserveringszone, zijn de gronden aan de Westerzeedijk afgewaardeerd naar agrarische waarde (€ 5 per m²).

Het Maditerrein

Vanwege de beperkte ontwikkelingsmogelijkheden is dit terrein afgewaardeerd naar agrarische waarde (€ 5 per m²).

Overig

Het betreffen hier diverse percelen, verspreid over de gemeente, met een totale oppervlakte van 9,7 hectare. Ze hebben nog een boekwaarde van € 102.866 (€ 1,06 per m²). Deze grond is gedeeltelijk verpacht (geraamde opbrengst € 1.609).

Erfpachtgronden

De boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden bedraagt in 2022 € 13.721.000.

Het betreft hier gronden uit oude grondexploitaties voor woningbouw (€ 16.000) en voor bedrijfsterreinen (€ 13.705.000), die niet zijn verkocht, maar in erfpacht zijn uitgegeven.

De jaarlijkse rentekosten van deze erfpachtgronden zijn geraamd op € 73.000.

De jaarlijkse opbrengst erfpachtcanon is geraamd op € 363.000.

Grondexploitaties, onderhanden werken

Er zijn momenteel geen gemeentelijke grondexploitaties. Er loopt nog een particuliere grondexploitatie, nl. het realiseren van de nieuwbouwwijk Ludinga.

Ludinga

In 2004 is gestart met de ontwikkeling van dit uitleggegebied voor woningbouw ten zuidoosten van Harlingen. Dit wordt gedaan door de projectontwikkelaar Ludinga Vastgoed BV.

De binnen dit uitleggegebied in eigendom van de gemeente Harlingen zijnde gronden zijn per 1 januari 2002 voor € 4,2 miljoen verkocht aan Ludinga Vastgoed BV. Levering en betaling vinden plaats op het moment van levering door Ludinga Vastgoed BV van gronden in bouwrijpe staat aan de nieuwe bewoners.

Voor het nog niet door Ludinga Vastgoed BV voldane gedeelte van deze koopsom ontvangt de gemeente een rentevergoeding vanaf 1 januari 2002.

In de eerste bestuursrapportage 2012 is besloten de rentelasten van de boekwaarde van dit complex niet langer bij te boeken, maar ten laste van de exploitatie te brengen. Hiermee is een belangrijk risico binnen deze grondexploitatie weggenomen.

Totaal is sinds 2005 143.346 m² geleverd aan eindgebruikers. Dit is 60,2% van de totale hoeveelheid aan Ludinga Vastgoed te leveren grond die geraamd is op ca. 24 hectare.

Grondexploitatie, reserves en voorzieningen

Voor grondexploitaties, waarvoor op basis van een geactualiseerde exploitatieopzet een verlies wordt geprognoseerd, wordt een voorziening aangehouden. Uitgangspunt hierbij is een behoedzame raming van de opbrengsten.

Op dit moment zijn er geen voorzieningen voor verliesgevende grondexploitaties.

Westerzeedijkgebied

In 2019 zijn het schetsontwerp en de ontwikkelstrategie Westerzeedijk vastgesteld. Deze documenten geven de kaders voor de gebiedsontwikkeling Westerzeedijk. Het doel is van het Westerzeedijkgebied een aantrekkelijk recreatief gebied te maken. Het project geeft daarmee uitvoering aan het toeristisch actieprogramma en draagt bij aan Harlingen – de gezonde stad met aanleiding voor sport, spel en recreatie. In 2021 zijn uitvoeringen van deelprojecten gestart die in 2022 worden opgeleverd: de uitvoering van de sanering, het Balklandpark, ontwikkelvlak 5 (recreatiepark door Zeelenberg), het haalbaarheidsonderzoek voor het Havenzwembad, plaatsen van de algenschermen op het strand en organiseren van evenementen ter promotie van het strand.

Financiële overzicht Ludinga:

Geraamde boekwaarde op 1 januari 2022:	€ 1.600.000
Lasten 2022:	€ -
Baten 2022:	€ 70.000
Geraamde boekwaarde op 31 december 2022:	€ 1.530.000

H. INTERBESTUURLIJK TOEZICHT (IBT)

Inleiding

De Wet Revitalisering Generiek Toezicht (WRGT) was vanaf 1 oktober 2012 van kracht. Hiermee veranderde het interbestuurlijk toezicht ingrijpend. Uitgangspunt van de wet was vertrouwen. Het vertrouwen dat een bestuurslaag zijn taken goed uitvoert en dat de horizontale verantwoording – van gemeentebestuur aan gemeenteraad en gedeputeerde staten aan Provinciale staten – op orde was. Daardoor kon het toezicht sober en terughoudend worden uitgevoerd. In de memorie van toelichting op de wet RGT stond dat er in 2017 een eindevaluatie van het nieuwe ‘generieke’ IBT zou plaatsvinden en dat de uitkomsten daarvan aan de Tweede Kamer zouden worden aangeboden.

Interbestuurlijke toezichtsterreinen

In het beleidsplan IBT “Interbestuurlijk Toezicht provincie Fryslân” was op hoofdlijnen de uitgangspunten van het ITB beschreven. Op de IBT terreinen gaf de provincie in termen van goed, matig of onvoldoende aan hoe de uitvoering van taken verliep. Deze taken waren: archief- en informatiebeheer, monumenten en archeologie, omgevingsrecht/Wabo, ruimtelijke ordening en water/riolering.

Evaluatie WRGT

Vijf jaar na de inwerkingtreding van de WRGT is in opdracht van het rijk deze evaluatie gehouden. Deze is in augustus 2018 aangeboden aan de Tweede Kamer. Het uiteindelijke doel van het rijk was invulling geven aan het toezicht dat past bij het Interbestuurlijk Programma (IBP) en het feit dat overheden dit in toenemende mate gezamenlijk oppakten.

De inzichten die de afgelopen jaren zijn opgedaan, de landelijke evaluatie en de huidige ontwikkelingen leiden tot andere keuzes dan die in het oorspronkelijke beleidsplan (uit 2012) zijn gemaakt. Daarom wordt er op dit moment gewerkt aan een toekomstbestendige inrichting. Een extern bureau heeft een evaluatie uitgevoerd met als doel een toekomstperspectief voor het IBT van Fryslân uit te werken.

Toekomstperspectief IBT

Op basis van de evaluatie is besloten om de huidige wijze van beoordelen van systematische toezicht-informatie af te schaffen omdat dit geen meerwaarde opleverde voor de gemeenten. Per organisatie wordt een toezichtvisie uitgewerkt op basis van een risico-analyse. Per gemeente wordt gezamenlijk met de provincie een toezichtplan opgesteld waarin de grootste risico’s worden bepaald en de verbeteringen die mogelijk en wenselijk zijn.

Het voordeel van de nieuwe systematiek is dat de gemeenten en de provincie nu niet tegenover elkaar, maar naast elkaar staan. Het doel is om er gezamenlijk voor te zorgen dat de kwaliteit van het openbaar bestuur naar een hoger niveau wordt getild.

IBT 2022

In de loop van 2021 zijn door de provincie gesprekken gevoerd met gemeenten en zijn er ideeën uitgewisseld. De kern van deze gesprekken is dat er inderdaad meer maatwerk moet komen en het toezicht meer gebaseerd wordt op risico’s. De provincie stelt aan de hand van de gevoerde gesprekken een nieuw ‘toezichtsplan’ op dat, naar verwachting, over het verslagjaar 2022 zal worden ingevoerd.

FINANCIËLE BEGROTING

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Lasten				
1. Bestuur en ondersteuning				
1a Aanschaf iPads gemeenteraad	15.000			
1b Formatie team KCC (communicatie)	80.000			
1c Privacy- en gegevensbescherming	20.000			
1d Vorming dekkingsreserve cultuurfunctie entrepotgebouw	200.000			
1e Vorming dekkingsreserve aanlegvoorzieningen Sterke Yerde	30.000			
1f Toevoeging aan de reserve Westerseedijk	975.000	125.000		
1g Toevoeging aan de reserve sociaal domein	1.152.533			
1h Toevoeging aan de reserve stads- en dorpsvernieuwing	200.000	200.000		
2. Veiligheid				
2a aanpak ondermijnende criminaliteit	35.000			
3. Verkeer, vervoer en waterstaat				
3a Monitoring straatparkeren, verkeerstellingen	10.000	10.000		
3b Onderzoek extra parkeercapaciteit randen binnenstad	20.000			
4. Economie				
4a Actieplan economie	25.000	25.000		
4b Uitbreiding formatie citymarketing	33.000	33.000		
4c Beleidsnotitie recreatie en toerisme en ondersteuningsbudget	95.000			
4d Strategisch citymarketingplan 2022-2026	10.000			
5. Onderwijs				
5a Bijdrage herinrichting schoolpleinen	30.000			
6. Sport, cultuur en recreatie				
6a Extra formatie uitvoeringsplan sport en bewegen	20.000			
6b Educatied medewerker museum	20.130			
6c Vervangen bomen Rozengracht, Schritsen, Brouwersstraat en Zuiderhaven	100.000	100.000	100.000	
7. Sociaal domein				
7a Pilot verbetering mobiliteit i.h.k.v. inclusie	35.000			
7b Verbetering ketensamenwerking (levensfasemodel)	96.000			
7c Formatie vroegsignalering problematische schulden	60.000			
7d Verlenging pilot preventieve inzet jeugdteam (formatie)	75.000			

8. Volksgezondheid en milieu				
8a Inzet energiecoach	30.000	30.000		
8b Great Barrier Bubble	25.000			
9. Volkshuisvesting, RO en sted. vernieuwing				
9a Invoering omgevingswet	227.000			
Totaal lasten	3.618.663	523.000	100.000	0
Baten				
1. Bestuur en ondersteuning				
1a Bijdrage van de algemene investeringsreserve	1.520.000	420.000	76.000	
1b Bijdrage van de reserve sociaal domein	80.000	403.070	476.697	551.694
2. Veiligheid				
2a Bijdrage van de algemene investeringsreserve	35.000			
3. Verkeer, vervoer en waterstaat				
3a Bijdrage van de algemene investeringsreserve	30.000	10.000		
4. Economie				
4a Bijdrage van de algemene investeringsreserve	153.000	58.000		
4b Opbrengst toeristenbelasting	10.000			
5. Onderwijs				
5a Bijdrage van de algemene investeringsreserve	30.000			
6. Sport, cultuur en recreatie				
6a Bijdrage van de reserve sociaal domein	20.000			
6b Bijdrage van de algemene investeringsreserve	120.130	100.000	100.000	
7. Sociaal domein				
7a Bijdrage van de algemene investeringsreserve	266.000			
8. Volksgezondheid en milieu				
8a Bijdrage van de algemene investeringsreserve	55.000	30.000		
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing				
8a Bijdrage van de algemene investeringsreserve	227.000			
Totaal baten	2.546.130	1.021.070	652.697	0
Saldo	1.072.533	-498.070	-552.697	-551.694

Lasten

1a Aanschaf iPads gemeenteraad

Voor de aanschaf van iPads voor de nieuwe gemeenteraad is een bedrag van € 15.000 gereserveerd in 2022.

1b Formatie team KCC (communicatie)

Voor een periode van 1 jaar (2022) wordt de voor communicatie aanwezige formatie uitgebreid met 0,89 fte (€ 80.000 per jaar).

1c Privacy- en gegevensbescherming

Voor het verder vormgeven van privacy- en gegevensbescherming is in 2022 € 20.000 geraamd.

1d Vorming dekkingsreserve cultuur entrepotgebouw

Voor het versterken van de cultuurfunctie van het entrepotgebouw wordt in 2022 een dekkingsreserve gevormd ter grootte van € 200.000.

1e Vorming dekkingsreserve aanlegvoorzieningen Sterke Yerke

Voor het realiseren van aanlegvoorzieningen voor de Sterke Yerke wordt in 2002 een dekkingsreserve ten bedrage van € 30.000 gevormd.

1f Extra toevoeging aan de reserve Westerzeedijk

Voor de verdere ontwikkeling van het Westerzeedijkgebied (uitvoering diverse deelprojecten) wordt in 2022 en 2023 een bedrag van totaal € 1,1 miljoen in de reserve Westerzeedijk gestort.

1g Storting in de reserve sociaal domein

Voor de dekking van de kosten jeugdzorg in de jaren 2023 t/m 2025 wordt eenmalig een bedrag van € 1.152.533 in de reserve sociaal domein gestort.

1h Vorming reserve stads- en dorpsvernieuwing

Voor de bekostiging van de projecten in het kader van stads- en dorpsvernieuwing wordt de reserve stads- en dorpsvernieuwing nieuw leven in geblazen. In zowel 2022 als 2023 wordt er € 200.000 in gestort.

2a Aanpak ondermijnende criminaliteit

Voor extra capaciteit voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit wordt in 2022 een bedrag van € 35.000 geraamd.

3a Monitoring straatparkeren, verkeerstellingen

Voor het verrichten van verkeerstellingen ter monitoring van het straatparkeren wordt in de jaren 2022 en 2023 jaarlijks € 10.000 geraamd.

3b Onderzoek extra parkeercapaciteit randen binnenstad

Voor Onderzoek naar extra parkeercapaciteit langs de randen van de binnenstad wordt in 2022 € 20.000 geraamd.

4a Actieplan economie

Voor het actieplan economie wordt € 50.000 extra geraamd aanvullend aan het al beschikbare bedrag (2022 en 2023 € 25.000).

4b Uitbreiding formatie citymarketing

Voor het verder uitwerken van citymarketing wordt in de jaren 2022 en 2023 2 keer € 33.000 geraamd voor tijdelijke uitbreiding van de formatie.

4c Beleidsnotitie recreatie & toerisme en ondersteuningsbudget

Er wordt in 2022 € 95.000 geraamd voor het opstellen van een beleidsnotitie recreatie & toerisme en voor ondersteuning.

4d Opstellen strategisch citymarketingplan 2022-2026

Voor het opstellen van een strategisch citymarketingplan 2022-2026 wordt in 2022 € 10.000 geraamd.

5a Bijdrage herinrichting schoolpleinen

Voor een gemeentelijke bijdrage aan de herinrichting van de schoolpleinen van de basisscholen wordt in 2022 € 30.000 gereserveerd.

6a Extra formatie uitvoeringsplan sport en bewegen

Voor de periode 2020 tot en met 2022 is jaarlijks een budget van € 20.000 beschikbaar voor extra formatie voor het uitvoeringsplan sport en bewegen.

6b Educatied medewerker museum

Voor de tijdelijke aanstelling van een educatiemedewerker in het Hannemahuis is voor het jaar 2022 een budget van € 20.130 beschikbaar.

6c Vervangen bomen Rozengracht, Schritsen, Brouwersstraat en Zuiderhaven

Gedurende de jaren 2022 t/m 2024 is jaarlijks € 100.000 geraamd voor vervanging van bomen in de binnenstad.

7a Pilot verbetering mobiliteit in het kader van inclusie

Er wordt € 35.000 geraamd in 2022 voor een pilot 'verbetering mobiliteit in het kader van inclusie'.

7b Verbeteren ketensamenwerking (levensfasemodel)

Voor het verbeteren van de ketensamenwerking (levensfasemodel) is in 2022 € 96.000 gereserveerd.

7c Formatie vroegsignalering problematische schulden

Voor de uitvoering van de vroegsignalering (coördinatie en uitvoering) van problematische schulden is in 2022 € 60.000 beschikbaar.

7d Verlenging pilot preventieve inzet jeugdteam

De pilot om het jeugdteam gedurende een jaar met een fte. uit te breiden voor preventiewerkzaamheden wordt met een jaar verlengd (€ 75.000).

8a Inzet energiecoach

Er wordt in 2022 en 2023 € 30.000 (totaal dus € 60.000) geraamd voor de inzet van een energiecoach.

8b Investeringsbijdrage Great Bubble Barrier

De gemeente Harlingen heeft in de begroting 2022 € 25.000 gereserveerd als investeringsbijdrage aan de Great Bubble Barrier.

9a Invoering omgevingswet

Voor de invoering van de omgevingswet komt per 1 januari 2022 een aanvullend budget van € 227.000 beschikbaar.

Baten

1a Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De lasten van de iPads gemeenteraad (€ 15.000), de extra formatie team KCC (€ 80.000) en de privacy- en gegevensbescherming (€ 20.000) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

Voorts worden de volgende dotaties aan reserves gedekt uit de algemene investeringsreserve:

Dekkingsreserve cultuurfunctie entrepotgebouw: € 200.000

Dekkingsreserve aanlegvoorzieningen Sterke Yerke: € 30.000

Reserve Westerzeedijk: € 1.100.000

4.Reserve stads- en dorpsvernieuwing: € 400.000

Tot slot wordt in de jaren 2023 (€ 95.000) en 2024 (€ 76.000) een beschikking over de algemene investeringsreserve gedaan.

1b Bijdrage van de reserve sociaal domein

Gedurende de jaren 2022 t/m 2026 worden de navolgende beschikkingen over de reserve sociaal domein gedaan ter dekking van de kosten van het sociaal domein:

2022: € 80.000

2023: € 403.070

2024: € 476.697

2025: € 551.694

2a Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De lasten van de incidentele capaciteitsuitbreiding aanpak ondermijnende criminaliteit (€ 35.000) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

3a Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De lasten van de verkeerstellingen (€ 20.000) en het onderzoek naar extra parkeer capaciteit rondom de randen van de binnenstad (€ 20.000) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

4a Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De lasten van de extra formatie citymarketing (€ 66.000), de nieuwe beleidsnotitie recreatie & toerisme (€ 95.000) en actieplan economie (€ 50.000) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

4b Opbrengst toeristenbelasting

De lasten van het opstellen van het strategisch citymarketingplan 2022-2026 (€ 10.000) worden gedekt uit een eenmalige verhoging van het tarief toeristenbelasting in 2022.

5a Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De lasten van de bijdrage aan de herinrichting van schoolpleinen van de basisscholen (€ 30.000) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

6a Bijdrage van de reserve sociaal domein

De lasten van de extra formatie voor het uitvoeringsplan sport en bewegen (€ 20.000) worden gedekt uit de reserve sociaal domein.

6b Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De lasten van de vervanging van bomen in de binnenstad (€ 300.000) en de tijdelijke educatiemedewerker museum (€ 20.130) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

7a Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De lasten van de pilot preventieve inzet jeugdteam (€ 75.000), de pilot verbetering mobiliteit in het kader van inclusie (€ 35.000), de formatie vroegsignalering problematische schulden (€ 60.000) en de verbetering ketensamenwerking (€ 96.000) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

8a Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De lasten van de inzet van een energiecoach (€ 60.000) en van de investeringsbijdrage aan de Great Bubble Barrier (€ 25.000) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

9a Bijdrage van de algemene investeringsreserve

De extra lasten van de invoering van de omgevingswet (€ 227.000) worden gedekt uit de algemene investeringsreserve.

OVERZICHT VAN STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES

Conform artikel 23, lid c, van het Besluit Begroting en Verantwoording dient in de programmabegroting (toelichting meerjarenraming) een overzicht te worden opgenomen van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Veelal gaat het hierbij om beschikkingen over (dekkings)reserves die worden aangehouden voor dekking van afschrijvingen op investeringen.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen (bedragen x € 1.000) reserves		
Programma	Toevoegingen reserves	Onttrekkingen reserves
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	35	35
Programma 2 Veiligheid	0	0
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	124	523
Programma 4 Economie	0	0
Programma 5 Onderwijs	1.150	942
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	40	209
Programma 7 Sociaal domein	0	17
Programma 8 Volksgezondheid en milieu	0	0
Programma 9 Volkshuisvesting, RO etc.	0	0
Totaal programma's	1.349	1.726

Specificatie structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	
<u>Lasten</u>	
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	
1. toevoeging aan de reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga	35
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	
2. toevoeging aan de reserve monumentenstichting	124
Programma 5 Onderwijs	
3. toevoeging aan de reserve onderwijshuisvesting	1.150
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	
4. toevoeging aan egalisatiereserve onderhoud zandstrand	40

<u>Baten</u>	
Programma 1 Bestuur en ondersteuning	
5. onttrekking aan reserve verkoop havenkantoor	28
6. onttrekking aan dekkingsreserve	7
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	
7. onttrekking aan dekkingsreserves	345
8. onttrekking aan reserve monumentenstichting	178
Programma 5 Onderwijs	
9. onttrekking aan de reserve onderwijshuisvesting	942
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie	
10. onttrekking aan dekkingsreserves	209
Programma 7 Sociaal domein	
11. onttrekking aan dekkingsreserve	17

Toelichting:

De van Ludinga Vastgoed BV ontvangen bovenwijkse vergoedingen bij verkoop van bouwrijpe grond aan eindgebruikers worden jaarlijks in de reserve bovenwijkse voorzieningen Ludinga gestort.

Ter dekking van de jaarlijkse fluctuerende subsidie aan de monumentenstichting voor het onderhoud aan 3 monumentale bruggen en 2 monumentale sluisen wordt jaarlijks een gelijk bedrag in de reserve monumentenstichting gestort.

Ter dekking van de exploitatiekosten voor de uitvoering van het Integraal Uitvoeringsplan Onderwijshuisvesting (IHP) wordt jaarlijks een bedrag in de reserve onderwijshuisvesting gestort.

De jaarlijks fluctuerende onderhoudskosten worden geëgaliseerd door een onttrekking (in het jaar dat het stand wordt opgespoten) of een dotatie (in het jaar dat het strand niet wordt opgespoten).

Ter compensatie van het weggefallen structurele exploitatievoordeel op het havenkantoor als gevolg van verkoop wordt jaarlijkse een beschikking over de reserve verkoop havenkantoor gedaan.

Ter dekking van een afschrijving van een investering waarvoor een dekkingsreserve wordt aangehouden wordt een beschikking over een dekkingsreserve gedaan.

OVERZICHT MUTATIES RESERVES 2022-2025

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Dotaties				
1. Bestuur en ondersteuning				
- Reserve bovenwijkse voorzieningen	35.000	35.000	35.000	35.000
- Dekkingsreserve cultuurfunctie entrepotgebouw	200.000	0	0	0
3. Verkeer, vervoer en waterstaat				
- Reserve beheerplannen monumentenstichting	124.156	124.156	124.156	124.156
- Dekkingsreserve aanlegvoorzieningen Sterke Yerke	30.000	0	0	0
5. Onderwijs				
- Reserve onderwijshuisvesting	1.150.000	1.166.000	1.182.000	1.198.000
6. Sport, cultuur en recreatie				
- Reserve onderhoud zandstrand	40.000	0	40.000	0
- Reserve Westerzeedijk	975.000	125.000	0	0
7. Sociaal domein				
- Reserve sociaal domein	1.152.533	0	0	0
9. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing				
- Reserve stads- en dorpsvernieuwing	200.000	200.000	0	0
Totaal dotaties	3.906.689	1.650.156	1.381.156	1.357.156
Onttrekkingen				
1. Bestuur en ondersteuning				
- Algemene investeringsreserve	391.587	95.000	88.536	0
- Reserve afkoopsom havenkantoor	27.958	30.018	26.036	22.036
- Dekkingsreserves	6.558	6.558	6.558	6.558
- Reserve sociaal domein	80.000	0	0	0
2. Veiligheid				
- Algemene investeringsreserve	35.000	0	0	0
3. Verkeer, vervoer en waterstaat				
- Algemene investeringsreserve	60.000	10.000	0	0

- Dekkingsreserves	345.090	345.090	345.090	345.090
- Reserve beheerplannen monumentenstichting	178.133	178.133	178.133	178.133
4. Economie				
- Algemene investeringsreserve	183.000	58.000	0	0
5. Onderwijs				
- Algemene investeringsreserve	30.000	0	0	0
- Reserve onderwijshuisvesting	941.636	941.636	941.636	941.636
6. Sport, cultuur en recreatie				
- Algemene investeringsreserve	1.095.130	225.000	100.000	0
- Reserve sociaal domein	20.000	0	0	0
- Dekkingsreserves	208.672	208.672	208.672	208.672
- Reserve onderhoud zandstrand	0	40.000	0	40.000
7. Sociaal domein				
- Algemene investeringsreserve	266.000	0	0	0
- Dekkingsreserves	17.032	17.032	17.032	17.032
- Reserve sociaal domein	0	403.070	476.697	551.694
8. Volksgezondheid en milieu				
- Algemene investeringsreserve	55.000	30.000	0	0
9. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing				
- Algemene investeringsreserve	427.000	200.000	0	0
Totaal onttrekkingen	4.367.796	2.788.209	2.388.390	2.310.851
Saldo mutaties reserves	-461.107	-1.138.053	-1.007.234	-953.695

RECAPITULATIESTAAT

Programma	Lasten 2021	Baten 2021	Resultaat 2022	Resultaat 2023	Resultaat 2024	Resultaat 2025
Bestuur en ondersteuning	14.324.537	45.805.495	-31.480.938	-30.526.098	-30.392.197	-30.578.079
Veiligheid	1.646.564	27.750	1.618.814	1.590.245	1.599.982	1.610.658
Verkeer, vervoer en waterstaat	8.536.140	5.290.966	3.245.174	3.221.706	3.074.450	3.063.751
Economie	699.302	204.500	494.802	369.801	311.800	311.799
Onderwijs	2.218.502	447.783	1.770.719	1.740.719	1.740.719	1.740.719
Sport, cultuur en recreatie	4.818.696	798.577	4.020.119	4.097.117	4.035.408	3.995.325
Sociaal domein	27.126.440	8.195.040	18.931.400	18.374.434	18.532.488	18.766.232
Volksgesondheid en milieu	4.354.325	3.792.718	561.607	520.728	485.802	481.333
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.087.303	249.000	838.303	611.348	611.548	608.262
Totaal generaal	64.811.829	64.811.829	0	0	0	0

INVESTERINGSPROGRAMMA

Programma / taakveld	Investerings- bedrag	Kapitaallasten			
		2022	2023	2024	2025
Programma 1 Bestuur en ondersteuning					
1.030 Beheer overige gebouwen en gronden	250.000	1.250	16.458	16.319	16.180
1.040 Overhead	46.300			235	5.148
Programma 3 Verkeer en vervoer					
3.210 Verkeer en vervoer	2.284.660	99.296	98.867	98.678	106.489
3.230 Recreatieve havens	180.300	19.833	19.743	19.653	19.573
3.240 Economische havens en waterwegen	105.000	3.675	10.868	10.785	10.702
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie					
6.520 Sportaccommodaties	2.239.655	7.332	45.258	51.355	51.195
6.570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	311.430	28.440	39.359	39.528	51.533
Programma 8 Volksgezondheid en milieu					
8.720 Riolen en straatkolken	425.000	1.500	10.375	13.035	12.977
8.750 Begraafplaatsen en crematoria	25.905	1.448	1.441	1.510	3.097
Programma 9 Wonen en bouwen					
9.830 Materieel VVH	25.350		127	4.479	4.458
Totaal algemeen	5.893.600	162.774	242.496	255.577	281.352

OVERZICHT VAN NIET IN DE BEGROTING OPGENOMEN LASTEN (ZGN. RESTLIJST NIEUWE WENSEN)

Omschrijving	Investering (afschrijven)	Eenmalig (reserve)	2022	2023	2024	2025
Project beweegvriendelijke omgeving, extra uren		10.000				
Project beweegvriendelijke omgeving, installaties	50.000		250	5.500	5.450	5.400
Duurzaamheidsinvesteringen	988.000		2.330	36.787	45.890	53.304
Verplaatsing gemeentewerf, extra huisvestingslasten					60.000	60.000
Verplaatsing gemeentewerf, (verhoging reserve WZD)		200.000				
Fietspad Wijnaldum-Sexbierum	275.000		1.375	13.750	13.640	13.530
Fietsvoorziening langs 50 km wegen industieweg-Hermesweg en Kanaalweg (Oost)	210.000		1.050	10.500	10.416	10.332
Vrijliggende fietsvoorziening Ludingaweg	270.000		1.350	13.500	13.392	13.284
Schooltuinproject, exploitatielasten eenmalig		25.000				
Schooltuinproject, exploitatielasten structureel			5.000	5.000	5.000	5.000
Schooltuinproject, aanstelling vakleerkracht			25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal algemeen	1.793.000	235.000	36.355	110.037	178.788	185.850

OVERZICHT KOSTEN OVERHEAD

Omschrijving	lasten	baten	saldo 2022	saldo 2023	saldo 2024	saldo 2025
Personeel overhead	3.548.830		3.548.830	3.468.830	3.468.830	3.468.830
Afd. Dienstverlening en ondersteuning	67.000		67.000	67.000	67.000	67.000
Human Resource Management	842.269	27.408	814.861	819.818	819.775	819.732
Automatisering / informatisering	1.033.003		1.033.003	1.047.749	1.076.050	1.091.650
Financiën	106.000		106.000	106.000	106.000	106.000
Documentaire informatievoorziening	60.679		60.679	60.639	60.599	60.559
Algemene dienstverlening	463.750		463.750	463.750	463.750	463.750
Afd. Beleid en regie	54.500		54.500	54.500	54.500	54.500
Ondersteuning:						
* team Omgeving	2.550		2.550	2.550	2.550	2.550
* team Buitendienst	11.300		11.300	11.300	11.300	11.300
* team Communicatie	52.350		52.350	52.350	52.350	52.350
* team Openbare werken	50.400		50.400	50.400	50.400	50.400
* team Vergunningverlening en handhaving	30.306		30.306	30.306	30.306	30.306
* team Gebiedsteams	3.000		3.000	3.000	3.000	3.000
* team Beleidsteams	1.000		1.000	1.000	1.000	1.000
Bodedienst	74.181	1.200	72.981	72.981	72.981	72.981
Bestuurszaken / bestuursondersteuning	2.250		2.250	2.250	2.250	2.250
Huisvesting binnendienst	604.698	35.700	568.998	721.540	724.881	728.551
Huisvesting buitendienst	97.600	6.000	91.600	83.988	82.810	82.737
Multifunctioneel gebouw Het Vierkant	354.188	308.843	45.345	44.762	44.181	40.749
	7.459.854	379.151	7.080.703	7.164.713	7.194.513	7.210.195

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Harlingen;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21 september 2021

Gelet op artikel 191 van de Gemeentewet:

Besluit:

1. De programmabegroting 2022 vast te stellen.
2. In te stemmen met de meerjarige uitkomsten tot en met 2025.
3. De kredieten uit het investeringsprogramma beschikbaar te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Harlingen in zijn openbare vergadering van 27 oktober 2021.

De raadsgriffier,

De voorzitter,

BIJLAGE OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Baten en lasten per taakveld 2022

nr.	product	lasten	baten	saldi 2022
1.0010	bestuur	1.264.425	88.326	1.176.099
1.0020	burgerzaken	336.554	156.000	180.554
1.0030	beheer overige gebouwen en gronden	374.750	520.726	-145.976
1.0040	overhead	7.459.854	379.151	7.080.703
1.0050	treasury	70.365	986.749	-916.384
1.0061	OZB woningen	129.130	1.730.550	-1.601.420
1.0062	OZB niet-woningen	79.464	2.209.350	-2.129.886
1.0063	parkeerbelasting	46.627	760.000	-713.373
1.0064	belastingen overig	40.078	178.000	-137.922
1.0070	alg. uikering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	34.418.790	34.418.790
1.0080	overige baten en lasten	163.000	10.057	152.943
1.0090	vennootschapsbelasting	453.621	0	453.621
1.0100	mutaties reserves	3.906.689	4.367.796	-461.107
1.0110	resultaat van rekening van baten en lasten	0	0	0
2.1110	crisisbeheersing en brandweer	1.132.833	25.750	1.107.083
2.1120	openbare orde en veiligheid	513.731	2.000	511.731
3.2210	verkeer en vervoer	3.320.328	46.500	3.273.828
3.2220	parkeren	2.824.847	4.558.714	-1.733.867
3.2230	recreatieve havens	643.954	113.474	530.480
3.2240	economische havens en waterwegen	1.747.011	572.278	1.174.733
4.3310	economische ontwikkeling	176.917	0	176.917
4.3330	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	182.793	2.500	180.293
4.3340	economische promotie	339.592	202.000	137.592
5.4410	openbaar basisonderwijs	52.565	0	52.565
5.4420	onderwijshuisvesting	990.059	96.650	893.409
5.4430	onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.175.878	351.133	824.745
6.5510	sportbeleid en activering	102.712	0	102.712
6.5520	sportaccommodaties	1.695.745	651.515	1.044.230

6.5530	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	452.365	65.223	387.142
6.5540	musea	420.833	23.000	397.833
6.5550	cultureel erfgoed	113.387	0	113.387
6.5560	media	478.824	57.839	420.985
6.5570	openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.554.830	1.000	1.553.830
7.6610	samenkracht en burgerparticipatie	1.179.979	32.415	1.147.564
7.6620	wijkteams	2.301.362	0	2.301.362
7.6630	inkomensregelingen	10.467.729	7.929.353	2.538.376
7.6640	begeleide participatie	3.027.267	100.000	2.927.267
7.6650	arbeidsparticipatie	667.340	0	667.340
7.6660	maatwerkvoorzieningen (WMO)	379.904	2.400	377.504
7.6671	maatwerkdienstverlening 18+	3.963.882	130.872	3.833.010
7.6672	maatwerkdienstverlening 18-	4.631.790	0	4.631.790
7.6681	geëscaleerde zorg 18+	13.642	0	13.642
7.6682	geëscaleerde zorg 18-	493.545	0	493.545
8.7710	volksgezondheid	866.745	0	866.745
8.7720	riolering	972.052	1.636.000	-663.948
8.7730	afval	1.671.798	2.060.000	-388.202
8.7740	milieubeheer	678.487	0	678.487
8.7750	begraafplaatsen en crematoria	165.243	96.718	68.525
9.8810	ruimte en leefomgeving	374.447	0	374.447
9.8830	wonen en bouwen	712.856	249.000	463.856

Saldo	64.811.829	64.811.829	0
--------------	-------------------	-------------------	----------

Baten en lasten per taakveld 2023

nr.	product	lasten	baten	2023
1.0010	bestuur	1.230.755	88.326	1.142.429
1.0020	burgerzaken	348.554	156.000	192.554
1.0030	beheer overige gebouwen en gronden	389.920	520.726	-130.806
1.0040	overhead	7.543.864	379.151	7.164.713
1.0050	treasury	100.357	986.749	-886.392
1.0061	OZB woningen	129.130	1.770.050	-1.640.920
1.0062	OZB niet-woningen	79.464	2.260.850	-2.181.386
1.0063	parkeerbelasting	46.627	760.910	-714.283
1.0064	belastingen overig	40.078	179.700	-139.622
1.0070	alg. uikering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	33.168.803	33.168.803
1.0080	overige baten en lasten	549.476	29.057	520.419
1.0090	vennootschapsbelasting	454.052	0	454.052
1.0100	mutaties reserves	1.650.156	2.788.209	-1.138.053
1.0110	resultaat van rekening van baten en lasten	0	0	0
2.1110	crisisbeheersing en brandweer	1.139.264	25.750	1.113.514
2.1120	openbare orde en veiligheid	478.731	2.000	476.731
3.2210	verkeer en vervoer	3.319.058	46.500	3.272.558
3.2220	parkeren	2.802.926	4.558.714	-1.755.788
3.2230	recreatieve havens	648.191	113.474	534.717
3.2240	economische havens en waterwegen	1.752.297	582.078	1.170.219
4.3310	economische ontwikkeling	176.917	0	176.917
4.3330	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	182.793	2.500	180.293
4.3340	economische promotie	204.591	192.000	12.591
5.4410	openbaar basisonderwijs	52.565	0	52.565
5.4420	onderwijshuisvesting	990.059	96.650	893.409
5.4430	onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.145.878	351.133	794.745
6.5510	sportbeleid en activering	82.712	0	82.712
6.5520	sportaccommodaties	1.736.198	651.515	1.084.683

6.5530	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	452.046	65.223	386.823
6.5540	musea	400.390	23.000	377.340
6.5550	cultureel erfgoed	113.387	0	113.387
6.5560	media	478.007	57.839	420.168
6.5570	openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.633.004	1.000	1.632.004
7.6610	samenkracht en burgerparticipatie	1.049.963	32.415	1.017.548
7.6620	wijkteams	1.978.319	0	1.978.319
7.6630	inkomensregelingen	11.083.136	8.489.275	2.593.861
7.6640	begeleide participatie	2.928.805	100.000	2.828.805
7.6650	arbeidsparticipatie	680.119	0	680.119
7.6660	maatwerkvoorzieningen (WMO)	387.708	2.400	385.308
7.6671	maatwerkdienstverlening 18+	4.085.204	130.872	3.954.332
7.6672	maatwerkdienstverlening 18-	4.426.319	0	4.426.319
7.6681	geëscaleerde zorg 18+	13.642	0	13.642
7.6682	geëscaleerde zorg 18-	496.181	0	496.181
8.7710	volksgezondheid	852.444	0	852.444
8.7720	riolering	979.076	1.640.415	-661.339
8.7730	afval	1.671.738	2.060.000	-388.262
8.7740	milieubeheer	653.423	0	653.423
8.7750	begraafplaatsen en crematoria	165.180	100.718	64.462
9.8810	ruimte en leefomgeving	147.447	0	147.447
9.8830	wonen en bouwen	712.901	249.000	463.901
Saldo		62.663.052	62.663.002	0

Baten en lasten taakveld 2024

nr.	product	lasten	baten	saldi 2024
1.0010	bestuur	1.230.735	88.326	1.142.409
1.0020	burgerzaken	336.554	156.000	180.554
1.0030	beheer overige gebouwen en gronden	389.743	520.726	-130.983
1.0040	overhead	7.573.664	379.151	7.194.513
1.0050	treasury	130.349	986.749	-856.400
1.0061	OZB woningen	129.130	1.811.050	-1.681.920
1.0062	OZB niet-woningen	79.464	2.313.850	-2.234.386
1.0063	parkeerbelasting	46.627	761.820	-715.193
1.0064	belastingen overig	40.078	181.400	-141.322
1.0070	alg. uikering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	33.460.661	33.460.661
1.0080	overige baten en lasten	865.000	29.057	835.943
1.0090	vennootschapsbelasting	482.483	0	482.483
1.0100	mutaties reserves	1.381.156	2.388.390	-1.007.234
1.0110	resultaat van rekening van baten en lasten	0	0	0
2.1110	crisisbeheersing en brandweer	1.149.001	25.750	1.123.251
2.1120	openbare orde en veiligheid	478.731	2.000	476.731
3.2210	verkeer en vervoer	3.300.469	46.500	3.253.969
3.2220	parkeren	2.782.334	4.670.714	-1.888.380
3.2230	recreatieve havens	652.713	113.474	539.239
3.2240	economische havens en waterwegen	1.751.700	582.078	1.169.622
4.3310	economische ontwikkeling	151.917	0	151.917
4.3330	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	182.793	2.500	180.293
4.3340	economische promotie	171.590	192.000	-20.410
5.4410	openbaar basisonderwijs	52.565	0	52.565
5.4420	onderwijshuisvesting	990.059	96.650	893.409
5.4430	onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.145.878	351.133	794.745
6.5510	sportbeleid en activering	82.712	0	82.712
6.5520	sportaccommodaties	1.732.889	651.515	1.081.374

6.5530	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	475.427	65.223	410.204
6.5540	musea	398.610	23.000	375.610
6.5550	cultureel erfgoed	113.387	0	113.387
6.5560	media	477.988	57.839	420.149
6.5570	openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.552.972	1.000	1.551.972
7.6610	samenkracht en burgerparticipatie	1.050.947	32.415	1.018.532
7.6620	wijkteams	1.978.277	0	1.978.277
7.6630	inkomensregelingen	11.546.934	8.918.305	2.628.629
7.6640	begeleide participatie	2.838.629	100.000	2.738.629
7.6650	arbeidsparticipatie	690.101	0	690.101
7.6660	maatwerkvoorzieningen (WMO)	395.677	2.400	393.277
7.6671	maatwerkdienstverlening 18+	4.210.583	130.872	4.079.711
7.6672	maatwerkdienstverlening 18-	4.492.629	0	4.492.629
7.6681	geëscaleerde zorg 18+	13.642	0	13.642
7.6682	geëscaleerde zorg 18-	499.061	0	499.061
8.7710	volksgezondheid	851.837	0	851.837
8.7720	riolering	979.885	1.641.430	-661.545
8.7730	afval	1.671.678	2.060.000	-388.322
8.7740	milieubeheer	623.359	0	623.359
8.7750	begraafplaatsen en crematoria	165.191	104.718	60.473
9.8810	ruimte en leefomgeving	147.447	0	147.447
9.8830	wonen en bouwen	713.101	249.000	464.101
Saldo		63.197.696	63.197.696	0

Baten en lasten taakveld 2025

nr.	product	lasten	baten	saldi 2025
1.0010	bestuur	1.230.715	88.326	1.142.389
1.0020	burgerzaken	336.554	156.000	180.554
1.0030	beheer overige gebouwen en gronden	389.566	520.726	-131.160
1.0040	overhead	7.589.346	379.151	7.210.195
1.0050	treasury	160.341	986.749	-826.408
1.0061	OZB woningen	129.130	1.838.170	-1.709.040
1.0062	OZB niet-woningen	79.464	2.348.193	-2.268.729
1.0063	parkeerbelasting	46.627	762.730	-716.103
1.0064	belastingen overig	40.078	183.100	-143.022
1.0070	alg. uikering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	34.020.982	-34.020.982
1.0080	overige baten en lasten	1.198.979	29.057	1.169.922
1.0090	vennootschapsbelasting	488.000	0	488.000
1.0100	mutaties reserves	1.357.156	2.310.851	-953.695
1.0110	resultaat van rekening van baten en lasten	0	0	0
2.1110	crisisbeheersing en brandweer	1.159.677	25.750	1.133.927
2.1120	openbare orde en veiligheid	478.731	2.000	476.731
3.2210	verkeer en vervoer	3.307.577	46.500	3.261.077
3.2220	parkeren	2.760.161	4.670.714	-1.910.553
3.2230	recreatieve havens	657.539	113.474	544.065
3.2240	economische havens en waterwegen	1.751.240	582.078	1.169.162
4.3310	economische ontwikkeling	151.917	0	151.917
4.3330	bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	182.793	2.500	180.293
4.3340	economische promotie	171.589	192.000	-20.411
5.4410	openbaar basisonderwijs	52.565	0	52.565
5.4420	onderwijshuisvesting	990.059	96.650	893.409
5.4430	onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.145.878	351.133	794.745
6.5510	sportbeleid en activering	82.712	0	82.712
6.5520	sportaccommodaties	1.736.048	651.515	1.084.533

6.5530	cultuurpresentatie, -productie en -participatie	451.408	65.223	386.185
6.5540	musea	398.488	23.000	375.488
6.5550	cultureel erfgoed	113.387	0	113.387
6.5560	media	477.969	57.839	420.130
6.5570	openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.533.890	1.000	1.532.890
7.6610	samenkracht en burgerparticipatie	1.052.040	32.415	1.019.625
7.6620	wijkteams	1.978.275	0	1.978.275
7.6630	inkomensregelingen	11.776.097	9.114.061	2.662.036
7.6640	begeleide participatie	2.816.808	100.000	2.716.808
7.6650	arbeidsparticipatie	701.068	0	701.068
7.6660	maatwerkvoorzieningen (WMO)	403.865	2.400	401.465
7.6671	maatwerkdienstverlening 18+	4.335.218	130.872	4.204.346
7.6672	maatwerkdienstverlening 18-	4.566.790	0	4.566.790
7.6681	geëscaleerde zorg 18+	13.642	0	13.642
7.6682	geëscaleerde zorg 18-	502.178	0	502.178
8.7710	volksgezondheid	851.824	0	851.824
8.7720	riolering	977.976	1.639.157	-661.181
8.7730	afval	1.671.618	2.060.000	-388.382
8.7740	milieubeheer	623.295	0	623.295
8.7750	begraafplaatsen en crematoria	164.495	108.718	55.777
9.8810	ruimte en leefomgeving	147.447	0	147.447
9.8830	wonen en bouwen	709.815	249.000	460.815
Saldo		63.942.035	63.942.035	0